

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	686
Land:	Syrien
Kilde:	Lifos
Titel:	Temarapport. Reguljär och irreguljär syrisk militärtjänst
Udgivet:	maj 2017
Optaget på baggrundsmaterialet:	6. september 2017

Reguljär och irreguljär

syrisk militärtjänst

Om rapporten

Denna rapport följer [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#) avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Den bör inte användas som exklusivt underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan vägas mot annan relevant rapportering och bevisning.

Informationen i rapporten återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella inställning i alla delar. Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Temarapport: Reguljär och irreguljär syrisk militärtjänst

maj 2017, version 3.0

Lifos – Center för landinformation och -analys inom migrationsområdet

© Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2016

Omslagsbild: Syrian Arab Army

(YouTube, 2012-10-15)

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

Brief summary.....	4
1. Introduktion.....	5
1.1. Mer om rapporten; avgränsningar	5
1.2. Övergripande lägesbild.....	5
2. Försvarsmakten - militära strukturer.....	8
2.1. Armén (SAA), elitförband och ”hybrider”	10
2.1.1. Lojalistförband/-miliser/stödtrupper (<i>quwwat fariyyah</i>).....	14
2.1.2. Nya element: ”Femte kåren/legionen” och ”Fjärde...”	17
2.1.3. Palestinska förband/PLA och miliser	19
2.2. Militär karriär: Graderingshierarki, utnämningar och befordran ..	25
2.2.1. Militär utbildning och befordran	25
2.2.2. Utnämningar och befordran av officerare	27
2.2.3. Befordran av underofficerare och meniga.....	30
2.2.4. Förbud och disciplinära straff	31
3. Mobilisering/obligatorisk militärtjänst.....	32
3.1. Värnplikt (<i>khidmat al-‘alam</i>) för syriska medborgare	33
3.1.1. Inkallelse, mönstring och placering m.m	34
3.1.2. Värnplikt inom säkerhetstjänst och elitförband	35
3.1.3. Värnplikt inom polisen, läkare, ingenjörer m.m	37
3.1.4. Militärbok, militärkort och andra militära handlingar	38
3.1.5. Undantag/befrielse och anstånd/uppskov.....	39
3.1.6. Pass/RD, utreseförbud och vägspärrar	41
3.1.7. Värnpliktsvägran och desertering	43
3.2. Värnplikt för palestinier i Syrien	47
3.3. Reservtjänstgöring (<i>khidmat al-ihiyat</i>).....	49
3.4. Amnestier	51
4. Rekrytering till lojalistmiliser i Syrien och Libanon	54
4.1. Rekrytering till palestinska miliser.....	55
4.2. Rekrytering till Hizbollah och andra libanesiska miliser	57
5. Miliser i de kurddominerade områdena	58
5.1. Rekrytering till militärtjänst i de kurddominerade områdena	59
Lifos avslutande kommentar/slutsatser	61
Källor och referenser.....	63
Muntliga källor/möten.....	63
Tryckta källor och referenser	63
Elektroniska källor och referenser	64
Övriga referenser.....	69
Annex.....	72
Försvarsministrar, generalstabschefer och högre befälhavare/officerare i den syriska försvarsmakten 2000-2011.....	73

Brief summary

This update discusses the military and paramilitary organizations recruiting to the government side in Syria – primarily the regular armed forces. At the time of writing the Syrian conflict is still intense on several fronts and the country deeply divided, with vast areas still out of reach for Damascus (other than by air). However, in (expanding) areas under control of the government side, all adult male citizens and Palestine refugees (residing in the country) are expected to do their compulsory military service regardless of religious or ethnic belonging. In that respect, the official system of conscription has not changed very much. There are still windows for exemption or deferral/postponement – although they seem to be somewhat shrinking for students. That being said, there are also several significant changes of the military landscape since the start of the conflict. As the government lost control of many rural Sunni areas, the army obviously also lost an important part of its supply of conscripts (– although many of the conscripts and officers from those areas still serve and remain loyal, while many of those who evaded service also belong to minorities and minority dominated areas). Therefore the army basically extended the service time indefinitely for those who were already serving, thus keeping them on the “active reserve”, while, over time, also starting to call up a growing number of reserves who already completed their mandatory service earlier. “Necessitated by circumstances”, due to shortage of men in arms and challenges that come with urban warfare, the government also started to arm, organize, sanction or accept different forms of loyalist militias, popular and vigilance committees. Since late 2012/early 2013 and on, many of these groups have been more or less incorporated into better organized militias (as e.g. the National Defense Forces) and other auxiliary forces (*quwwat fariyyah*), or hybrid forces (as e.g. the “Tiger Forces”) with elements of security service/forces, elite army units and militia, of an ever-growing importance relieving and supporting the army, in cooperation with Iranian experts, the vital Lebanese Hizbollah and, to an increasing extent, Russia. Some argue that these phenomena will lead to disintegration of regime control of what’s left of the state and the army. However, according to specialists as Kheder Khaddour, the militia autonomy has largely remained constrained by the means of the militias’ creation and finance - through their relations with the president and other elite members of the regime. Thus the regime has interlaced the survival of the state, the army and militias with its own, with basically no existing spheres of influence fully independent from Bashar Assad. Concerning recruitment however, the militias have also to some extent been competing with the regular army, since, in practice, some of them have become a (generally more localized) service option – at least for the reserves – preferable to the poor terms of regular one, also offering a form of amnesty/”clearing the file” and deferral for those who evaded compulsory service and join local militia instead. For the time being, a presidential amnesty offering the option to “settle the legal status” with authorities also include those who actually participated in armed resistance, as long as they lay down their arms and turn themselves in within a certain time frame. How amnesties are implemented in detail, over time, and based on individual circumstances remain to be seen and debated. Sooner or later, in principle everyone will have to do their compulsory military service. That being said, the fact that someone evaded service, is not necessarily, in itself, perceived as a “political crime” or a clear sign of political dissidence.

1. Introduktion

1.1. Mer om rapporten; avgränsningar

Rapporten är en uppdatering som sammanställer material ur Lifos tidigare publikationer på temat¹ med fler utdrag ur militärt regelverk samt en del nyare material om militära strukturer och rekrytering. Den avhandlar i första hand den reguljära syriska försvarsmakten, men berör även några av de ”hybridförband” och miliser som opererar på ”regimsidan” i Syrien (dock inte utländska shiamiliser utom Hizbollah) samt, i någon mån, kurdiska styrkor. Rapporten är visserligen tämligen omfattande, men berör delvis underforskad terräng och levande materia. Den gör därmed inte anspråk på att vara uttömmande utan bör vägas mot annan rapportering rörande militär kontext och dynamik under Syrienkonflikten.

1.2. Övergripande lägesbild

Sedan 2012 har den syriska försvarsmakten uppenbarligen förlorat och/eller periodvis tvingats nedprioritera kontroll över delar av landet, som idag präglas av ett mycket [stort antal stridande parter på marken](#).² Med undantag för Raqqa och Idlib,³ har dock centralmakten i dagsläget fortfarande, alternativt återigen, *i princip* kontroll över centrala delar av de flesta provinshuvudstäderna, de mest befolkningstäta distrikten samt vitala statliga myndigheter⁴ och institutioner – trots att t.ex. den belägrade och delade staden Deir ez-Zour länge varit starkt utmanad,⁵ större delen av al-Hasakah de facto ligger under SDF/YPG,⁶ och situationen i och kring bl.a. Dara’a i söder är delad.⁷

Den syriska arméns officerskår har i hög grad förblivit lojal, armén hänger i stort sett ihop och inga hela större stridande förband har brutit sig loss eller deserterat – även om vissa förband satts in i områdena utanför deras gängse operationsradie.⁸ Enligt uppgift från en oppositionsföreträdare i Damaskus kan vidare sägas att de som fortfarande strider, alltmer/återigen ”tror på det de gör...”. Stora flertalet är fortfarande sunniter. Skiljelinjen går mellan stad och landsbygd. ”Bourgeoisien har

¹ Version 1 (Lifos 33559) och 2 (Lifos 36329) är avställda.

² Se t.ex. Bellingcat, *Factions Fighting in the Syrian Civil War*, 170429, [länk](#)

³ Raqqa föll till rebeller och jihadistgrupper redan i mars 2013, sedermera helt i den s.k. Islamiska statens (IS) händer 2014. Idlib föll till salafistkoalitionen Jaish al-Fateh (Army of Conquest) i mars 2015, sedermera i stort sett delad mellan koalitionen Hay’at Tahrir al-Sham, med Jabhat Fatah al-Sham (Jabhat al-Nusra) i spetsen, och andra salafistiska rebellkoalitioner (Lifos). SDF-/kurdledda koalitionsstyrkor avancerar i dagarna mot Raqqa.

⁴ T.ex. utfärdas fortfarande hemlandspass till syriska medborgare och resedokument till palestinier av det syriska [inrikesministeriets](#) avdelning för immigration och pass i de flesta av landets provinshuvudstäder (och kan även erhållas vid syriska beskickningar utomlands). Officiella ID-kort, familjeböcker och vissa andra officiella handlingar utfärdas av inrikesministeriets avdelning för civila affärer, som har ett stort antal fungerande underavdelningar ute i distrikten (se vidare, Landinfo, *Syria: Identitetsdokumenter og pass*, 2016-11-11, [länk](#); Lifos, *Syrien: Medborgarskap och officiella dokument*, 1.1, 170126, [länk](#) – och kommande uppdateringar).

⁵ Al-Monitor, “Residents of Syria’s Deir ez-Zor fear IS massacre”, 170224, [länk](#)

⁶ Se t.ex. Al-Monitor, “Does Syria really want to reconcile with Kurds?”, 170130, [länk](#); Al-Monitor, “Hope and fear for Syria’s Kurds”, 170127, [länk](#)

⁷ Jfr t ex LiveuMap, “Map of Syrian Civil War”, [länk](#) (kan ifrågasättas men ger generellt en acceptabel, uppdaterad och mer detaljerad bild).

⁸ Carnegie Middle East Center (MEC)/Kheder Khaddour, *Assad’s Officer Ghetto: Why the Syrian Army Remains Loyal*, 150930, [länk](#); rådgivare i de Misturas team, Damaskus, 160906; oppositionsföreträdare i Damaskus, 160908.

traditionellt hållit sig undan armén”, medan element ur sunnimajoriteten och diverse minoriteter från landsbygden dragits in eller sökt sig till armén.⁹ Att ca. 3000 främst sunnitiska officerare hoppade av under 2011 visade sig få begränsad inverkan på arméns sammanhållning och operativa förmåga då de formella strukturer dessa officerare tidigare ingått i inte visade sig vara av vital betydelse för arméns prestation, enligt [Kheder Khaddour](#), forskare knuten till Carnegie Middle East Center (MEC) i Beirut. I samband med att krisen militariserades år 2012 blev istället befintliga informella strukturer (”korruptionsbaserade beskyddarnätverk”, om man så vill) i stor utsträckning regimen faktiska befälskedja.¹⁰ Genom att dra tillbaka armén från vissa frontlinjer och lägga ut delar av dess infanteribehov på lojalismiliser, kunde regimen också stärka sin sociala och lokala bas, samtidigt som försvarsmakten behållit kontrollen över det vitala flygvapnet och tyngre vapen.¹¹ Vidare har armén, som grovt sett halverats p.g.a. dödsoffer, deserteringar och militärtjänstvägran, med tiden erhållit ett alltmer omfattande stöd av [Iran](#)/Islamiska Revolutionsgardets (IRGC) gren för utlandsoperationer (Quds Force) och [Hizbollah](#), som också faciliterat uppbyggnaden av lojalistmiliserna. Med strategiskt övertag i form av flygvapen, har så en mix av reguljära och irreguljära förband delvis kunnat kompensera för andra begränsningar.¹² Med ett sedan hösten 2015 och framåt ökande ryskt flygunderstöd har regeringsstyrkor också lyckats avancera på flera vitala fronter – inte minst i Aleppo. I områden som återtagits uppges ett tämligen stort antal män i vapenför ålder ha arresterats och rekryterats¹³ till regeringstroga styrkor. Strax efter att de tidigare oppositionskontrollerade östra delarna av storstaden Aleppo fallit under regim-/lojalistkontroll i december 2016 förefaller bl.a. ett tämligen stort antal män i åldrarna 19-40 efterlysta för obligatorisk militärtjänst ha arresterats. Samtidigt uppges plundring utförd av milis vara ett så pass utbrett fenomen att bl.a. Aleppos säkerhetschef, generallöjtnant Zaid Ali Saleh, och Aleppos guvernör, Hussein Diab, sett sig nödgade att engagera sig i saken. Balansgången förefaller dock vara en utmaning, då regimen som bekant också är beroende av miliserna i detta läge.¹⁴ I maj 2017 kan det övergripande läget i landet grovt sett visualiseras med [WINEP:s/Fabrice Balanches kartsnitt](#).¹⁵

År 2011 kan den syriska armén/Syrian Arab Army (SAA) ha utgjorts av ca. 220 000 man, varav majoriteten värnpliktiga.¹⁶ Andra uppgifter gör gällande att armén vid samma tidpunkt hade 295-300 000 man att tillgå.¹⁷ Uppskattningarna över det totala antalet människor den reguljära armén har att tillgå idag varierar, men

⁹ Oppositionsföreträdare i Damaskus, 160908.

¹⁰ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, *Strength in Weakness: The Syrian Army's Accidental Resilience*, 160316, [länk](#).

¹¹ Ibid.

¹² Institute for the Study of War (ISW), *An Army in All Corners: Assad's Campaign strategy in Syria*, april 2015, [länk](#)

¹³ UNHCR, *Relevant Country of Origin Information to Assist with the Application of UNHCR's Country Guidance on Syria: "Illegal Exit" from Syria and Related Issues for Determining the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Syria*, februari 2017, IV, 3, [länk](#)

¹⁴ IRIN/Aron Lund, "Eastern Aleppo under al-Assad", 170412, [länk](#)

¹⁵ The Washington Institute for Near East Policy/Fabrice Balanche, "Military Situation in the Badia Region: May 26, 2017", [länk](#). Jfr Syria Comment, "Why the U.S. Should Team Up with the Kurds & Not Turkey to Take Raqqa and Destroy the Islamic State", 170317, [länk](#); jämte ”[livekarta](#)” (som ger en acceptabel, uppdaterad och mer detaljerad bild).

¹⁶ ISW, *The Assad Regime: From Counterinsurgency to Civil War*, mars 2013, [länk](#)

¹⁷ Brookings Doha Center/Charles Lister, "Dynamic Stalemate: Surveying Syria's Military Landscape", maj 2014, [länk](#); militärrådgivare vid Commission of Inquiry (COI), Beirut, 141017; ISW, april 2015, s. 12.

det kan åtminstone ha halverats.¹⁸ Samtidigt bör noteras att det totala antalet yrkesofficerare, som uppskattas uppgå till ca. 50-60 000, sannolikt inte minskat särskilt dramatiskt under krisen. Uppgifter över antalet avhoppade officerare i samband med krisens upprullning 2011 ligger runt 3000 (främst sunniter), medan de allra flesta valt att bli kvar.¹⁹ Samtidigt fortsätter både enrolleringen av nya värnpliktiga och examinationer av nya officerare. Exempelvis ska över 4000 rekryter ha slutfört sin officersutbildning vid Homs militärakademi i november 2016 (och tilldelas graden löjtnant²⁰). Enligt Al-Masdar hade de specialiserat sig inom områdena pansarvagnsstridföring, logistik, "tekniska affärer", luftvärn, spaning eller elektronisk krigföring. En ytterligare examinationsomgång vid Homs militärakademi var planerad att äga rum i april 2017.²¹

Alla delar av armén bygger i grunden på värnpliktiga soldater.²² I och med att regeringssidan relativt tidigt under konflikten förlorade kontroll över stora delar av den sunnidominerade landsbygden förlorade man samtidigt en betydande del av rekryteringsunderlaget till armén – även om en ansenlig andel av de värnpliktiga som fortfarande strider och den fortsatt i huvudsak lojala officerskåren de facto också har en sådan bakgrund,²³ samtidigt som också många av dem som hoppat av tillhör minoritetsgrupper och minoritetsdominerade samhällen. En del av förklaringen till officerskårens lojalitet kan vara att många av officerarna kommer från den alawitiska minoriteten, men den sekteristiska dimensionen ska alltså inte överdrivas. I många fall, inte minst i Dahiet al-Assad, Damaskus, kan det snarare vara de privilegier som kommer med att vara anställd av armén som haft störst lojalitetseffekt.²⁴ Enligt militärrådgivare vid COI, bör vidare understrykas att det finns många sunnitiska grupper i Syrien som inte uttryckligen motarbetar regeringen, men familjerna vill ändå inte alltid sända sina söner till armén, varför de ofta ser till att de kan lämna landet eller hålla sig undan. Detta gäller även bland alawiter och andra minoriteter.²⁵ I linje med det indikerar även en aktuell studie från Carnegie MEC att bulken av dem som deserterat inte deserterat av ideologiska skäl eller identitetsbaserad opposition till regimen utan snarare för att de inte vill strida. Politiska skäl för desertering uppges tvärtom ha varit sällsynt.²⁶ Som svar har armén de facto förlängt tjänstgöringstiden för dem som redan tjänstgör, vilket i och för sig också kan ha bidragit till en del av deserteringarna.²⁷

Under rådande konflikt har armén också dränerats av ett betydande antal dödade²⁸ och skadade, innebärande att den eventuellt bara har ca. 125-175 000 man i vapen.

¹⁸ The Washington Post, "New recruitment drive indicates deep manpower problems in Syria's army", 161122, [länk](#)

¹⁹ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, *Second-Class': The Grievances of Sunni Officers in the Syrian Armed Forces*, 150804, [länk](#)

²⁰ Förste löjtnant/löjtnant (*mulazim awal*); fänrik/underlöjtnant/andre löjtnant (*mulazim*).

²¹ Al-Masdar News (AMN), "Over 4,000 fresh Syrian Army soldiers graduate officer training school", 161114, [länk](#)

²² UN Department for Safety and Security (UNDSS), Damaskus, 170508.

²³ Carnegie MEC, 150930.

²⁴ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; Carnegie MEC, 150930, [länk](#).

²⁵ Militärrådgivare vid COI, 141017.

²⁶ Carnegie Middle East Center, "For Money or Liberty? The Political Economy of Military Desertion and Rebel Recruitment in the Syrian Civil War", 151124, [länk](#).

²⁷ Militärrådgivare vid COI, 141017.

²⁸ [Syrian Observatory for Human Rights](#) uppgav i augusti 2015 att man dokumenterat att minst 50 570 reguljära armésoldater, 33 839 stridande i regimlojala miliser och 2541 desertörer dödade under konflikten. Våren 2014 bedömdes majoriteten av dessa dödsfall ha utgjorts av alawiter, inte minst bland regimlojal milis (Al-Monitor, "Syrian Alawites

Samtidigt framhåller initierade bedömare redan i juni 2013, bl.a. Yezid Sayigh, att den syriska armén är en ”smalare” men ”elakare” krigsmaskin än 2011 års modell, med mer välutvecklad kompetens för strid i bebyggelse och effektivare underrättelseutbyte mellan armé och säkerhetstjänster samt bättre koordination av befälskedjor mellan reguljär armé, paramilitära förband och Hizbollah. Det är fortfarande en utmaning att ersätta förluster av officerare inom infanteri och specialstyrkor samt specialiserad personal som stridspiloter. Mot den bakgrunden uppges man ha utvecklat en strategi för att skydda kärnområden, vitala faciliteter, lojala befolkningscentra och försörjningsvägar med hjälp av milis.²⁹ Enligt Kheder Khaddour var armén dock knappast stridsberedd 2011. Tvärtom hade den dränerats av årtal av korruption och nepotism. Paradoxalt nog visade sig dock dessa, generellt försvagande, informella nätverk bli till en vital parallell befälskedja för att hålla samman officerskåren och underlätta etableringen av paramilitära styrkor, vilket i sin tur tillät regimen att snabbare anpassa sig till en föränderlig konfliktdynamik och ”gräva ned sig” i territorier vitala för dess överlevnad. Armén fortsätter också att vara en viktig symbol och stöttepelare för regimen legitimitet samtidigt som den förser miliserna med materiellt och logistiskt stöd samt artillerieldunderstöd etc. Liksom presidenten och övriga officerare, har också nästan alla officerare i den Militära säkerhetstjänsten (MID) och Flygvapenunderrättelsetjänsten (AFI) genomgått utbildning vid de militära akademierna. Armén är också den näst största land-/fastighetsägaren, och driver landets största byggbolag och det militära fastighetsbolaget, som förser officerare med boende och andra förmåner. Ett militärt bolag har också t.ex. kontrakterats för att röja upp i de distrikt i östra Aleppo som återtog i december 2016.³⁰

2. Försvarsmakten - militära strukturer

Den syriska försvarsmakten/the Syrian Arab Armed Forces (SAAF) utgörs i grunden av en betydande armé (SAA), ett tämligen robust flygvapen (SyAAF) och en mindre flotta (SAN), men innefattar i praktiken även ”hybrider” mellan armé och den militariserade säkerhetsapparaten jämte andra mer eller mindre regimlojala miliselement. Säkerhetstjänsterna avhandlas separat i Lifos temarapport [Syriens säkerhetsapparat](#),³¹ och miliser berörs i eget avsnitt nedan. Deras existens sanktioneras av militärlagstiftning, som medger ”stödrupper (*quwwat fariyyah*) och andra styrkor som omständigheterna kräver”.³²

Flygvapnet (SyAAF)

Det syriska flygvapnet/Syrian Arab Air Force (SyAAF) som i juni 2013 bl.a. bedömdes kunna mobilisera 1000-1100 stridsberedda piloter och en övrig personalstyrka på ca. 30 000 man,³³ utöver de ca. 35 000 i luftvärnet (totalt 40 000 i

horrified by rising death toll”, 140805, [länk](#); ISW, *The Assad Regime Under Stress: Conscription and Protest among Alawite and Minority Populations in Syria*, 141215, [länk](#)).

²⁹ Carnegie MEC/Y. Sayigh, “Syria's Strategic Balance at a Tipping Point”, 130607, [länk](#).

³⁰ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, “The Syrian Army is Geo-localized”, 170214, [länk](#); The Syrian Observer/Carnegie MEC/Kheder Khaddour, “The Syrian Army Remains Central to the Regime’s Survival”, 170213, [länk](#)

³¹ Mer ingående analys/bakgrund och ingångar till relevant källmaterial rörande flertalet av de multipla säkerhetsfunktioner och -grenar som existerat och fortfarande existerar i Syrien, från elitförband, militära säkerhetstjänster och militärpolis till politisk säkerhetstjänst och kriminalunderrättelsetjänst (Lifos, *Syriens säkerhetsapparat*, 161110, [länk](#)).

³² Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316, [länk](#); *Qanoun al-khidma al-askariya*, 030421 (bilaga), [länk](#)

³³ Syrienbevakare vid OHCHR, Beirut, 141016.

normalläge och ca. 60 000 när alla reserver aktiverats, enligt Global Security).³⁴ Det betraktas som försvarsmaktens kanske mest vitala och lojala element, bl.a. p.g.a. att framlidne president Hafez al-Assad själv var flygvapenofficer och att flygvapnet bevisligen alltid varit väsentligt för Assadregimens överlevnad. Därmed föregås pilotutbildningen också av en rigorös kontroll av aspiranternas pålitlighet. 2014 uppges de flesta aktiva stridspiloterna vara alawiter, medan också majoriteten av de högre officerarna i flygvapnet i stort var alawiter.³⁵ Flera flygvapenchefer har dock varit sunniter, varav åtminstone en palestinier,³⁶ och det finns många andra funktioner och positioner inom flygvapnet som innehas av sunniter och andra kategorier. Stridspiloter utbildas huvudsakligen vid Air Force Academy utanför Aleppo. Utbildningen är generellt treårig och ger officersexamen. Normalt specialiserar man sig från början som flyg- eller helikopterpilot.³⁷ Flygvapnet har uppenbarligen blivit ett centralt instrument i kampanjen för att återta kontrollen över landet sedan andra halvan av år 2012 och framåt, såväl för logistik och spaning som för omfattande bombkampanjer mot rebellpositioner. En stor andel av de flygattacker som utförts har utgjorts av mer eller mindre urskillningslösa helikopterburna s.k. fatbomber mot många områden där också civila vistas.³⁸

Uppifrån bygger SyAAF på en struktur av två divisioner (om fem respektive tre brigader), samt fem oberoende brigader. 2012 uppges SyAAF ha haft tillgång till ca. 500 stridsflygplan (ryska MIG-21, MIG-23, MIG-25, MIG-29, SU-22, SU-24, SU-27), ca. 300 stridshelikoptrar (ryska MI och franska Gazelle), ca. 40 transportflygplan (ryska Tupolev, Ilyushin och Antonov) och ca. 150 konverteringsbara övningsflygplan. Vidare hade luftvärnet tillgång till ca. 650 missiler och 3800-4000 luftvärnsartilleripjäser.³⁹ Innan det ökande ryska engagemanget från hösten 2015 och framåt, uppges det syriska flygvapnet ha decimerats till mellan 200 och 300 stridsdugliga flygplan. Detta till trots har det under konflikten fortsatt att vara en av de primära strategiska tillgångarna, med i snitt ca. femtio sortier per dag över landet – mycket tack vare ryskt stöd i pilotträning, underhåll och vapenleveranser.⁴⁰

Enligt gängse brittisk-/RAF-influerade mönster är annars den grundläggande stridsformationen i Syrien en skvadron.⁴¹ SyAAF är organiserat i 26-27 stridsskvadroner, varav 17 i jaktroll och återstående i luftförsvars-/attackroll, ett par transportskvadroner samt utbildningsgrupp/er.⁴² Varje skvadron ska bestå av 12-20 flygplan eller helikoptrar och vara numrerad med ett nummer som indikerar dess roll och substans. I många fall numreras helikopter-, jakt- [attack-/spaning-] och bombflygskvadroner med tresiffriga nummer, medan ensiffriga nummer kan indikera att det rör sig om utbildnings-/träningseenheter, men systemet appliceras inte fullt konsekvent. Två eller tre skvadroner formerar normalt en flygbrigad, vanligen baserad på en och samma flygbas.⁴³ SyAAF:s [struktur](#)/"order of battle" med listade modeller och skvadronsnummer finns [här](#), och dess militära/civila

³⁴ Global Security.org, "Syrian Arab Air Force (SAAF)", u.å. (uppdaterad 2017), [länk](#)

³⁵ Syrienbevakare vid OHCHR, Beirut, 141016. syrisk krigsfotograf, Beirut, 141018.

³⁶ Alliance of Palestinian Resistance Forces (APRF), Damaskus, 150902.

³⁷ Syrien, Ministry of Defense, [länk](#)

³⁸ Global Security.org, "Syrian Arab Air Force (SAAF)". [länk](#)

³⁹ Invisible Dog, "The System of Power in Syria: the Armed Forces", juni 2013, [länk](#).

⁴⁰ ISW, april 2015, s. 19, [länk](#).

⁴¹ South Front, *The Syrian Air Force: History and Capabilities*, 161102, [länk](#)

⁴² Global Security.org, "Syrian Arab Air Force (SAAF)".

⁴³ South Front, 161102, [länk](#)

[flygbaser](#)/-fält i olika delar av landet finns listade [här](#).⁴⁴ Under konflikten har Jabhat al-Nusra respektive IS övertagit minst tre viktiga flygbaser, medan andra, bl.a. Kweires, varit belägrade. Förutom Tadmour/Palmyra och Abd al-Duhur har dock alla flygbaser som fallit/förstörts utgjorts av träningsfaciliteter, medan de mest vitala operativa skvadronerna funnits samlade kring Damaskus [och västra delarna av landet] och inte behövt evakueras.⁴⁵

Flottan (SAN)

Den syriska flottan utgår från de tre [marinbaserna](#) Tartous, Latakiya och Minat al-Bayda, Baniyas (med flottutbildning). Materiellt utgörs den i huvudsak av två fregatter, några rysktillverkade (ev. obsoleta) ubåtar och sammanräknat ett trettio-fyrtio-tal minsvepare, torped-, patrull- och landstigningsbåtar. Ryssland har i och för sig 2017 tecknat ett nytt långtidsavtal med Syrien om att expandera och modernisera flottbasen i Tartous.⁴⁶ Flottan har dock egentligen inte spelat någon större roll under pågående kris, utöver att skydda hamnarna i Latakiya och Tartous. Enligt uppgift ska visserligen 25 personer ha dödats och många skadats i samband med att några stridsfartyg och pansarvagnar öppnade eld mot upproriska distrikt i Latakiya, bl.a. al-Ramel, i augusti 2011.⁴⁷ Vidare har US Treasury Department's Office of Assets Control (OFAC) i januari 2017 bl.a. utpekat den syriska flottan (och armén, flygvapnet, luftvärnet samt det Republikanska gardet) för användning av kemiska vapen.⁴⁸ Flottans befälhavare sorterar annars under försvarsmaktens/arméns generalstabschef och Latakiya regionala kommando. Under flottkommandot ingår normalt uppskattningsvis 4000 mannar, varav de flesta värnpliktiga, och 2500 reserver. Under flottkommandot ingår kustbevakning, inklusive två flottinfanteribrigader (ca. 1500 man fördelade över marinbaserna), en observationsbataljon, två artilleribataljoner, missilförband, amfibiebataljon etc.⁴⁹

2.1. [Armén \(SAA\)](#), elitförband och ”hybrider”

Den syriska arméns (Syrian Arab Army/SAA) grundläggande struktur beskrivs och visualiseras bl.a. i Institute for the Study of War's *The Assad Regime: From Counterinsurgency to Civil War* och *The Syrian Army: [Doctrinal Order of Battle](#)*, samt kompletteras/listas i viss utsträckning i Global Security's "Syrian Arab Army - [Order of Battle](#)".⁵⁰ SAA är traditionellt indelad i tre kårer och 12 divisioner: 1:a armékåren, med högkvarter i Damaskus (traditionellt operationsområde, södern-Golanhöjderna), 2:a kåren, med högkvarter i Zabadani (operationsområde nordväst-libanesiska gränsen) och 3:e kåren, med högkvarter i Aleppo.⁵¹ Med stöd av Ryssland och andra allierade/"vänner" har två ytterligare (tentativa) "kårer" tillskapats under konflikten, de s.k. 4:e och 5:e kårerna/"frivilliglegionerna"⁵² (mer nedan). Nivåerna division och brigad förefaller dock ha varit av större betydelse för befälsföringen under rådande kris, bl.a. p.g.a. att många av befälhavarna på dessa

⁴⁴ Global Security.org, "Syrian Arab Air Force – Order of Battle", u.å., [länk](#); Global Security.org, "Syrian Airfields", u.å., [länk](#)

⁴⁵ South Front, 161102. Mer om SyAAF bl.a. hos [Bellingcat](#); [The Aviationist](#); [WINEP](#)

⁴⁶ Se vidare, Global Security.org, "Syrian Arab Navy", u.å. (uppdaterad 2017), [länk](#); Invisible Dog, juni 2013.

⁴⁷ The New York Times, "Syrian Navy Joins Attack on Key Rebellious Port City", 110814; Global Security.org, "Syrian Arab Navy", [länk](#)

⁴⁸ Global Security.org, "Syrian Arab Navy".

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ ISW, mars 2013, s. 35-48, [länk](#); ISW, februari 2013, [länk](#); Global Security.org, u.å., [länk](#)

⁵¹ Ibid.

⁵² Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 170214, [länk](#)

nivåer uppges ha band till regimens kärna⁵³ (avseende officerare/befälhavare, se vidare avsnitt 2.1.2 nedan). Strukturer i föränderliga volymer under konflikten:

Faylaq ≈ armékår (traditionellt ≈ 50 000+ man, 3-4 divisioner),
firqa ≈ division (≈ 5-15 000 man, 5-6 brigader/regementen),
liwa ≈ brigad (≈ 2500-7000 man, 5-6 bataljoner),
fawj ≈ regemente (≈ 1500-4000 man, 3 bataljoner),
katiba ≈ bataljon (≈ 50-500 man, 4-5 kompanier),
seriyeh/sarreyeh ≈ kompani (≈ 10-80 man),
fasayla ≈ pluton (≈ 10-60 man) och
jamaha ≈ grupp/trupp (≈ 9-10 man).⁵⁴

Åtta av landets armédivisioner är konventionella pansardivisioner eller mekaniserade divisioner, indelade i fyra manöverbrigader vardera samt extra artilleri-, luftvärns- och ingenjörsgementen. Varje armébrigad utgörs på papperet av 2500-3500 soldater, i sin tur indelade i fyra bataljoner. Artilleriregementena utgörs på papperet av ca. 1500 soldater indelade i tre bataljoner om 300-500 soldater.⁵⁵ Utöver dessa finns reservstyrkor⁵⁶ och särskilda funktioner som missilkommandot.⁵⁷ Luftvärmnet⁵⁸ sorterar under flygvapnet (ovan).

Enligt Kheder Khaddour bygger arméns traditionella divisionsindelning (div. sing. *firqa*, plur. *furaq*) på territoriell/geografisk lokalisering i ett ansvarsområde, en sektor (*qutaa*), med divisionshögkvarter (*quyada al-firqa*), militära bostäder, träningsfaciliteter, ammunitions- och bränsledepåer, logistiska faciliteter – samt kringliggande befolkningscentra och civila faciliteter. Inom en sådan sektor äger armédivisionen betydande land och har generellt stort inflytande över såväl militära som civila angelägenheter. Divisionsbefälhavaren har generellt också långtgående befogenheter, och kan, i nödfall, t.ex. när kommunikation ligger nere, agera utan att inhämta klartecken från försvarsdepartementet i Damaskus. I mars 2011 hade armén 12 fungerande sådana divisionssektorer, med tyngdpunkt i syd-sydväst – dvs. traditionell försvarsriktning mot Israel:

- 5:e och 9:e divisionerna⁵⁹ stationerade utanför Dara'a,
- 15:e divisionen i Suwayda (i och för sig etablerad först 2001, efter strider mellan lokalbefolkning och beduiner i området),
- Republikanska gardet (*Haras al-Jumhuri*)⁶⁰ och sex armédivisioner i och kring Damaskus,⁶¹

⁵³ ISW, mars 2013.

⁵⁴ [Lifos 38443](#); HRW, 111215; ISW, mars 2013; Global Security.org, "Syrian Arab Army - Order of Battle".

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Reservstyrkorna innefattar bl.a. två fristående pansarregementen, 26 motoriserade infanteribrigader och tre artilleribrigader (Ibid).

⁵⁷ Missilkommandot, med HK i Aleppo, innefattar en missilbrigad (SS-21 Tochka, 4 bataljoner), en missilbrigad (Scud B/C, 3 bataljoner), 96:e missilbrigaden (Frog 70, 4 bataljoner) och en missilbrigad (Scud D/C-802 kryssningsmissil, 3 bataljoner) (Ibid).

⁵⁸ Luftvärmnet/Air Defense Command är indelat i norra respektive södra zonen (25 brigader och 2 SAM-regementen vardera) (Ibid).

⁵⁹ 5 divisionen innefattar bl.a. 17 och 96 pansarbrigaderna, 112 mekaniserade brigaden och en artilleribrigad. 9 divisionen innefattar bl.a. 43 och 91 pansarbrigaderna, 52 mekaniserade brigaden och en artilleribrigad (Global Security.org, "Syrian Arab Army - Order of Battle).

⁶⁰ "Presidentgardet", med HK i Damaskus och 3 pansarbrigader, en mekaniserad brigad och en artilleribrigad underställda (Global Security.org, "Syrian Arab Army - Order of Battle).

⁶¹ Bl.a. 4 mekaniserade armédiv. (1 armé-/pansarbrig., 61 mekaniserade brig., 89 mekaniserade brig. och en artilleribrigad), Special Forces med HK i al-Qutayfeh (sju

- 11:e⁶² och 18:e divisionerna i Homs, samt
- 17:e divisionen normalt i Raqqa.⁶³

Under konflikten har armén bättre lyckats hålla terräng i sektorer där väletablerade divisioner funnits stationerade. Den enda hela divisionsbas som fallit är den 17:e, som slogs ut av IS [i slutet av juli] 2014, vilket delvis kan förklaras av att den tillkom först 2003 och därmed inte var lika väletablerad som övriga. Likaledes har de armébrigader som under konflikten satts in i områden utanför de traditionella sektorerna, t.ex. i Aleppo och Idlib provinser, vilka aldrig varit vitala delar i den syriska försvarsstrategin före 2011, haft svårare att hålla stängen mot rebellstyrkor. 2012 etablerade man t.ex. ett större militärt komplex i Idlib för brigader och enheter från flera olika divisioner som opererade i Mastoumaområdet. Basen föll redan efter ca. en månads belägring i april 2015. Detta medan t.ex. 5:e och 9:e divisionerna i Dara'a, som varit belägrade under längre tid, hållit sina traditionella positioner, enligt Khaddour.⁶⁴

Elitförband

Utöver de konventionella divisionerna, finns i grunden fem specialiserade elitdivisioner: Republikanska gardet (*Haras al-Jumhuri*), 4:e armé-/pansardivisionen (*Firqa ar-Rabia*), de s.k. Specialstyrkorna (Special Forces/*al-Wahdat al-Khassa*), samt ovannämnda 17 armédivisionen, innehållande både brigader och manöverregementen om ca. 1500 soldater, i sin tur indelade i bataljoner om 300-500 man.⁶⁵ Regeringssidans framgångar i strategiskt centrala områden i västra delarna av landet från våren 2013 och framåt bygger mycket på taktiskt högutnyttjande av de (pretorianska) Republikanska gardet, 4:e armédivisionen och Specialstyrkorna, inklusive element inom de 14:e och 15:e mekaniserade divisionerna,⁶⁶ även utanför deras gängse sektorer, t.ex. i Aleppo.⁶⁷

Republikanska gardet har traditionellt rekryterat främst från flygvapnet, dvs. det vapenslag som alltid legat Hafez al-Assad närmast. Gardets officerskår utgörs enligt uppgift nästan⁶⁸ uteslutande av alawiter, varav ett betydande antal med mycket nära band till familjen Assad. Med tiden har det vuxit, och utgjordes i början av rådande kris av tre mekaniserade brigader och två ”säkerhetsregementen”. Totalt sett motsvarar gardet idag en konventionell mekaniserad infanteridivision, med skillnaden att den, liksom 4:e armédivisionen, är bättre utrustad än andra divisioner och mobiliserats till fullt. Det Republikanska gardet har traditionellt primärt varit orienterat åt skydd mot interna hot.⁶⁹ Från dess centrala baser kring presidentpalatset och Mt Qasioun, med överblick över Damaskus norra förorter, har divisionen goda möjligheter att motverka militärkupp och andra inre hot.⁷⁰

regementen), 14 ”kommandodivisionen” (fyra SF-regementen) samt en rad andra element (se vidare, Global Security.org, “Syrian Arab Army - Order of Battle).

⁶² 11 armé-/pansardivisionen innefattar bl.a. 60 och 67 armé-/pansarbrigaderna, 87 mekaniserade brigaden och en artilleribrigad (Ibid).

⁶³ Se vidare, Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316, [länk](#); 170214, [länk](#); 170213, [länk](#)

⁶⁴ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316.

⁶⁵ ISW, mars 2013.

⁶⁶ Ibid; Brookings Doha, maj 2014.

⁶⁷ Al-Monitor, 140314.

⁶⁸ Ett av undantagen var t.ex. Rastansonen (sunniten) Manaf Tlas, som sattes i husarrest 2011 och hoppade av i juli 2012 (son till f.d. försvarsminister Mustafa Tlas).

⁶⁹ ISW, mars 2013.

⁷⁰ Ibid; analytiker vid ICG, Beirut, 130927.

Hos 4:e armédivisionen är uppskattningsvis 80 procent alawiter. I och med att den tjänar som en av regimens skyddsstyrkor, är den också orienterad både mot inre och yttre hot.⁷¹ Från dess centrala bas i Mezzeh, med överblick över Damaskus södra förorter, har divisionen god kontroll över huvudstadens infarter, och fungerar därmed också som en av de sista försvarslinjerna.⁷²

De s.k. Specialstyrkorna har också en särställning inom den syriska armén eftersom de både fungerar som en av regimens skyddsstyrkor och som en vital komponent i den syriska försvarsmakten. De uppges idag motsvara ett antal specialtränade (ofta luftburna, åtminstone regementena 554, 556 och 636) lätta infanteriförband, dels indelade i ett antal fristående regementen (bl.a. 41, 45, 46, 47, 53 och 54), dels under de 14:e (bl.a. 36, 554 och 556) och 15:e (bl.a. 35 och 127) divisionerna.⁷³ Fler Specialstyrkeförband ser ut att finnas, bl.a. regementena 48, 147 och det luftburna 636.⁷⁴ Även i Specialstyrkorna utgörs större delen av officerskåren av alawiter enligt ISW, dock eventuellt endast ca. hälften av soldaterna. Även att döma av de avhopp av soldater och underofficerare som ägt rum under konflikten förefaller specialstyrkorna normalt utgöras av en väsentligt större andel sunniter än 4:e armédivisionen och det Republikanska gardet. Specialstyrkornas högkvarter och tre av dess regementen är belägna vid al-Dreij militärbas bakom presidentpalatset, mellan Damaskus och den libanesiska gränsen. Specialstyrkor opererar även bl.a. längs Anti-Libanonkedjan. 15:e divisionen har också opererat i höglandsområdet Jabal Druze närmare den jordanska gränsen.⁷⁵

2014 till 2017 har försvarsmakten fortsatt att lita mycket på elitförbanden i operationer i östra och västra Ghouta, Damaskus, men också som förstärkning vid många andra kritiska fronter i landet. Exempelvis har det Republikanska gardets 104:e brigad avdelat enheter till skydd för Dier ez-Zours flygbas och Dier ez-Zour city 2014, medan enheter ur det Republikanska gardets 106:e brigad och den 4:e armédivisionen deltagit i försvar av Hama militärflygplats 2014. Republikanska gardet avdelade också i flera omgångar förstärkningar till Aleppo 2014, medan den 4:e armédivisionen satte in ett betydande antal tanks till en offensiv jämte Hizbollah i Dara'a i början av 2015. Specialstyrkeregementen har också satts in i en rad snabba operationer runtom i landet, bl.a. i Idlib, Aleppo och Homs. Det 47:e Specialstyrkeregementet, normalt baserat i Homs och Hama, konfronterade bl.a. IS i Hasakah i slutet av 2014.⁷⁶ Exempelen är många. I slutet av mars 2017 uppges bl.a. två av det Republikanska gardets förband (104:e Flygburna brigaden och "al-Qassemgruppen") bli ledande i offensiven mot IS i Dier ez-Zour, jämte 3:e divisionens 123:e brigad och 17:e reservdivisionens 137:e artilleribrigad.⁷⁷

"Hybrider"

Av de senaste årens utveckling på marken att döma, förefaller en kombination av individuell lojalitet och förmåga till samordning med andra inhemska och utländska miliser delvis vara vägledande för nuvarande befälsordning. Som exempel kan nämnas de omtalade "Tiger Forces (*Quwwat al-Nimr*)", i samband med att den syriska armén försvagats och förlorat i effektivitet hösten 2013, ska

⁷¹ ISW, mars 2013.

⁷² Ibid; analytiker vid International Crisis Group (ICG), Beirut, 130927.

⁷³ ISW, mars 2013; [Lifos 38443](#); Bou Nassif/Journal of Strategic Studies, 150804, Annex.

⁷⁴ Jfr Bou Nassif, 2015-08-04, Annex.

⁷⁵ ISW, mars 2013, s. 42 ff.

⁷⁶ ISW, april 2015, s. 13-14 ff.

⁷⁷ AMN, "Syrian Army preparing massive offensive inside Deir Ezzor", 170330, [länk](#)

president Assads kusin Rami Makhoul bl.a. ha börjat finansiera vad som skulle bli Tiger Forces, under ledning av en generalmajor Suheil al-Hassan. De är idag ett välutrustat elitförband med inslag av pansar- och artillerielement ur 4:e och 11:e armédivisionerna och rekryter tränade av Flygvapensäkerhetstjänsten (AFI),⁷⁸ bl.a. frivilliga från NDF (från Homs, Hama, Aleppo, Latakia och Tartous).⁷⁹ Denne mytomspunne⁸⁰ alawitiska ”härförare” al-Hassan, enligt uppgift examinerad från Flygvapenakademin år 1991, har under konflikten varit en av landets inflytelserika befälhavare på marken. Enligt uppgift ska han hösten 2015 ha befordrats två steg från överste (*aqid*) till generalmajor (*liwa*).⁸¹ I konfliktens inledning ska han i första hand ha fört befäl över den beryktade AFI:s grenar ”Operations” och ”Special Operations”, baserade vid Mezzeh flygvapenbas.⁸² Under konflikten uppges han dock tidvis i praktiken ha fört befäl över de samlade regerings- och lojaliststyrkorna i Aleppo.⁸³ 2013-2014 utmärkte sig Tiger Forces kanske främst i östra Aleppo, bl.a. i samband med återtagandet av kontrollen av flygplatsen och Sheikh Najjar industriområde. 2014 genomförde de också en serie framgångsrika operationer mot Jabhat al-Nusra i norra Hama, och mot IS vid al-Shaer gasfält i Homs t.o.m. mars 2015.⁸⁴ Hösten 2015 rapporteras de tillhöra dem som prioriterats för ryskt flygunderstöd, bl.a. i samband med operationer i Jazal och kring Kweiris långtidsbelägrade flygbas öster om Aleppo.⁸⁵ I november samma år lyckades man också återta kontrollen över flygbasen. Vidare sattes Tiger Forces bl.a. in i Palmyraoffensiven i mars 2016. De spelade sedermera återigen en avgörande roll i regeringsstyrkornas operationer i Aleppo sommaren och hösten 2016, varefter de även bl.a. satts in mot IS i al-Bab och mot sammansatta rebellstyrkor på landsbygden i Hama. De uppges grovt sett ha tillgång till samma arsenal som andra delar av SAA, fast vara prioriterade för de modernaste vapen som levereras av Ryssland, t.ex. T-90-tanker och AK-74M-automatkarbiner, samt flygunderstöd. Tiger Forces och andra hybriders existens bedöms dock sammantaget inte vara ett styrkebesked från den syriska staten utan snarare ett tecken på arméns svaghet.⁸⁶ Ett annat intressant fall är den alawitiska generalmajoren Muhammad Khaddour som opererat i landets östra distrikt, dvs. Raqqa, Deir ez-Zour och Hasakah.⁸⁷

2.1.1. Lojalistförband/-miliser/stödtrupper (*quwwat fariyyah*)

Syrisk militärlagstiftning medger ”stödtrupper (*quwwat fariyyah*) och andra styrkor som omständigheterna kräver” att strida jämsides med armén.⁸⁸ De regimlojala [miliserna](#),⁸⁹ som redan för ett par år sedan uppskattades omfatta 150-200 000 man,

⁷⁸ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316; South Front, 170214.

⁷⁹ Al-Souria Net/The Syrian Observer, ”Who's Who: Suheil Al-Hassan”, 151125, [länk/Lifos 38443](#)

⁸⁰ Al-Hassan har uppenbarligen förankringar i regimens högre skikt. Han bedöms dock vara en befälhavare vars framgångar snarare kan förklaras av att han får de resurser han ber om [så länge han inte växer för mycket i popularitet och bedöms utgöra ett hot mot regimen] och kan sätta samman fungerande förband än att han skulle vara en extraordinär ledare (rådgivare i de Misturas team, 160906; specialist vid Hd-center, 160908, m.fl.).

⁸¹ South Front, 170214.

⁸² HRW, 111215; Syrian Network for Human Rights, 130401/[Lifos 38443](#)

⁸³ ISW, april 2015.

⁸⁴ South Front, 170214.

⁸⁵ Al-Souria Net/The Syrian Observer, 151125.

⁸⁶ South Front, 170214.

⁸⁷ The Jamestown Foundation/Nicholas A Heras, ”The Syrian Regime’s Answer to the Islamic State: Major General Muhammad Khaddour”, november 2015/[Lifos 38443](#)

⁸⁸ Carnegie MEC/Khaddour, 2016-03-16; *Qanoun al-khidma al-askariya*, 2003-04-21.

⁸⁹ Avseende (mer eller mindre) regimlojala miliser, se vidare, Bellingcat, *Factions Fighting in the Syrian Civil War*, 170429, ”Pro-Assad forces: Pro-Assad militia”, [länk](#); Al-Monitor,

absorberar både minoriteter (som [alawiter](#), [kristna](#), [druse](#))⁹⁰ m.fl.) och element ur den sunniarabiska majoritetsbefolkningen. Bland miliserna finns såväl politiskt som konfessions- eller [klanbaserade](#),⁹¹ många med inslag av lite av vart, och en allt längre rad [utländska element](#), varav ett flertal med direkt koppling till Irans Islamiska Revolutionsgarde (IRGC).⁹² I vissa ”regeringskontrollerade” områden saknas också i praktiken arménärvaro. T.ex. uppges de huvudsakligen ismailitiska invånarna i Salamiyya ha känt sig nödgade att beväpna egen milis till skydd från IS. Samma känsla uppges finnas bland kristna i områden längs frontlinjer.⁹³ Bland de mest namnkunniga inhemska miliserna ingår annars [National Defence Forces/Quwat ad-Difa 'a al-Watani](#) (NDF, under befäl av brigadgeneral Hawash Mohamed), som började sättas samman [av general Bassam al-Hassan, det Republikanska gardet] i slutet av 2012 med stöd av Iran/IRGC och libanesiska Hizbollah. NDF, som 2015 uppgavs ha ca. 90 000 man i vapen, är fortfarande en viktig styrka med representation i alla provinser där regimen har närvaro,⁹⁴ inklusive Quneitra, där också en del tidigare väpnade oppositionselement sedan 2014 strider under NDF-flagg - som ”[Golanregementet](#)”⁹⁵ eller Fawj al-Haramoun, enligt uppgift med ca. 1200 f.d. rebeller ”rehabiliterade” till regeringssidan.⁹⁶

“How these Syrians went from opposition fighters to pro-regime militiamen”, 170403, [länk](#); Middle East Eye, “Who are the pro-Assad militias in Syria?”, 150925, [länk](#); Der Spiegel/Spiegel Online, “Gangster's Paradise: Assad's Control Erodes as Warlords Gain Upper Hand”, 170308, [länk](#); Aymenn Jawad Al-Tamimi, ”Quwat Dir’ Al-Qalamoun: Shifting Militia Links”, 170117, [länk](#); Al-Tamimi, “The Fifth Legion: A New Auxiliary Force”, 161224, [länk](#); Al-Tamimi, “Overview of some pro-Assad Militias”, 150901, [länk](#); samt Lifos, *Syriens minoriteter, del 1: alawiter*, 2017-03-15, [Lifos 39099](#). Notera att begreppet ”*shabiha*”, som i oppositionsterminologi kommit att representera snart sagt alla irreguljära väpnade element som inte stödjer oppositionen och därmed lite förlorat sin relevans, *kan* peka på allt från alawitisk maffia, varav grenar i Latakiya med historisk koppling till Fawwaz al-Assad, till regimlojala klaner och mer nyetablerade fenomen nämnda i detta avsnitt (Lifos kommentar).

⁹⁰ I Suwayda (”Jabal Druze”/Jabal al-Arab), Dara’a och Damaskus (Jabal al-Sheikh och stadsdelen Jaramana i sydöstra delen av huvudstaden) opererar drusiska miliser. En del av dessa grupper har i praktiken kommit att inordnas under NDF, andra är fortsatt främst lojala med egna drusiska ledare (OCHA, Amman, 150907). Avseende drusiska miliser, se t.ex. Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, 170119, [länk](#); Al-Tamimi, ”Local Loyalist Militias of Suwayda’: Katibat Jalamid Urman (Dir’ al-Jabal)”, 170103, [länk](#).

⁹¹ De syriska stammarna/klanernas och storfamiljernas betydelse på bägge sidor i konflikten ska inte underskattas. Arabiska stammar indelas i *qabila* (nationella och transnationella konfederationer) och *’ashira* (individuella stammar), *fukhud* (klaner), *khams* eller *ibn ’amm* (ättlingar) samt lägsta nivån, *al-bayt* eller *a’ila* (storfamilj). De syriska stammarnas närvaro och inflytande sträcker sig generellt främst över en region i landet. Bland de ”individuella” syriska stammarna ingår al-Haddadine i Aleppo och Idlib, al-Muwali i Idlib, al-Damaakhla i Idlib, Hama, Aleppo och ar-Raqqa, Bani Khalid i centrala och västra Homs och Hama, samt al-Zoubi i Dara’a och över gränsen in i norra Jordanien (se vidare, Jamestown Foundation/Heras, Nicholas A., O’Leary, Carole A., *The Tribal Factor in Syria's Rebellion: A Survey of Armed Tribal Groups in Syria*, 130627, [länk](#)). Där finns också exempel på splittringar. Ett av flera är Baggara stamkonfederation, med medlemmar som deltar i operationer på oppositionssidan och andra som deltar på regimsidan. Detta uppges delvis kunna förklaras med att en fjärdedel av Baggara är shiiter (Ibid).

⁹² Se t.ex. al-Tamimi, ”Liwa al-Mukhtar al-Thiqfi: Syrian IRGC Militia”, 170308, [länk](#).

⁹³ Oppositionsföreträdare i Damaskus, 170509.

⁹⁴ Middle East Eye, 150925; Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, 161224; Al-Monitor, ”Iran hedges its bets in Syria”, 151120, [länk](#).

⁹⁵ Al-Monitor, ”How these Syrians went from opposition fighters to pro-regime militiamen”, 170403, [länk](#). Golanregementet ska även ha satts in en bra bit från hemområdet (Quneitra), bl.a. i Homs öken (al-Tamimi, 170503).

⁹⁶ Bellingscat, 170429.

Vidare finns bl.a. [Baath Battalions](#)/*Kataeb al-Baath*, olika former av medborgargården (s.k. Popular Committees/*lijan sha'biya*) och "lokala självförsvårstrupper", många visserligen också absorberade av NDF), the [Coastal Shield Brigade](#)/*Liwa Dir' al-Sahel* (2015)⁹⁷ och de ovannämnda, delvis konkurrerande hybriderna Tiger Forces respektive Suqur al-Sahara (Desert Hawks).⁹⁸ I ett senare Iranstött initiativ tillkommer [Local Defence Forces](#) (LDF).⁹⁹

Miliserna uppges generellt vara underställda armén i gemensamma militära operationer och i princip koordineras genom [Baathpartiets](#) Regional Command Office of National Security, men opererar i praktiken med långtgående autonomi och ansvarsfrihet. 2013 och framåt har NDF varit "den ledande institutionen" bland de miliser som regimen uppmuntrar folk att ansluta sig till. Där har man anställningsavtal som löper över ett eller flera år. De yngre rekryterna kan uppvisa sina kontrakt för militära myndigheter för att få uppskov med reguljär militärtjänst.¹⁰⁰ Rekryteringen tenderar att ske genom lokala informella nätverk och familjeband, samtidigt som man generellt kan erbjuda en månadslön på 136 USD, jämfört med mindre än 81 USD för en reguljär armésoldat. Vidare tillåts rekryterna generellt hålla sig närmare sina hemområden.¹⁰¹ Man uppges även rekrytera genom att [erbjuda amnesti](#) för dem som undanhållit sig eller avvikit från obligatorisk militärtjänst och att, åtminstone att temporärt, "[reda ut sitt ärende](#)" visavi myndigheter/tjänster så att man inte riskerar påföljd under den tid man tjänstgör i milis.¹⁰² Vidare utgörs dessa förband vanligen av lokalt förankrade personer och personer som tillhör samma religiösa grupp som invånarna i det område man opererar i. Extra inkomster genereras också genom inofficiellt sanktionerad plundring och bemanning av vägspärrar. Normalt finns en arméofficerare som har övergripande ansvar för en vägspärr, men det praktiska ansvaret delegeras ofta till olika miliser. Intrycket kan vara att situationen är kaotisk i vissa områden och att regimen riskerar att kollapsa, men dess kärna ("den djupa staten") och dess allierade förefaller trots allt till dags dato kontrollera de flesta aktörer i regeringskontrollerade områden. Situationen är densamma med [säkerhetsapparaten](#)s grenar och miliser, vilka delvis konkurrerar men i stort sett är lojala med "status quo" på basis av privilegier etc.¹⁰³ Ett sätt att minimera risken för att miliser tar överhanden är att de i mångt och mycket opererar under olika former av "statliga" ramverk som t.ex. Rami Makhloufs al-Bustan Association (t.ex. [Kata'ib al-Jabalawi](#) och Leopards of Homs), Flygvapensäkerhetstjänsten/AFI (t.ex. Tiger Forces) eller Militära säkerhetstjänsten/MID (t.ex. *Fawj Maghawir al-Badiya*/The Desert Commandos Regiment).¹⁰⁴ Sammantaget kan de paramilitära styrkorna indelas i de med starka band till säkerhetsapparaten och det Republikanska gardet/general Bassam al-Hassan eller de med personliga band till Assadfamiljen och privat näringsverksamhet. Utöver Makhlouf, kan som exempel på sistnämnda även nämnas den regimnära affärsmannen Jabr som privatfinansierat milisen Desert Hawks,¹⁰⁵ vilken nu bl.a. tilldelats ansvaret för att skydda det för

⁹⁷ Al-Tamimi, 161224.

⁹⁸ Se t.ex. Der Spiegel/Spiegel Online, 170308, [länk](#)

⁹⁹ Se vidare, al-Tamimi, 170503, [länk](#)

¹⁰⁰ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017.

¹⁰¹ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316.

¹⁰² Al-Tamimi, 161224; al-Tamimi, 170503.

¹⁰³ Carnegie MEC, 141017; [Lifos 38443](#)

¹⁰⁴ Al-Tamimi, "Fawj Maghawir al-Badiya: A Military Intelligence Branch Militia", 160830, [länk](#)

¹⁰⁵ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316.

elproduktionen vitala al-Shaer gasfält. Desert Hawks uppges ha ca. 7000 man i vapen, varav flertalet alawiter från kustområdena.¹⁰⁶

I sammanhanget har en maffialiknande kultur, med mäktiga personligheter i centrum, tenderat att växa fram.¹⁰⁷ Sammantaget torde dock kunna sägas att milisernas och milisledarnas autonomi och manöverutrymme begränsas av hur de byggs upp och finansieras – dvs. genom nätverk/relationer till presidenten och/eller andra i regimens inre krets. De ser ut att förbli beroende av dessa relationer. De har visserligen tämligen stort manöverutrymme i taktiska frågor rörande operationer i sina närområden, inklusive frihet att tillägna sig krigsbyten etc., men de övergripande strategiska besluten ligger centraliserade och fattas i Damaskus. Skulle någon milis försöka agera politiskt oberoende av regimen, skulle den omedelbart krossas av regimen, Iran eller Ryssland, enligt Khaddour.¹⁰⁸ I syfte att förebygga att de paramilitära styrkorna blir alltför starka ser man också till att de förblir beroende av armén som dels styr tillsättningar av centrala ledare (t.ex. NDF:s Hawash Mohammed), dels styr leveranser av lättare vapen etc., samtidigt som armén kvarhåller sin kvalitativa konkurrensfördel med tyngre och mer sofistikerade vapen. Vidare, i fall där konflikt mellan armén och paramilitära grupper uppstår, intervenerar regimen. Ett sådant exempel var när friktioner uppstod mellan den lokala NDF-ledaren och arméenheter i Homs, varpå man införde förbud för personer över 35 års ålder att vara medlemmar i NDF. Följden blev dramatiskt manfall hos den lokala NDF-styrkan och därmed mindre risk för fortsatt utmaning av arméns och regimens auktoritet.¹⁰⁹ Detsamma gäller för utländska element, som fungerar som regimens ”gäster” och svårligen skulle kunna operera i Syrien utan en fungerande relation till regim och armé. Även det vitala libanesiska Hizbollah utgör en ”ring” i den syriska befälskedjan, men inte ett nav för strategiskt beslutsfattande, enligt Khaddour.¹¹⁰

2.1.2. Nya element: ”Femte kåren/legionen” och ”Fjärde...”

Med stöd av Ryssland och andra allierade har två nya ”armékårer” tillskapats, de s.k. 4:e och 5:e kårerna/”frivilliglegionerna”, eventuellt som förberedelse för mer formell inkorporering av befintliga miliser under den syriska försvarsmaktens kårstruktur efter rådande konflikt.¹¹¹ Vårvintern 2017 florerar bl.a. uppgifter om att statsanställda i Tartous och Latakiya födda åren 1967 till 1992 (dvs. ca. 25-50-åriga män) ”efterfrågas” för tjänstgöring i den ”Femte kåren/legionen (5th Corps)”. 5:e-kårkampanjen, som bl.a. uppges bygga på utskick i form av textmeddeladen, förefaller ha pågått sedan hösten 2016, men ha intensifierats under vintern/våren 2017. Enligt uppgift ska också Latakiyas provinsguvernör Ibrahim Khidr al-Salim ha instruerat lokala institutioner och organisationer att säga upp anställningsavtal med män från andra provinser i åldersspannet 18-50 år om de inte tar värvning i ”Femte legionen” såvida de inte har frisedel från armén av t.ex. hälsoskäl.¹¹² Idén med kåren förefaller vara att, under ryskt överinseende och träningsprogram,¹¹³ sätta samman - och bättre kontrollera/styra upp - befintliga välfungerande stridserfarna frivilligbaserade miliser som Desert Hawks, [Liwa al-Quds](#) (den

¹⁰⁶ The Washington Institute for Near East Policy/Fabrice Balanche, 170526, [länk](#)

¹⁰⁷ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316; jfr Der Spiegel, 170308, [länk](#)

¹⁰⁸ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 170214.

¹⁰⁹ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 160316.

¹¹⁰ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 170214.

¹¹¹ Ibid.

¹¹² Al-Tamimi, 161224.

¹¹³ Se t.ex. AMN, "Russian-trained 5th Legion soldiers complete rigorous training camp", 170315, [länk](#)

Aleppobaserade palestinska ”Jerusalembrigaden”) och element ur Kata’ib al-Baath med mindre erfarna rekryter och/eller NDF-element att strida i samordning med bl.a. Hizbollah. En liknande satsning, i form av ”[Fjärde anfallslegionen](#)”, ska ha gjorts redan 2015. Enligt uppgift ska denna t.o.m. 2016 främst ha opererat i Latakiya (med begränsad framgång och betydande förluster) och ha utgjorts av syriska soldater med stöd av ryska specialister.¹¹⁴

Etableringen av den ”Femte (anfalls)kåren/legionen (*al-Faylaq al-Khamis al-Iqtiham*) offentliggjordes den 22 november 2016 av den syriska försvarsmaktens generalstab. Enligt [tillkännagivandet](#) bygger den i grunden på ”frivilliga” och ska operera jämte övriga väpnade styrkor, stödtrupper och allierade (”vänner/*al-Asdiqa*”). Generalstaben manar därmed alla medborgare som vill delta i ”den slutgiltiga segern över terrorismen” att enrollera sig vid något av följande mottagningscentra: Damaskus (Southern Regional Command-Damascus Area Command-10th Division Command Qatana), Homs (Central Regional Command), Hama (Hama Area Command-Administrative Affairs College in Masyaf), Aleppo (Northern Regional Command), Tartous (Tartous Area Command), Latakiya (Coastal Regional Command), Dara’a (5th Division Command), eller Suwayda (15th Division Command-Special Forces). Föresättningsarna för ta värvning är enligt uppgift att vederbörande är minst 18 år, vid god hälsa och inte redan är inkallad till, eller har deserterat från, obligatorisk värnplikt (*khidmat al-’alam*). Vidare är statsanställda och de som fullgjort sin militärtjänst, inklusive officerare, underofficerare och meniga, aktuella för värvning. Samtliga enrolleras på ett års kontrakt med möjlighet till förlängning. Statsanställda som tar värvning har rätt till ersättning från ”legionen” och kan samtidigt uppbära lön och förmåner från sina tidigare arbeten.¹¹⁵ Enligt en initierad oberoende interlokutör ska en del av dem som har inkallats till ”5:e kåren” vara värnpliktiga, en del reservister, medan andra kan vara frivilliga. Det ska dock vara svårt att neka inkallelse till ”kåren”. De statsanställda som inkallas uppges faktiskt få behålla sin lön samtidigt som de erhåller ersättning från kåren. Det kan emellertid också finnas exempel på 45-åringar, dvs. ”överåriga”, som har inkallats. Enligt uppgift ska de inkallade erhålla träning i ca. två-tre månader innan de sätts in i aktiv tjänstgöring.¹¹⁶

I vilken utsträckning just den ”Femte kåren” de facto blir en central kraft på det syriska slagfältet eller mer av en propagandaprodukt återstår att se, men enligt uppgift examinerades en ”andra kull” av ca. 1000 ”specialtränade” soldater från det rysksponsrade programmet i Damaskus i mars 2017,¹¹⁷ och, till skillnad från ”version fyra”, bedöms denna kårupplaga redan ha gjort viktiga operativa insatser i Tiyas, Palmyra och norra Hama¹¹⁸ - sannolikt även bl.a. Deir ez-Zour. Oaktat detta, kan slutligen noteras att den syriska armén sedan 1970-talets och regimen Assads början alltid varit en del av en militariserad regim/[säkerhetsapparat](#), där regimen framgångsrikt sammanflätat statens, arméns och milisers öden med sitt eget – i en maktväv som i princip saknar trådar som inte går till Assad. Med de två nya 4:e och 5:e kårerna uppges Ryssland också hjälpt regimen att förbereda mer formell inkorporering av befintliga miliser under den syriska försvarsmaktens kårstruktur när/om rådande konflikt skulle ebba ut.¹¹⁹

¹¹⁴ Al-Tamimi, 161224; Bellingcat, 170429.

¹¹⁵ Se vidare, Al-Tamimi, 161224; The Washington Post, 161122.

¹¹⁶ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

¹¹⁷ AMN, 170315.

¹¹⁸ Bellingcat, 170429.

¹¹⁹ Carnegie MEC/Kheder Khaddour, 170214.

2.1.3. Palestinska förband/PLA och miliser

Palestine Liberation Army (PLA)

Palestinier har i princip alltid förekommit i den syriska försvarsmakten. I ett tidigt skede efter självständigheten valde ett antal palestinska unga män att frivilligt påbörja officersträning vid Palestinian Officers Academy i Qatana sydväst om Damaskus. De flesta av dem blev sedan kvar i den syriska armén. P.g.a. det erhöll de också syriskt medborgarskap, enligt presidentdekret 1327 av den 17 augusti 1950. Från denna tid fanns också palestinier på viktiga officersposter i den syriska armén. Sedermera inkallades också unga palestinska män till obligatorisk värnplikt i Syrien, med möjlighet att göra militär karriär i armén. I och med att arméreglering stipulerar att högre befälspositioner tillsätts med syriska medborgare, erhöll palestinier i militär karriär tidigare också som regel medborgarskap.¹²⁰

År 1964 etablerades PLO:s officiella militära gren, *Jaish al-Tahrir al-Filastini/the Palestine Liberation Army (PLA)*, med högkvarter i Kairo, och de tre ”brigaderna” *Ein Jalut/Ayn Jalout* i Gaza och Egypten, *al-Qadisiyyah/Kadissiyah* i Irak (sedermera Syrien) och *Hittin/Hiteen* i Syrien. Samtliga dessa förband kom dock i praktiken att kontrolleras av respektive värdlands försvarsmakter.¹²¹ I samband med att PLO¹²² etablerade PLA, överfördes de flesta palestinska officerare, på PLO:s begäran, från den syriska armén till PLA, varefter palestinier i Syrien generellt istället gjort sin militärtjänst inom PLA.¹²³ Med tiden tillkom också förändringar inom PLA, bl.a. genom 1968 års etablering av kommandostyrkorna *Quwat al-Tahrir Al-Sha’biya* (Popular Liberation Troops, även benämnd som *Liwa al-Yarmouk/Yarmouk Brigade*), med syfte att bekämpa den israeliska ockupationsmakten. Sedan tidigt 1970-tal och framåt kom dock PLA-förbanden i Syrien att bli en integrerad del av den syriska armén, som står för finansiering och vars generalstab också utser PLA:s generalstab och förbandschefer.¹²⁴ I och med tillskapandet av the Palestine National Authority (PNA/PA) efter Osloavtalet år 1991, absorberades de två PLA-styrkorna i Egypten respektive Irak av den palestinska myndighetens säkerhetsstyrkor, men hade dock till namnet styrkor kvar i Syrien.¹²⁵ I den syriska realiteten förblev dock PLA snarare ett redskap för Assadregimen än för PLO. Här sorterar PLA och dess syrisk-palestinska förband, främst brigaderna *Adjnadin*, *Hittin* och *al-Qadisiyyah* (se struktur nedan), i praktiken under den reguljära syriska armén, även om dess soldater närmast uteslutande är värnpliktiga palestinska flyktingar.¹²⁶ Samtliga officerare, underofficerare och soldater inom PLA är också palestinier.¹²⁷

¹²⁰ Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, *Palestinians in Syria and the Syrian Uprising*, oktober 2012, [länk](#)

¹²¹ State of Palestine, Permanent Observer Mission to the United Nations, “Palestine Liberation Army”, u.å; Refugee Review Tribunal Australia, Research Response, SYR33579, 080905, [länk](#); Global Security, *Palestine Liberation Army (PLA)*, 111107, [länk](#)

¹²² De palestinska fraktioner som ingår i PLO i Syrien är i huvudsak al-Fatah, Popular Front for the Liberation of Palestine (PFLP), Democratic Front for the Liberation of Palestine (DFLP), Palestinian People’s Party (PPP), Palestinian Democratic Movement (Fida), Palestinian Popular Struggle Front (PPSF, Samir Ghosheh) och Palestine Liberation Front (PLF, Abu al-Abbas).

¹²³ Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, oktober 2012.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ Global Security, 111107.

¹²⁶ Refugee Review Tribunal Australia, 080905.

¹²⁷ Palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618.

PLA:s struktur: Adjnadin-, Hittin- och al-Qadissiyahstyrkorna m.m.

PLA bygger på ca. 5000 palestinska värnpliktiga soldater och leds av en palestinsk general, sorterande under SAA:s generalstab.¹²⁸ Många palestinier uppges dock ha flytt för att undvika militärtjänst, varför PLA idag bedöms ha färre soldater, kanske under 4-5000.¹²⁹ PLA är i grunden också underställd SAA:s 7:e division,¹³⁰ som i första hand tillskapades för att operera i området mellan Damaskus och norra Golanhöjderna, som en ”första försvarslinje mot israelisk invasion...”.¹³¹ PLA:s högkvarter (*al-Maqar al-A'am- al A'rkaan*) är lokaliserat i al-Mou'adamiyeh (mellan Damaskus och Qatana) och övervakar ett antal enheter, faciliteter och institutioner belägna inne i huvudstaden, bl.a. en spaningsenhet (*Sho'bet a-Estilla*) lokaliserad i al-Mezzeh, västra Damaskus. Den betraktas som PLA:s militära säkerhetstjänstgren och driver utredningsenhet och förvar. I al-Rahbeh drivs ett PLA-militärfängelse och en förarskola inom en fordonsunderhållsfacilitet. I al-Mazra'ah finns PLA Department of Political Guidance (*Da'erat al-Tawjih al-Siyasi*), som bl.a. ansvarar för PLA:s periodiska magasin, andra publikationer och mediarelaterade frågor. Sannolikt bl.a. [PLA:s Facebooksida](#), där olika PLA-relaterade aktiviteter läggs upp. Vidare finns bl.a. PLA-militärsjukhuset *Mashfa Fayez Halaweh* och PLA-militärkliniken *Mostawsaf Raja' Abo A'mashah*, båda belägna i Yarmouk, och vilka båda uppges vårda även civila palestinier. Utöver detta finns Sportenheten (*al-Wehdeh al-Reyadeyeh*) i Yarmouk, där PLA:s fotbolls-, handbolls- och tyngdlyftningslag är stationerade för träning, samt PLA:s socialcentrum (*Markaz Helweh Zaidan*) som driver en rad initiativ som teater och utbildningsprogram riktade till palestinier.¹³²

Det förekommer en del palestinska officerare i andra delar av SAA, som kan välja ut ett antal redan i rekryteringsskedet, varav vissa blir kvar. Officersutbildningen genomförs vid militärakademi tillsammans med syriska officerare.¹³³

Grundutbildningen för PLA:s värnpliktiga sker annars vid ett General Training Center (*Markaz a- Tadrib al-A'am*) i Masyaf knappt fem mil väster om Hama (i närhet till Syrian Military Accounting School/Administrative Affairs College). Lärare och rekryter som tränas här är undantagslöst palestinier. Efter en månads grundutbildning förflyttas dock majoriteten av rekryterna till den syriska arméns specialutbildningar för sådant som artilleri, pansar, luftvärn, telekommunikation, sjukvård etc. Ett mindre antal rekryter, vanligen sådana som har minst avklarad gymnasieutbildning, sätts därefter i sex månaders infanteriträningsprogram, följt av tre månaders ”kommando (*Sa'eqa*)-program”. Dessa examineras sedan som plutonchefer i någon av de tre huvudsakliga PLA-förbanden:

Adjnadinstyrkorna/-brigaden (med ledningscentral vid Golanhöjderna och de totalt fyra underställda bataljonerna 980, 981, 982 och 983 normalt stationerade med spridning från Qatana sydväst om Damaskus och vidare uppemot stilleståndslinjen mot Israel på Golan),

¹²⁸ APRF, Damaskus, 170510.

¹²⁹ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

¹³⁰ Al-Karama Press (ara), ”Syrien och 'Hittinstyrkan'!”, 120313, [länk](#); Zaman Al Wasl (ara), ”Mordet på överste Abdelnaser Makari, chef för bataljon 982, Adjnadinbrigaden (under den syriska arméns 7 division) i Yarmouk läger”, 120228, [länk](#)

¹³¹ ISW, mars 2013.

¹³² Palestinsk tidigare FN-medarbetare i Syrien, 170411.

¹³³ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

Hittinstyrkorna/-brigaden (med ledning och underställda bataljoner normalt stationerade i och kring Qatana),¹³⁴

Al-Qadissiyahstyrkorna/-brigaden (med kommando och underställda bataljoner stationerade i Suwayda provins, normalt främst vid al-Thou'leh flygbas), samt den (möjligen) mer fristående

Bataljon 421, ”Special Forces/Batallion of Special Tasks” (liksom något/några extra artilleriförband, samlokaliserade med al-Qadissiyah vid al-Thou'leh flygbas i Suwayda), från vilken de första avhoppet från PLA under rådande kris rapporterats (bataljonschefen jämte åtskilliga lågrankade medarbetare).¹³⁵

Palestinierna, PLA och [Syrienkrisen](#)

Innan Syrienkrisen fanns 560 000 Palestinaflyktingar registrerade hos UNRWA och GAPAR i Syrien. Dessa har i princip samma rättigheter som syriska medborgare med undantag för tillträde till politiska positioner och äganderätt. De lider också dels av samma utsatthet som de syriska medborgarna, dels av en särskild utsatthet i egenskap av minoritet som kommer i kläm i konfliktzoner. Det finns emellertid flera olika kategorier av palestinier i Syrien: 1948 års ”Palestinaflyktingar”, 1956, -67, -70/71, -91, och 2003 års ”fördrivna personer” etc. De som registrerats av UNRWA och GAPAR år 1948 och deras ättlingar har i princip samma rättigheter och skyldigheter som syrierna. De som registrerats efter Suezkrisen 1956 kan ibland få ID-kort och resedokument, men har inte samma civilstatus och har inte samma rättigheter – eller skyldigheter – som syriska medborgare. T.ex. gör de inte militärtjänst, trots att de generellt finns registrerade hos GAPAR. UNRWA bedömer i maj 2017 att ca. 450 000 palestinier finns kvar i landet, varav de allra flesta i regeringskontrollerade områden. Ca. 80 % har dock sin normala hemvist i områden som nu definieras som konfliktområden eller gränsar till sådana. Ca. 29 900 befinner sig i ”svårnådda områden”. Det finns också tusentals kvar i och kring Yarmouk, i områden som UNRWA f.n. inte har tillträde till. UNRWA saknar f.n. också kontakt med den lokalanställda personal som finns kvar i Yarmouk. Senaste leveransen UNRWA gjort till distriktet gjordes via grann-distriktet Yalda 2016. Ca. 3300 palestinier har dödats i konflikten, som även drabbar UNRWA-anställda: 17 dödade, 26 försvunna, förmodligen döda, och i snitt över tid ca. 25 i fängsligt förvar av olika skäl.¹³⁶ Några av dem har dragits in då de anträffats i vägspärrar och det då visat sig att de inte fullgjort militärtjänst.¹³⁷

Före krisen levde de allra flesta palestinier i något av de 12 officiella eller inofficiella palestinska lägren i huvudsak belägna i de västra delarna av Syrien.¹³⁸ I nuläget uppges UNRWA bara ha tillträde till sju läger och många av invånarna har tvingats i internflykt, även från närliggande områden. T.ex. driver UNRWA normalt skolor och hälsocentra i byarna Jillin och Muzeireeb i Dara'a. Dessa har nu tagits över av IS-/Daeshelement respektive rebeller. [Dera'a Camp](#) är en ”hot-spot”

¹³⁴ I sammanhanget krigen mot Israel, speciellt 1973, omnämns bl.a. bataljonerna 222 och 224 som ”specialstyrketränade kommandostyrkor” sorterande under Hittinstyrkorna (Al-Karama Press, 120313).

¹³⁵ Palestinsk tidigare FN-medarbetare i Syrien, 170411.

¹³⁶ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508.

¹³⁷ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907

¹³⁸ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508. Se vidare: [UNRWA "Syria Crisis"](#); [Dera'a Camp](#); [Ein el Tal \(unofficial camp*\)](#); [Hama Camp](#); [Homs Camp](#); [Jaramana Camp](#); [Khan](#); [Dunoun Camp](#); [Khan Eshieh Camp](#); [Latakia \(unofficial camp*\)](#); [Neirab Camp](#); [Qabr Essit Camp](#); [Sbeineh Camp](#); [Yarmouk \(unofficial camp*\)](#)

och måltavla för flygattacker, som intensifierats. Allt detta sätter palestinier i kläm. Likaledes på många andra håll i landet, inte minst i och kring Yarmouk och i Aleppo. I de läger som inte har tagits över av andra aktörer, evakuerats eller förstörts opererar dock både UNRWA och GAPAR som tidigare.¹³⁹

Ett av de viktigaste syftena med mobilisering av regimkontrollerade palestinska miliser i Syrien uppges vara att få ut andra väpnade element ur de palestinska lägren. Den syriska armén går ogärna in i lägren och uppdrar därför vanligen åt palestinska miliser (som PFLP-GC, *Fatah al-Intifada*, *al-Saiqa* m.fl. nedan) att göra det istället – dock, till dags dato, mer sällan PLA. Som framgått, finns dock PLA på flera ställen i landet. PLA:s uppdrag har traditionellt varit att bevaka statliga institutioner och intressen som oljeraffinaderier och flygplatser etc. Vidare fungerar man som vaktstyrka i områden där palestinier lever, inte sällan längs frontlinjer mot oppositionskontrollerade områden. I och med att både statliga intressen och palestinska läger har attackerats under konflikten, har även PLA kommit under attack. Man har i dessa sammanhang också kommit under direkt attack av bl.a. den salafistiska Doumabaserade rebellmilisen [Jaish al-Islam](#) (Islams armé). Till följd av konfliktens utveckling har PLA så med tiden dragits in, och minst 3000 palestinier från PLA och t.ex. *Liwa al-Quds* dödats i strid.¹⁴⁰

Fram till hösten 2012 uppges PLA-brigaderna dock i princip ha befunnit sig kvar i barackerna,¹⁴¹ och även om delar av PLA:s ledarskikt, bl.a. PLA:s generalstabschef, generalmajor Tarek al-Khadra, visat lojalitet med regim¹⁴² och övrig armé, så kan knappast antas att PLA som helhet, varken alla dess unga rekryter eller dess officerare betraktas som fullt pålitliga ur regimens synvinkel.¹⁴³ Bakom dessa frågetecken finns många delar, bl.a. 1976 års händelser när PLA-förband gick med den syriska armén in i Libanon (inom ramen för den s.k. Arab Deterrent Force).¹⁴⁴ När konflikt uppstod mellan å ena sidan Syrien och s.k. isolationiststyrkor under ledning av Falangistpartiet (sedermera av Lebanese Forces), å andra sidan de s.k. Joint Forces bestående av PLO och den s.k. Lebanese National Movement (LNM), så tog de flesta PLA-elementen parti för the Joint Forces - mot Syrien.¹⁴⁵ Något liknande har i och för sig inte hänt i modern tid, och än så länge håller PLA-förbanden i princip ihop, trots ett antal individuella deserteringar, t.ex. när det palestinska lägret i Dara'a belägrades och utsattes för granatbeskjutning, vilket medförde att en del värnpliktiga palestinska rekryter gick över till rebelsidan.¹⁴⁶ En lång rad andra exempel på enskilda och mindre grupper av avhopp av både värnpliktiga och officerare från PLA 2012-2013 finns.¹⁴⁷ Vidare

¹³⁹ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508.

¹⁴⁰ APRF, Damaskus, 160907.

¹⁴¹ Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, oktober 2012.

¹⁴² Enligt generalmajor al-Khadra handlar det som händer i Syrien om en "amerikansk-zionistisk" konspiration där ett antal arabländer nyttjas för att skapa kaos som gynnar Israel genom att anta det Muslimska brödraskapets eller en wahhabitisk approach. Saudiarabien utpekas för det sistnämnda, medan Qatar anklagas för att ha spelat en viktig roll för att attrahera Hamas till konspirationssidan etc. (Al-Watan [ara], "'Palestine Liberation Army' strider på femton platser...", 150921, [länk](#)).

¹⁴³ Palestinsk tidigare FN-medarbetare i Syrien, 170411 (bl.a. baserat på samtal med f.d. PLA-officer i Sverige, februari 2017).

¹⁴⁴ Se vidare, en rad artiklar tillgängliga via Memory at Work: [länk](#)

¹⁴⁵ Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, oktober 2012.

¹⁴⁶ [YouTubeklipp](#)

¹⁴⁷ YouTube (ara), video av en överste Qahtan Tabasha m.fl. som deserterar från bataljon 421, "Special Forces" och går över till rebellgruppen Liwa Ahrar Horan, 120906, [länk](#); YouTube (ara), video till minne av samme överste efter att han fallit i strid mot

rapporteras t.ex. 2012 att 40 PLA-officerare och värnpliktiga vägrat delta i aktiviteter mot det syriska upproret, därför pressats och sedermera likviderats.¹⁴⁸ En PLA-officer berättar visserligen att han helt enkelt lämnat in sin avskedsansökan till PLA-chefen och fått den beviljad.¹⁴⁹

När PLA ändå väl började sättas in i augusti 2012, sattes en bataljon initialt att vakta Tishreen värmekraftverk i Harran al-Awameed utanför Damaskus, medan en annan sattes att vakta Adra avfalls- och avloppsreningsstation utanför Damaskus.¹⁵⁰ Med krisens eskalering har PLA:s deltagande i militära aktiviteter trots allt tenderat att öka. I ett uttalande från PLA:s generalstabschef, generalmajor Tarek al-Khadra 2015 bekräftas att PLA-förband deltar i strider jämsides med övrig syrisk armé mot rebellgrupper i Yarmouk och på totalt över femton olika platser i förstäderna i Rif Damaskus, i Dara'a och Suwayda. Han bekräftar bl.a. att "hans styrkor" och andra arméstyrkor hindrat militanta från att nå Adrafängelset.¹⁵¹ Uppgifterna bekräftas också av talesperson för APRF, som framhåller att PLA bl.a. deltagit i strider i Damaskus förstäder, Rif Dimashq och Suweida jämte andra delar av armén,¹⁵² och medarbetare vid UNDSS i Damaskus, som bekräftar att PLA initialt under konflikten inte varit direkt engagerat i offensiva stridsoperationer utan snarare i att säkra/skydda elförsörjning etc. på platser som "Labor City", Adra. Sedermera har man dock även kommit att engageras i strid i östra Ghouta, Dumayr m.fl. områden. Obekräftade uppgifter gör även gällande att PLA-förband satts in i operationer mot rebeller i Zabadani,¹⁵³ och Homs, jämte andra förband och milis.¹⁵⁴ Vidare kan t.ex. noteras att [PLA:s Facebooksida](#) också publicerat en del om när soldater fallit i strid och var PLA-förband opererat, t.ex: "PLA-hjältar beskjuter terrorister i Yarmouk; PLA-soldater utför attacker mot terrorister i Zabadani" etc. Detta till trots, är Lifos bedömning att PLA-förbanden till dags dato inte spelat någon central roll i den syriska försvarsmaktens offensiva krigföring under krisen.

Andra palestinska lojalistmiliser

Åren 1967-70 accepterade det syriska Baathpartiets ledning att vissa palestinska fraktioner drev militärbaser och träningsläger i Syrien. Partiet etablerade samtidigt

regimstyrkor, 121005, [länk](#); YouTube (ara), video av en överste Khaled Hassan som identifierar sig som bataljonschef för bataljon 421, "Special Forces", och även namnger ett antal andra officerare (främst löjtnanter) och underställda som uppges ha deserterat samtidigt, 130401, [länk](#); YouTube (ara), video över PLA-personal som deserterar och formerar ett "Free PLA" under FSA-paraplyet, under ledning av en överste Khaled al-Hassan, 130831, [länk](#)

¹⁴⁸ Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, oktober 2012; Al-Karama Press (arabiska), "Syrien och 'Hittinstyrkan'!", 120313, [länk](#); även en rad andra publikationer via samma ([länk](#)) och andra arabiska ([länk](#); [länk](#)) och engelska ([länk](#)) källor på samma tema 2012, bl.a. en om mordet på general Ridah al-Khadra, chef för Hittin, som uppges ha mördats då han lämnade sitt hem i Qatana. Samma artikel nämner också bl.a. morden (samma dag) på en PLA-överste Abdelnaser Makari och (tidigare) en PLA-major Basel Amin Ali, [länk](#)

¹⁴⁹ Palestinsk tidigare FN-medarbetare i Syrien, 170411 (baserat på samtal med f.d. PLA-officer i Sverige, februari 2017).

¹⁵⁰ Arab Centre for Research & Policy Studies, oktober 2012.

¹⁵¹ Al-Watan (ara), "'Palestine Liberation Army' strider på femton platser...", 150921, [länk](#)

¹⁵² APRF, Damaskus, 160907 och 170510.

¹⁵³ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

¹⁵⁴ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508.

al-Saiqa.¹⁵⁵ Under Hafez al-Assads tid begränsades de palestinska fraktionernas möjligheter att bedriva egen militär verksamhet från Syrien, och de sattes under striktare kontroll under den syriska militära underrättelsetjänsten. Sedan slutet av 1980-talet har i princip endast [lydmilisen] Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC nedan) tillåtits ha reell militär närvaro och bedriva militär aktivitet i Syrien;¹⁵⁶ i någon mån även vissa andra fraktioner inom Alliance of Palestinian Resistance Forces/Factions (APRF, nedan). Under de senaste sex årens kris i Syrien är det främst dessa småfraktioner jämte ett antal mer sentida element såsom *Liwa al-Quds* (nedan) och Galilee Brigade/Forces som deltagit på regimsidan i Syrien.¹⁵⁷

Enligt talesperson för APRF (och PPSF) finns i princip ”alla palestinska organisationer” representerade i de palestinska lägren i Syrien, med medlemsstrukturer och milisstrukturer, där de som ingår i milis avlönas till skillnad från vanliga medlemmar.¹⁵⁸ De sju palestinska fraktioner som idag ingår i [den Syrien-/Iran-/Hizbollahljerade alliansen] APRF har kontor i Damaskus. Här ingår Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC), Fatah al-Intifada, al-Saiqa (Baathpartiet), Palestine Liberation Front (PLF, Abu Nidal Ashqar/”Jabhat al-Nidal”), Palestinian Popular Struggle Front (PPSF, Khalid Abd al-Majid), Palestinian Revolutionary Communist Party och Palestinian Islamic Jihad.¹⁵⁹ PLO-fraktionerna PFLP och DFLP bröt sig ur alliansen år 1998¹⁶⁰, och Hamas, som tidigare ingick, har ingen officiell representation i Damaskus sedan 2012.¹⁶¹ APRF:s medlemsmiliser, med PFLP-GC, Fatah Intifada, Saiqa och PSF i spetsen, uppges ha stridit sida vid sida mot AQ/JaN/JFSH i främst Yarmouk.¹⁶² Man koordinerar med den syriska armén och myndigheter då man opererar på syrisk mark och får i princip all materiel från den syriska försvarsmakten. Även al-Fatah, PFLP och DFLP har representation i Damaskus och samarbetar i viss utsträckning med APRF. Övriga PLO-organisationer deltar dock inte. Enligt egen uppgift, är alliansens inställning att endast delta i försvar av lägren.¹⁶³

Den mest kända/ökända av dessa miliser är PFLP-GC (under Ahmed Jibril, f.d. kapten i den syriska armén, med starka band till regimen). GC har under lång tid fungerat som Assadregimens förlängda arm i palestinska flyktingläger i Syrien och Libanon. Den är terrorstämplad av bl.a. EU, USA, Kanada och Australien. En initierad palestinsk källa uppger att Halboun (”17 September”) i Ayn al-Saheb, i en dal på väg från Damaskus i riktning Sednaya, är en gammal stark PFLP-GC-bas med militärförläggning, vapendepå och fängelse/förvar. Basen kan sägas vara GC:s/Ahmed Jibrils viktigaste i Syrien-Libanon jämte Beit Sahem i östra Ghouta, Damaskus, som förlorades och delvis förstördes 2013, samt an-Na’ameh nära

¹⁵⁵ ”Blixten/åskbollen”, Farhan Abul-Hejjas palestinsk-baathistiska ”Förtrupp för det folkliga befrielsekriget” (Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, oktober 2012; Carnegie MEC, ”Assads Palestinians”, 131116, [länk](#))

¹⁵⁶ Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, oktober 2012.

¹⁵⁷ Al-Shabaka/Samar Batrawi, *Palestinians and the Syrian War: Between Neutrality and Dissent*, 170129, [länk](#)

¹⁵⁸ APRF, Damaskus, 150907 och 170510.

¹⁵⁹ Arab Centre for Research & Policy Studies, oktober 2012; APRF, Damaskus, 170510.

¹⁶⁰ Al-Shabaka/Samar Batrawi, 170129.

¹⁶¹ APRF, 170510.

¹⁶² APRF, Damaskus, 2015-16 och -17. Fatah al-Intifada och al-Saiqa beskrivs i och för sig av vissa bedömare som i det närmaste ”irrelevanta” (Carnegie MEC, 131116). Enligt Lifos bedömning torde det i så fall även gälla övriga APRF, möjligen med undantag för GC.

¹⁶³ APRF, Damaskus, 170510.

Damour utanför Beirut. Ayn al-Saheb är bl.a. känd för att man under libanesiska inbördeskriget ska ha ”examinerat” de första elitstyrkorna för Hizbollah där. Efter att GC med tiden i princip lämnat Libyens inflytelsesfär och mer renodlat hamnat inom Irans och Syriens, har också verksamheten tenderat att orienteras mer åt samarbete med Hizbollah och syrisk militär säkerhetstjänst. Jibril själv och många inom GC:s centralkommitté uppges ha nära band till den militära säkerhetstjänstens ”Palestine Branch”.¹⁶⁴

Enligt uppgift strävar dock de flesta palestinska fraktionerna efter en form av «neutralitet». Det har emellertid med tiden visat sig bli allt svårare. Palestinier förekommer idag i allt från rebellgrupper till lokala medborgargarden.¹⁶⁵ I Aleppo finns t.ex. också nämnda *Liwa al-Quds* (Jerusalembrigaden), vars främsta rekryteringsbas varit det palestinska lägret Nayrab,¹⁶⁶ och vars operationsområde främst varit Aleppo och Rif Aleppo. Liwa al-Quds etablerades 2012 på initiativ av det palestinska ledarskapet i de palestinska lägren i Aleppoområdet, men är, liksom alla palestinska lojalistmiliser, i praktiken operativt underställd den syriska försvarsmakten, som också förser den med materiel.¹⁶⁷ Liwa al-Quds strider tillsammans med SAA och allierade styrkor, med logistiskt stöd av Ryssland. De tillhör idag det syrisk-ryska ”joint command” i Aleppo.¹⁶⁸

2.2. Militär karriär: Graderingshierarki, utnämningar och befordran

Grad/rank, utnämningar och befordran inom den syriska försvarsmakten ska i princip följa Militärtjänstlagens kap. 3 (bl.a. militär rank och uniform), kap. 4 (bl.a. utnämningar av officerare, frivillig tjänstgöring för underofficerare och meniga, samt utnämningar till högrankade positioner) och kap. 7 (befordran).¹⁶⁹ Så är dock inte alltid fallet i och med att militär karriär/befordran i praktiken inte bara har med antal tjänsteår att göra utan beror på en kombination av det, kompetens, lämplighet, öppningar, kontakter¹⁷⁰ och sekttillhörighet.¹⁷¹

2.2.1. Militär utbildning och befordran

Sedan 1986 accepteras endast personer med gymnasieutbildning till militärhögskolorna i Syrien. Medan befordran av officerare på juniora och mellannivåpositioner enligt uppgift i huvudsak följer rimligt automatiska procedurer efter regelverk, uppges detsamma inte gälla för positioner över översterank, där generellt alawiter tenderar att prioriteras. I synnerhet de som har band till den politiska eller militära eliten. Fenomenet uppges vara särskilt

¹⁶⁴ Palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618.

¹⁶⁵ UNRWA Lebanon Field Office, 130925.

¹⁶⁶ Al-Monitor, 140314.

¹⁶⁷ APRF, Damaskus, 160907.

¹⁶⁸ APRF, Damaskus, 170510.

¹⁶⁹ Militärtjänstlagen (*Qanoun al-khidma al-askariya*), 030421, [länk](#) (bilaga [inofficiellt översatt i de avsnitt den refereras till nedan]) reglerar främst förhållanden rörande professionell militär personal/officerare, underofficerare och andra som frivilligt sökt sig till försvarsmakten samt militära strukturer, medan obligatorisk värnplikt främst regleras genom lagdekret N° 30 avseende allmän värnplikt (*Qanoun raqm 30 al-mutalaq bi khidma al-alam*, 2007, [länk](#) [inofficiellt översatt i de avsnitt den refereras till nedan]). Militärtjänstlagens kap. 12 behandlar militär personals skyldigheter, förbud och påföljder (Syrien, lagdekret No. 18, 100707, tillägg till Militärtjänstlagen, 030421, [länk](#), reglerar i sig främst etableringen av ett ”Military Defense Council”).

¹⁷⁰ Advokat verksam i Damaskus, 160907.

¹⁷¹ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 150804.

frustrerande för sunnitiska officerare på mellannivåer, vilka i många fall kan ha tjänstgjort i ett decennium utan befordran. Till tidigt 1970-tal var kanske hälften av den syriska officerskåren sunniter. Under den framlidne president Hafez al-Assads tid vid makten ändrades detta förhållande sakta men säkert till förmån för alawitisk dominans i officerskåren.¹⁷² Enligt Aron Lund visar en undersökning av militäreliten kring Assad under åren 1970-97 att 61 procent av de ledande officerarna var alawiter medan endast 35 procent var sunniter. Nära hälften av alawiterna i militäreliten tillhörde dessutom Assads egen klan, Kalbiya. Nästan lika många var släktingar och ingifta. Snedfördelningen, som hade sin början i Assads och hans närmastes tidiga massrekrytering av alawiter från hemtrakterna till specialförband och säkerhetsstyrkor, blev bara större med tiden.¹⁷³ ”Alawiseringen” av officerskåren uppges ha blivit särskilt koncentrerad efter att militanta islamister attackerat alawitiska kadetter vid Aleppos artilleriskola år 1979, och kanske i synnerhet efter Hamakrisen i början av 1980-talet. Sedan dess ska ca. 80-85 procent av varje ny kull syriska officerare som examinerats från militärakademierna ha varit alawiter, varför antalet sunniter i officerskåren idag kanske kan utgöra ca. 15 procent, enligt Hicham Bou Nassifs research. Detta dels p.g.a. själva antagningsförfarandet till den treåriga utbildningen till militärakademin eller den femåriga utbildningen till Assad Academy for Military Engineering, dels p.g.a. karriärmöjligheter därefter.¹⁷⁴

Den syriska militärakademin är indelad i 11 avdelningar, varav infanteri-, artilleri- och pansarutbildningarna uppges vara de viktigaste. Antagning till dessa utbildningar är eftertraktad eftersom den syriska försvarsmaktens elit, t.ex. regementschefer, rekryteras från artilleri- och pansarutbildningarna. Att antas dit är visserligen ingen garanti för lyckosam militär karriär. Att antas till andra avdelningar uppges dock vara något av ett handikapp för ambitiösa rekryter. Studenterna kan alltså generellt inte välja specialisering själva. Specialisering uppges heller inte baseras på meriter. Istället bestämmer akademiledningen helt enkelt vem som ska studera vad och vart. I sammanhanget uppges varje år upp till 90 procent av de kadetter som antas till de viktigaste utbildningarna vara alawiter, medan andra kategorier tenderar att spridas över de andra inriktningarna oavsett de meriter man haft med sig in i armén.¹⁷⁵

Efter examination tenderar officerare att föredra tjänstgöring antingen i säkerhets- och underrättelsetjänster jämte administrativa avdelningar, eller i elitförband som det Republikanska gardet, 4:e armé-/pansardivisionen, Specialstyrkorna eller de Luftburna specialstyrkorna. Dessa tjänster/förband uppges vara eftertraktade av flera skäl, bl.a. ekonomiska, inte minst säkerhetstjänsterna (med fri bostad, bil och mutor etc.), det Republikanska gardet (samma privilegier, prestige/”Bashars män”, lättnader kring banklån etc.) eller 4:e AD (”Mahers män” etc.), men också generellt ett mer bekvämt liv och möjlighet att tjänstgöra i Damaskus istället för periferi. Den alawitiska dominansen i officerskåren är följaktligen särskilt tydlig i dessa för regimen vitala divisioner samt Flygvapensäkerhetstjänsten och den Militära säkerhetstjänsten. Vidare, enligt Bou Nassif, kan en av de få platser där de sunnitiska officerarna kanske är fler än de alawitiska i det också prestigefyllda och centrala Flygvapnet möjligen t.ex. vara Tayfour militära flygplats långt ute i öknen ca. 9 mil öster om Homs i riktning mot den irakiska gränsen. En av de minst

¹⁷² Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 150804.

¹⁷³ Lund, *Syrien brinner: Hur revolutionen mot Assad blev ett inbördeskrig*, 2014, s. 56-57.

¹⁷⁴ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 150804.

¹⁷⁵ Ibid.

attraktiva placeringarna i den syriska försvarsmakten uppges annars vara luftvärnet, med baser utspridda över hela landet, varav vissa i öknen och andra på avlägsna gränsorter där ingen vill tjänstgöra, dels p.g.a. läget, dels p.g.a. att de som tjänstgör där förväntas vara på alerten närmast konstant, innebärande färre permissioner. Att antalet sunniter som tjänstgör i luftvärnet är det relativt sett högsta inom försvarsmaktens olika grenar uppges spegla sakernas tillstånd i en miljö där sunniterna uppges behöva bevisa sig för att befordras eller behålla sina arbeten. Vidare har den syriska försvarsmakten traditionellt nära relationer till de egyptiska, ryska och iranska, med mängder av syriska officerare som erhållit avancerad fortbildning i Kairo [bl.a. Hafez Assad], Moskva eller Teheran. Även dessa program uppges vara mycket eftertraktade p.g.a. de fördelar de generellt för med sig i fråga om ekonomi och befordran etc. De två militära byråer, Bureau of Officers Affairs (*Maktab Shu'un al-Dubbat*) och Training Committee (*Hay'at al-Tadrib*) som väljer ut kandidater till utlandsutbildning domineras av alawiter, vilket också uppges tendera att avspegla sig i urvalet, enligt Bou Nassifs forskning.¹⁷⁶

Även enligt andra källor, bl.a. en militärrådgivare vid den Oberoende internationella undersökningskommissionen avseende Syrien (COI), har den syriska arméns sammansättning i hög grad reflekterat befolkningen i stort, dvs. att majoriteten av de värnpliktiga varit sunnimuslimska araber från lägre samhällsklass och landsbygd. Detta medan minoritetsgrupper varit bättre representerade i officerskåren, där de flesta högre officerare är alawiter, och generellt lättare kunnat göra militär karriär än sunniterna, vilka endast utgör 10-15 procent av officerskåren, mer sällan erhåller centrala ledarroller och ofta avslutar sina karriärer som instruktörer vid de militära akademierna.¹⁷⁷ Staden Rastan mellan Homs och Hama är dock ett av flera exempel på sunnidominerade städer som är hemort för många högre arméofficerare, ett ”syriskt Sparta”. Bl.a. den tidigare försvarsministern, general/*imad* Mustafa Tlas, och dennes son, brigadgeneral Manaf Tlas, avhoppat befäl i det Republikanska gardet, tidigare i Assadkretsen, hör ursprungligen hemma där, liksom många andra sunnitiska officerare i armén.¹⁷⁸ Av Bou Nassifs genomgång (jfr annex) framgår vidare att det under Assads tid vid makten visserligen suttit flera sunniter och kristna på försvarsminister- och generalstabschefspositionerna, samtidigt som de även funnits (och finns) representerade i alla andra led. På de kanske mest kritiska positionerna som befälhavare i flygvapnet, divisions- och brigadchefer i armén, befälhavare över elitförband och specialstyrkor samt chefer på olika nivåer inom de militära säkerhetstjänsterna är dock alawiterna klart och tydligt överrepresenterade.¹⁷⁹

2.2.2. Utnämningar och befordran av officerare

Nedan följer graderingshierarkin inom armé och flygvapen (officerare – underofficerare – meniga) samt basregelverk kring utnämningar och befordran. Graderingarna inom den syriska flottan skiljer sig något från övriga vapenslag.¹⁸⁰

Officerare¹⁸¹:

¹⁷⁶ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 150804.

¹⁷⁷ Militärrådgivare vid COI, 141017; specialist vid Carnegie MEC, Beirut, 141017; Syrienbevakare vid OHCHR, Beirut, 141016.

¹⁷⁸ HRW, Beirut, 141015.

¹⁷⁹ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 150804, Annex; jfr [Lifos 38443](#)

¹⁸⁰ Jfr Encyclopedia of Uniform Insignia Around the World, “Rank Insignia - Navy & Coast Guard, Syrian Navy”, 130310, [länk](#).

¹⁸¹ Avseende officerare (*dhabit* sing., *dhubbat* pl.), piloter och andra specialister inom flygvapnet kan ordet ”flygvapen...” läggas till vid ranker från *molazem* upp till *fariq*. I linje

المشير/*al-moshir/mushir* ≈ fältmarskalk (exceptionell¹⁸²),
 فريق أول/*fariq awal* ≈ general (exceptionell),
 فريق/*fariq* ≈ general/generallöjtnant (befälhavare),
 عماد أول/*imad awal* - generalsnivå, ingen motsvarighet (befälhavare),
 عماد/*imad* – generalsnivå, ingen motsvarighet (befälhavare),
 لواء/*liwa* ≈ generalmajor (befälhavare),
 عميد/*amid* ≈ brigadgeneral (befälhavare),
 عقيد/*aqid* ≈ överste (anförare/ledare),
 مقدم/*moqadam* ≈ överstelöjtnant (ledare),
 رائد/*ra'id* ≈ major (ledare),
 نقيب/*naqib* ≈ kapten (ledare),
 ملازم أول/*molazem awal* ≈ förstelöjtnant/löjtnant (assisterande),
 ملازم/*molazem* ≈ fänrik/underlöjtnant/andre löjtnant (assisterande).¹⁸³

Regelverk

Generalstabens officerskommitté, under ledning av överbefälhavaren [presidenten, enligt Syriens konstitution] eller, i dennes frånvaro, generalstabschefen, ansvarar bl.a. för utnämningar av officerare till det gemensamma förenade kommandot, utnämningar, befordran/exceptionell befordran, förflyttning och sekundering av officerare inom försvarsmakten från översterank och ovanför, tillsättning av militärattachéer, nominering av officerare till studier vid de militära akademierna eller motsvarande, eller till utlandsstudier för officerare på ”anförare-/ledare”-nivåerna från majorsrank och ovanför, byte av specialisering för underofficerare, beslut om dekorationer och disciplinära sanktioner, inkallelser av pensionerade officerare på ”anförare-/ledare”-nivåerna, befordra reservofficerare, samt friskriva reservofficerare från fortsatt tjänstgöring mm. ÖB kan ratificera, modifiera och återkalla kommitténs beslut.¹⁸⁴ Vidare bestämmer han förutsättningarna för urval och antagning av officerare. Avseende de högsta positionerna inom den syriska försvarsmakten, kan bl.a. noteras att vice ÖB och generalstabschef utses genom dekret på förslag av ÖB.¹⁸⁵

Vid [exceptionellt fall av] utnämning/befordran till *moshir* (fältmarskalk) sker det efter noggrant urval bland officerare som tjänstgjort som general på nivån *fariq awal* i minst fyra år och utses genom dekret. [Vid sådant fall skulle] marskalkens utnämning vara livslång utan pensionering och med privilegier i behåll, även för efterlevande. [Exceptionella fall av] befordran till general på nivån *fariq awal* sker

med det kan ordet ”marin...” läggas till avseende marinofficerare samt andra specialister inom flottan (3 kap. 11 art. Militärtjänstlagen, 030421).

¹⁸² Traditionellt förekommer i Syrien, på nivåerna närmast över generallöjtnant (*fariq*), även de arabiska motsvarigheterna till general (*fariq awal*) och fältmarskalk (*moshir*). Efter Hafez Assads befordran till generallöjtnant i samband med tillträdet på presidentposten, kunde dock i praktiken ingen rankas högre än honom. I samband med att tidigare stabschef Mustafa Tlas utnämndes till försvarsminister år 1972 infördes därför en ny rank, *imad*, för att särskilja Tlas från generalmajorerna under honom utan att passera Assad (Patrick Seale, *Asad of Syria: The Struggle for the Middle East*, 1988, rev. 1995, s. 181; [Lifos 38443](#)).

¹⁸³ Lifos sammanställning baserad på 3 kap. 11 art. Militärtjänstlagen, 030421; HRW, “By All Means Necessary!”: Individual and Command Responsibility for Crimes against Humanity in Syria, 111215, Appendix 2, [länk](#); International Encyclopedia of Uniform Insignia Around the World 2013, “Rank Insignia - Army land Forces, Syrian Army”, 130310, [länk](#); “Rank Insignia - Air Forces & Aviations, Syrian Air Force”, 130310, [länk](#); Hellenic Multinational Peace Support Operations Training Centre, “NATO Rank Structure”, u.å., [länk](#); ISW, mars 2013, [länk](#).

¹⁸⁴ 4 kap. 13-17 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁸⁵ 4 kap. 34 art. Militärtjänstlagen, 030421.

efter noggrant urval bland officerare som tjänstgjort i minst fyra år som generallöjtnant och utses genom dekret. Befordran till generallöjtnant sker efter noggrant urval bland officerare som tjänstgjort i minst fyra år som generalmajor och utses genom dekret. För att en brigadgeneral ska kunna befordras till generalmajor krävs normalt minst fyra års tjänstgöring som brigadgeneral med vitsordat mycket goda resultat, att vederbörande står sig i urval och konkurrens utifrån kriterierna effektivitet och kompetens att föra befäl på högre ledarskapsnivå. För att en överste ska kunna befordras till brigadgeneral krävs normalt minst fyra års tjänstgöring med vitsordat mycket goda resultat samt att stå sig i urval och konkurrens. För att en överstelöjtnant ska kunna befordras till överste krävs normalt minst fyra års tjänstgöring med vitsordat mycket goda resultat etc. För att en major ska kunna befordras till överstelöjtnant krävs normalt minst fyra års tjänstgöring med vitsordat mycket goda resultat etc. För att en kapten ska kunna befordras till major krävs normalt minst fem års tjänstgöring med vitsordat mycket goda resultat etc. För att en förstelöjtnant ska kunna befordras till kapten krävs normalt fem års tjänstgöring, eller fyra år för piloter, med vitsordat goda resultat etc. För att en löjtnant ska kunna befordras till förstelöjtnant krävs normalt minst två års tjänstgöring med vitsordat goda resultat etc.¹⁸⁶

För befordran av officerare från en rank till nästa krävs alltså generellt att vederbörande tjänstgjort en tid som specificeras för respektive rank. För officerare på nivåerna ”ledare” och ”assisterande” krävs normalt tjänstgöring i minst två år på varje rank i ”fält- och formationsenheter” eller på positioner som betraktas som ”fältpositioner”, att klara av obligatorisk utbildning och uppnå föreskrivna kvalifikationer samt att lämplig vakans finns etc. Förutsättningar kring vad som betraktas som fälttjänstgöring sätts av ÖB, som även kan medge undantag av medicinska skäl eller för officerare med specialitet som saknas i fältenhet.¹⁸⁷

Försvarsmakten rekryterar främst officerare bland examinerade från någon av militärakademierna (bl.a. Assad Military Engineering Academy), med gymnasieexamen eller motsvarande, samt personer med universitetsexamen eller motsvarande erkänd av utbildningsdepartementet. Vidare ska officersrank, enligt lag, endast kunna beviljas den som varit syrisk medborgare i minst fem år eller ”anses som syrier bland palestinierna”, uppnått 19 års ålder, inte är gift med en utlänning som inte är arab, inte fällts för brott med mer än ett år i straffskalan och är medicinskt lämplig. I undantagsfall och på basis av dekret från ÖB, kan officersrank också beviljas en (icke-syrisk) medborgare i någon av arabstaterna.¹⁸⁸

Efter examination från militärakademi, tar officerskarriären normalt sin början som fänrik/underlöjtnant/andre löjtnant (*molazem*) på två års provanställning, varefter vederbörande testas och kan få fast anställning och befordran till förstelöjtnant (*molazem awal*) eller rank som officerskommittén finner lämplig, alternativt ett års förlängd provanställning, eller entledigas under provperioden.¹⁸⁹

De som examinerats från Assad Academy of Military Engineering tilldelas normalt rangen förstelöjtnant (”1st Lieutenant Military Engineer”). De som har universitetsexamen blir också normalt förstelöjtnant. Kaptensgrad kan beviljas dem som praktiserat yrket i mer än sex år eller har en examen acceptabel för utnämning

¹⁸⁶ 7 kap. 55-62 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁸⁷ 7 kap. 53-54 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁸⁸ 4 kap. 20-21 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁸⁹ 4 kap. 22 art. Militärtjänstlagen, 030421.

till undervisningstjänst på universitetsnivå. Undantag vid tillsättningar på grader högre än förstelöjtnant kan vid behov göras vid fall av särskilda kvalifikationer som saknas i försvarsmakten, på basis av dekret från ÖB. Vissa kategorier av frivilliga, som ingenjörer och militärläkare, erkänns ett år extra senioritet i samband med examination.¹⁹⁰ Befordran av officerare kan också fördröjas av en rad olika skäl, bl.a. disciplinära (se nedan) eller bristande prestation.¹⁹¹

2.2.3. Befordran av underofficerare och meniga

Underofficerare (NCO)¹⁹²:

Musaid awal ≈ regementsförvaltare/adjutant/"warrant officer, first class" (specialistfunktion),

musaid thani ≈ förvaltare/adjutant/"warrant officer, second class" (specialist),

musaid ≈ fanjunkare/"warrant officer" (specialist),

raqib awal ≈ förste sergeant/sergeant av andra graden/"sergeant major" (specialist),

raqib thani ≈ sergeant,

raqib ≈ sergeant/överfurir/furir.¹⁹³

Meniga:

Arif ≈ korpral/vicekorpral,

jundi awal ≈ menig 1-2 klass,

jundi ≈ menig.¹⁹⁴

Regelverk

Generalstaben utfärdar instruktioner rörande frivillig tjänstgöring som underofficer eller menig. Kontrakts-/tjänstgöringstiden ska inte understiga tio år. Det är tillåtet att acceptera frivilliga som inte fullgjort sin obligatoriska militärtjänst.

Generalstaben kan entlediga en frivillig rekryt som bedöms inkompetent, och kan ge vederbörande frisedel från obligatorisk värnplikt efter fem års tjänstgöring.¹⁹⁵

I grunden ska en underofficer eller menig ha tjänstgjort i fyra år i sin rank, rekommenderats av befäl och ha avklarat relevant utbildning för att ha möjlighet att befordras från en rank till nästa.¹⁹⁶ Undantag kan dock göras vid fall där vederbörande bedöms ha utfört "exceptionellt ärofyllda handlingar" i fält eller för försvarsmakten. Officerare som vid sådant fall dödats eller skadats i strid kan befordras max två grader. Vidare kan befälhavaren exceptionellt befordra underofficerare och meniga en rank eller max till "honorär" fänrik/underlöjtnant (*molazem*) om vederbörande utfört "exceptionella och ärofyllda handlingar under

¹⁹⁰ 4 kap. 24-26 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁹¹ Specificerat i 7 kap. 64-67 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁹² Som framgår är *musaid awal* den högsta rank man kan erhålla som underofficer. Dessa är dock ofta de mest seniora tjänstgörande officerarna bl.a. ute vid säkerhetstjänsternas lokala kontor och förvar. De kan spela olika roller, inte sällan föreståndare för en förvarsfacilitet, utredare/förhørsledare, ibland administratör etc. Många verkställande positioner inom de lokala grenkontoren innehas av individer med rank *musaid-musaid awal*. De kan föra befäl över ca. 60 personer, ~ motsvarande en pluton (*fasayla*), ansvara för utredning och rapport till grenchefen (Militärrådgivare vid COI, 160113; [Lifos 38443](#)).

¹⁹³ Lifos sammanställning baserad på 3 kap. 11 art. Militärtjänstlagen, 030421; HRW, 111215, Appendix 2; International Encyclopedia of Uniform Insignia Around the World, 130310; ISW, mars 2013.

¹⁹⁴ Ibid.

¹⁹⁵ 4 kap. 28-31 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁹⁶ 7 kap. 68 art. Militärtjänstlagen, 030421.

väpnade sammandrabbningar med fienden eller handlingar av särskild vikt för staten eller försvarsmakten.”¹⁹⁷

Vilken militär grad/rank den värnpliktige rekryten tilldelas har initialt främst att göra med utbildningsnivå. En värnpliktig som inte genomgått nio års grundskola blir vanligen menig (*jundi-jundi awal*). Beroende på avklarad studienivå över nio års grundskola tilldelas någon av graderna korpral/vicekorpral (*arif*), sergeant/överfurir/furir (*raqib*), förste sergeant/sergeant av andra graden (*raqib thani*) till fanjunkare/adjutant (*musaid/musaid awal*). Officersrank kan i vissa fall erhållas om armén har behov av det och/eller, som framgått, om särskild tapperhet uppvisats i fält. Vidare kan en person som har universitetsexamen, bl.a. medicin- eller ingenjörsutbildning, eller doktorerat erhålla graden fänrik (*molazem*).¹⁹⁸

2.2.4. Förbud och disciplinära straff

Enligt militärlagstiftning får militär personal inte gå med i politiska partier, organ, associationer, organisationer, fora, religiösa eller sociala samfund utom Baathpartiet. De får inte uttrycka politisk uppfattning riktad mot partiets principer. De får inte delta i utländska beskickningars firanden, kontakta dem eller några andra utländska organ utan medgivande från ansvariga myndigheter.¹⁹⁹ Militär personal får inte avslöja eller ge förklaringar kring hemligstämplad information vare sig under eller efter tjänstgöringstiden,²⁰⁰ och inte heller behålla original eller kopior av officiella dokument.²⁰¹ Det är inte tillåtet för militär personal att arbeta för andra mot eller utan betalning oavsett om det sker utanför arbetstid, såvida inte generalstaben ger tillstånd för det, eller det rör sig om översyn av finanser i firma vederbörande är delägare i eller där nära släkting är ägare. Vid sådant fall ska befäl informeras skriftligen och dokumentation tillföras tjänsteakten.²⁰² Militär personal får inte förvärva fastigheter i det område han tjänstgör i, engagera sig i affärer, i synnerhet intressen relaterade till arbetet, i det område där han tjänstgör, delta i etablering av företag, spekulera i aktiemarknaden, spela, eller göra uttalanden i media utan att först ha inhämtat medgivande från ansvariga myndigheter.²⁰³ Militär personal som avslutat sin tjänstgöring inom försvarsmakten får inte tjänstgöra i utländsk försvarsmakt, men kan tillåtas tjänstgöra inom [annan] arabisk försvarsmakt efter tillstånd från ÖB.²⁰⁴ Militär personal, män som kvinnor, får inte gifta sig utan att först ha erhållit särskilt tillstånd för det. De får inte heller gifta sig med utlänning annan än en arab, som inte betraktas som utlänning. Om äktenskap ingåtts i strid med ovan medför det uppsägning och fängelse från tre till fem år.²⁰⁵ Militär personal som gått i pension, fått avsluta sin tjänst på medicinsk grund eller är föremål för disciplinära åtgärder fortsätter att lyda under militärlagstiftning.²⁰⁶

Avseende militär personal som gör sig skyldiga till [mindre allvarliga] brott mot militärt regelverk [förseelser], kan noteras att påföljderna indelas i: 1) disciplinära straff implementerade och signerade av närmast överordnade befäl, 2) disciplinära straff implementerade av ”ledarskapet” enligt rekommendation från relevanta

¹⁹⁷ 7 kap. 71-72 art. Militärtjänstlagen, 030421.

¹⁹⁸ Art. 53, lagdekret N° 30, 2007, [länk](#)

¹⁹⁹ 12 kap. 134 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰⁰ 12 kap. 135 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰¹ 12 kap. 136 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰² 12 kap. 137 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰³ 12 kap. 138 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰⁴ 12 kap. 139 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰⁵ 12 kap. 140 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰⁶ 12 kap. 142 art. Militärtjänstlagen, 030421.

ansvariga myndigheter eller rekommendation från en disciplinär utredningskommitté, eller 3) ”rättsliga” påföljder signerade av ansvariga domstolar och militärdomaravdelningar. ÖB sätter den disciplinära straffskalan och befälsbefogenheter att implementera påföljder.²⁰⁷

Disciplinära straff för officerare:

- 1) uppskjuten befordran,
- 2) uppsägning, eller
- 3) disciplinär åtgärd som officerskommittén finner lämplig.

Något av straffen beskrivna i paragrafen implementeras efter att officeren i fråga har ställts inför en utredningskommitté vars resultat redovisats för en beslutande officerskommitté.²⁰⁸

Disciplinära straff för underofficerare och meniga:

- 1) uppskjuten befordran,
- 2) ned- eller avgradering,
- 3) överföring till ”disciplinärt kompani”, eller
- 4) uppsägning.

Om en person med någon av ställningarna *musaid-musaid awal*, enligt enhetens befäl gör sig skyldig till en ”skamfull överträdelse” eller misskötsel, riskerar vederbörande uppsägning utan möjlighet till överklagan under förutsättning att beslutet gillas av den disciplinära kommittén.²⁰⁹

3. Mobilisering/obligatorisk militärtjänst

Sedan en bit in i den kris som skakat Syrien sedan mars 2011 har det med jämna mellanrum kommit uppgifter, bl.a. via social media, om allmän mobilisering (*tahrik*). Så förefaller dock till dags dato ännu inte ha skett. Det rapporterats dock sedan länge om tydligt intensifierade rekryteringskampanjer,²¹⁰ med fler vägspärrar och militärpolisrazzior i kaféer, på arbetsplatser och i hemmen i jakt på unga män som försökt undvika militärtjänstgöring, och att reservister mobiliserats i en aldrig tidigare skådad omfattning, samtidigt som man uppges ha snävat in möjligheterna för universitetsstudenter och statsanställda att få/förlänga anstånd/uppskov.²¹¹ I samband med att de tidigare rebellkontrollerade östra delarna av Aleppo stad föll under regerings-/lojaliststyrkors kontroll i december 2016 uppges Zaman Al Wasl att de fått tillgång till uppgifter om, och skapat en ”[sökmotor](#)” över, 66 000 personer från Aleppo som efterfrågas för obligatorisk militärtjänst. Siten uppgavs också tidigare ha fått tillgång till en lista från militärdomstolen över 500 000 syrier som efterfrågas för obligatorisk värnplikt och reservtjänstgöring.²¹² Inte långt därefter rapporteras att armén gått ut med en nationell inkallelse av det största antalet reserver sedan [Oktoberkriget mot Israel] år 1973.²¹³

²⁰⁷ 12 kap. 143-144 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰⁸ 12 kap. 145 art. A, Militärtjänstlagen, 030421.

²⁰⁹ 12 kap. 145 art. B, Militärtjänstlagen, 030421.

²¹⁰ OCHA, 150831; samfällt källor i Damaskus, Beirut och Amman, 150831-150907.

²¹¹ ISW, april 2015, s. 12; COI, 150813; Al-Monitor, “Syrian regime pursues draft dodgers”, 141222, [länk](#); The Washington Post, “Desperate for soldiers, Assad’s government imposes harsh recruitment measures”, 141228, [länk](#); The Daily Star Lebanon, “Mobilization efforts on the rise in Syria’s war of attrition”, 150130, [länk](#).

²¹² Zaman Al Wasl, “Youth of Aleppo wanted for conscription: check Zaman’s search engine”, 161212, [länk](#)

²¹³ AMN, “Syrian Army calls on largest amount of reserves since 1973”, 161219, [länk](#)

3.1. Värnplikt (*khidmat al-'alam*) för syriska medborgare

Den syriska konstitutionen stipulerar att ”obligatorisk värnplikt ska vara en helig plikt och reglerad i lag; att försvara hemlandets territoriella integritet och bevara statshemligheter ska vara varje medborgares skyldighet.”²¹⁴ Obligatorisk värnplikt (*khidmat al-'alam*), reservtjänstgöring (*khidmat al-ihyat*), ersättningar, uppskov, frisedel och finansiell kompensation från syrier bosatta utomlands m.m. regleras annars i första hand genom lagdekret N° 30/2007 avseende allmän värnplikt²¹⁵ samt en rad andra presidentdekret, som generellt kontinuerligt publiceras i sammanfattning via den statliga nyhetsbyrån Syrian Arab News Agency (SANA).²¹⁶ Dekret No. 35 av 19 mars 2011 stipulerar att den obligatoriska värnplikten fr.o.m. 1 juni 2011 kortats ned, innebärande att de rekryter som gått upp till fem års grundskola tjänstgör i 21 månader medan rekryter som gått längre än fem års grundskola endast tjänstgör i 18 månader.²¹⁷ I och med därefter eskalerande kris, sedermera inbördeskrig, som drabbat landet har emellertid de allra flesta inkallades tjänstgöringstid förlängts. Redan 2013 fanns många exempel där värnpliktiga de facto tjänstgjort i över tre år.²¹⁸ En syrisk armédesertör som flytt till Turkiet i början av 2013 berättar att han efter två år och två månaders tjänstgöring (och splitterskador han ådragit sig i samband med ett bombattentat under tjänstgöring i Dara'a) fått sin första permission.²¹⁹

I de områden där regeringen fortfarande har full kontroll 2014, uppges dess agenturer och institutioner generellt ha hög ambition att upprätthålla lagar och förordningar. Detta innebär bl.a. att värnplikt fortfarande är obligatorisk för alla män²²⁰ och att den reguljära armén och värnpliktskontoren fortfarande i princip följer regelverk i fråga om inkallelser av värnpliktiga rekryter och reservister.²²¹ Enligt flera bevakare, bl.a. Syrienspecialist vid Carnegie MEC, inkallar man emellertid redan då inte över hela landet.²²² Det som sedan länge tydligt bryter militärtjänstmönstret är att ingen värnpliktig får sluta. Den sista omgången frikallelser (*dawra*) uppges ha ägt rum år 2011.²²³ Medarbetare vid UNHCR i Beirut som intervjuat flera hundra militärvägrare och avhoppare erfar att personer som fullgjort sin militärtjänst ”kvarhållits i aktiv reserv”, varav en del av tiden på militärbas. De flesta sänds dock förr eller senare tillbaka till fronten.²²⁴ Även Syrienbevakare vid OHCHR i Beirut erfar att alla som tjänstgör får sin tid förlängd,

²¹⁴ The Syrian Arab Republic/SANA, *The Constitution of the Syrian Arab Republic*, approved on February 27, 2012 in popular referendum, art.46, [länk](#).

²¹⁵ Lagdekret N° 30 avseende allmän värnplikt (*Qanoun raqm 30 al-mutalaq bi khidma al-alam*), 2007, [länk](#), innehåller åtta kapitel och 126 artiklar.

²¹⁶ SANA, ”Decrees and Laws”, [länk](#)

²¹⁷ War Resisters' International, 110412; Sveriges ambassad i Amman, *Svar på förfrågan angående militärtjänst i Syrien m.m.*, 120603, inklusive bilagor: 1) Military Service Law; 2) kopia av militärbok; 3) [Militär strafflag av 1950 (/lagdekret No. 61, 27 februari 1950), i 1973 års ändrade lydelse/]”Military Felonies and Misdemeanors” (åtkomstbegränsning), [Lifos 27766](#)

²¹⁸ Syrisk analytiker vid OCHA, Amman, 130930.

²¹⁹ Syrisk flykting (armédesertör), Mardin, 130417.

²²⁰ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; syrisk oppositionsrepresentant, 141015; Al-Monitor, 140728. Frivilligt för kvinnor (Invisible Dog, juni 2013).

²²¹ Advokat verksam i Damaskus, Beirut, 141016; militärrådgivare vid COI, 141017; libanesisk journalist, Beirut, 141017.

²²² Analytiker vid Carnegie MEC, 141017.

²²³ *Ibid*; libanesisk journalist, Beirut, 141017.

²²⁴ UNHCR, Beirut, 141014.

oklart hur länge. 2012 och 2013 stötte man på personer som deserterat ett år efter att deras militärtjänst skulle ha avslutats då de inte kunnat se något avslut.²²⁵

I en rapport från UNHCR 2017 bekräftas att många av dem som gör sin obligatoriska militärtjänst fått sin tjänstgöringstid förlängd och/eller per automatik inkallas till reservstyrkorna direkt i anslutning till fullgjord värnplikt. Samtidigt uppges nyinkallade värnpliktiga och reservister sättas in vid frontlinjerna efter begränsad militär träning. Vidare uppges regelverket kring anstånd/uppskov med tiden appliceras med ett allt större mått av godtycke, enligt UNHCR, särskilt vad avser anstånd för universitetsstudenter och statstjänstemän.²²⁶

Ett annat undantag från regelverket är att det sedan 2013 i praktiken kanske inte längre är obligatoriskt att värnpliktiga gör sin militärtjänst i regementen på distans från hemstaden i och med att vissa potentiella armérekryter ser ut att ha tillåtits att gå till NDF, Baath Battalions eller annan mer lokalt förankrad milis istället för den reguljära armén.²²⁷ Baathmilisen, som tidigare i huvudsak utgjordes av inbitna Baathmedlemmar, uppges därför under en tid ha blivit ett av de betydelsefulla lojalistelementen bl.a. i Aleppo.²²⁸ Uppgifter till Lifos 2015-2017 indikerar att armén visserligen i praktiken kan avvakta med att verkställa inkallelser av de rekryter som kan bevisa att de tjänstgör i milis, men att flertalet av dem som ingår i milis i själva verket är sådana som redan fullgjort värnplikten (mer nedan).

3.1.1. Inkallelse, mönstring och placering m.m

Unga män i vapenför ålder förväntas registrera sig för värnplikt vid det lokala pliktkontoret (*Maktab al-Tajneed*). Den som inte inställer sig i tid riskerar att arresteras av militärpolis och påföljd enligt militär strafflag.²²⁹ Enligt uppgift 2014 reste vissa unga syrisk flyktingar i Libanon självmant tillbaka till Syrien för att hämta ut sina militärböcker trots att de ännu inte fyllt arton år.²³⁰ I samband med att en ung man fyller 18 år erhåller han annars normalt skriftlig begäran om att inställa sig vid närmaste militära rekryteringskontor.²³¹ Enligt militärrådgivare vid COI fanns innan 2011 tre huvudsakliga militära mönstrings-/rekryteringscentra i landet. Efter att ett av dessa intagits av oppositionen började olika armédivisioner organisera egna rekryteringscentra. Idag finns därför många fler.²³² Enligt HRW inkallas i princip alla med åldern inne, både i strikt regeringskontrollerade områden och i områden (patrullerade av rebeller) där lokala vapenvilor råder.²³³ Mönstret har tidigare varit att själva kallelsen till militärtjänst överlämnas av civilpolis till rekryten i hemmet. Om personen i fråga skulle ha varit oanträffbar skulle kallelsen ha överlämnats till den familjemedlem som varit hemma vid tillfället.

²²⁵ OHCHR, Beirut, 141016.

²²⁶ UNHCR, februari 2017, IV, 3, [länk](#)

²²⁷ Militärrådgivare vid COI, 141017; analytiker Common Space Initiative, Beirut, 150904; Udlændingestyrelsen (Danmark) och Danish Refugee Council, SYRIA: *Update on Military Service, Mandatory Self-Defence Duty, and Recruitment to the YPG*, september 2015, [länk](#).

²²⁸ Al-Monitor, 140314.

²²⁹ UNHCR, februari 2017, IV, 3, [länk](#); lagdekret No. 61, 27 februari 1950 (Militära strafflagen) i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, 170216, [länk](#); Lifos 27766, bilaga 2 ("Military Felonies and Misdemeanors").

²³⁰ UNHCR, Beirut, 141014.

²³¹ Advokat verksam i Damaskus, 141016. Enligt art. 6, lagdekret N° 30, 2007, ska registratorer i alla delar av Syrien skicka namnlistor över personer aktuella för inkallelse till rekryteringskontoren sex månader före året då de når 18 års ålder ([Lifos 27766](#), bilaga 1).

²³² Militärrådgivare vid COI, 141017.

²³³ HRW, Beirut, 141015.

Familjemedlemmen i fråga skulle i sådant fall ha förväntats signera kallelsen och ta emot kopia, medan originalet behållits av polisen. Kallelsen ska vara en handling (A5-format, ibland handskriven), utfärdad av rekryteringsmyndighet sorterande under [Försvarsdepartementets](#) myndighet för militärtjänstgöring, innehållande uppgifter om rekrytens förnamn, efternamn, födelsedatum, faderns namn, moderns namn, hälsotillstånd och utbildning, samt uppgifter om att ta kontakt med den militära rekryteringsmyndigheten.²³⁴ Senare uppgifter gör gällande att delgivning till dags dato fortfarande oftast sker genom lokal civilpolis, men att delgivningsbrevet normalt inte överlämnas vare sig i original eller i kopia oavsett om det signerats av personen det gäller eller anhörig.²³⁵

Efter inställelse och medicinsk undersökning sänds vederbörande normalt tämligen omgående till militär introduktionsträning innan aktiv tjänstgöring.²³⁶ Vilken militär grad den värnpliktige rekryten tilldelas har initialt främst att göra med utbildningsnivå. En värnpliktig som inte genomgått nio års grundskola blir vanligen menig (*jundi/jundi awal*). Beroende på avklarad studienivå över nio års grundskola tilldelas någon av graderna korporal/vicekorporal (*arif*), sergeant/överfurir/furir (*raqib*), förste sergeant/sergeant av andra graden (*raqib thani*) till fanjunkare/adjutant (*musaid/musaid awal*). Officersrank kan i vissa fall erhållas om armén har behov av det och/eller särskild tapperhet uppvisats i fält.²³⁷ Vidare kan en person som har universitetsexamen, bl.a. medicin- eller ingenjörsutbildning, eller doktorerat erhålla graden fänrik/underlöjtnant/andre löjtnant (*molazem*).²³⁸

Alla som genomför obligatorisk värnplikt i Syrien – oavsett vapenslag eller senare placering – deltar normalt initialt i minst 45 dagars vapenträning. Fortsatt utbildning därefter beror på placering, rank och position, vanligen fyra till sex månader, beroende på specialisering. Därefter sänds vederbörande till ”sin division” i ca. två år.²³⁹ Introduktionsträningsperioden uppges dock i vissa fall ha reducerats avsevärt under det nu pågående inbördeskriget.²⁴⁰

3.1.2. Värnplikt inom säkerhetstjänst och elitförband

För en mer ingående analys rekommenderas Lifos [Syriens säkerhetsapparat](#) som avhandlar flertalet av de multipla säkerhetsfunktioner och -grenar som existerat och/eller fortfarande existerar i Syrien, från elitförband till militärpolis²⁴¹ och kriminalunderrättelsetjänst.²⁴² De fyra huvudgrenarna utgörs av Militära säkerhets-/underrättelsetjänsten (Military Intelligence Directorate/MID/*Shu'bat al-Mukhabarat al-'Askariya*), Flygvapensäkerhets-/underrättelsetjänsten (Air Force Intelligence Directorate/AFI/*Idarat al-Mukhabarat al-Jawiyya*), Allmänna

²³⁴ Sveriges ambassad i Amman, 120603.

²³⁵ Udlændingestyrelsen (Danmark) och Danish Refugee Council, september 2015, s.15.

²³⁶ Advokat verksam i Damaskus, 141016.

²³⁷ Art. 53, lagdekret N° 30, 2007; 7 kap. 71-72 art. Militärtjänstlagen, 030421.

²³⁸ Art. 53, lagdekret N° 30, 2007.

²³⁹ Oppositionsföreträdare i Damaskus, 160908. Vidare har det alltid varit så i Syrien att alla syrier [främst män/gossar, i någon mån även flickor] erhåller vapenträning via skolan [/partiet] med start i ”medium school” – bl.a. under ”summer school” (Ibid).

²⁴⁰ Advokat verksam i Damaskus, 141016; en rad andra interlokutörer därefter (Lifos).

²⁴¹ MP (*al-Shurta al-'Askariya*) sorterar under försvarsdepartementet/generalstaben men opererar under inflytande av MID. MP ansvarar bl.a. för fångtransporter och militärfångelser, bl.a. det beryktade Sednaya (Lifos, 161110/[Lifos 38443](#)).

²⁴² Kriminalunderrättelsetjänsten (Criminal Intelligence Directorate /CID/”Criminal Security”/*Amn al-Jana'i*).

säkerhetstjänsten (General Intelligence Directorate/GID/"State Security Service"/*Idarat al-Mukhabarat al-'Ama/"Amn al-Dawla"*), och Politiska säkerhetstjänsten (Political Security Directorate/PSD/*Idarat al-Amn al-Siyasi*), med ett flertal underavdelningar vardera.²⁴³

Det har traditionellt alltid funnits en "pipeline" varigenom värnpliktiga tas in i säkerhetstjänsterna. Urvalsprinciperna har kretsat kring kompetens, goda testresultat, förmodad lojalitet, familjebakgrund m.m.²⁴⁴ Idag uppges värnpliktiga kontinuerligt rekryteras i betydande antal till olika former av tjänstgöring inom säkerhetstjänsterna, bl.a. vaktstyrkor, patrull- och transporttjänst, men även för att sättas in i säkerhetsoperationer av mer offensiv karaktär. I grunden förekommer de i snart sagt alla delar av militär- och säkerhetsapparat.²⁴⁵ Operativa militära/paramilitära styrkor inom säkerhetstjänsterna bygger, liksom armén inklusive elitstyrkor, i hög grad på värnpliktiga fotsoldater, och det finns egentligen inga klara gränser för vad de kan eller inte kan användas till. Det finns t.ex. också värnpliktiga som i princip bara sköter posthanteringen.²⁴⁶ Inslaget av värnpliktiga rekryter i militära insatser är dock sannolikt mest frekvent förekommande inom MID.²⁴⁷ I inledningen av pågående kris uppges i och för sig cheferna för alla säkerhetsgrenar i princip ha fått grönt ljus att rekrytera till sina respektive styrkor. Under konflikten har därför säkerhetsgrenarna, inte minst MID och AFI, rekryterat extra till sina operativa enheter och förband.²⁴⁸ En del initierade källor framhåller att, att bli enrollerad i en säkerhetstjänst i samband med värnplikt och fortsatt militärtjänst kan hända "vemsomhelst", precis som all form av placering överallt inom försvarsmakten i övrigt. Det har egentligen främst att göra med hur många människor man behöver på olika ställen och är därmed endast undantagsvis något den enskilde rekryten har något större inflytande över.²⁴⁹ Andra bedömare instämmer såtillvida att i princip "vemsomhelst" kan inkallas till värnplikt inom säkerhetstjänst, efter säkerhetsutredning, dock eventuellt inte till AFI, där, med få särskilt betrodda undantag, både officerare och värnpliktiga i stor utsträckning uppges vara lojala alawiter.²⁵⁰ Inom MID ska dock finnas representation av värnpliktiga från många olika delar av det syriska samhället som vanligen tilldelas arbetsuppgifter som motsvarar kompetensen.²⁵¹ En del bedömare vidhåller dock fortfarande att rekrytering av värnpliktiga till säkerhetstjänster och elitförband, inte kan hända "vemsomhelst", utan beror på familjeband, särskild patriotism etc., att "de bästa" rekryteras.²⁵² Som framgått ovan, är gedigen lojalitet viktigare än religions-/sekttillhörighet i sig – även om det finns ett klart samband vid studier av säkerhetsapparatens personalsammansättning. Denna lojalitetsprincip uppges också gälla för rekrytering av värnpliktiga till säkerhetstjänsterna. Enligt en syrienkännare kan obligatorisk militärtjänst göras i någon av säkerhetsgrenarna under förutsättning att man har kontakter i form av referenter som kan gå i god för en. Att göra militärtjänst inom säkerhetstjänsterna betraktas generellt som en av de

²⁴³ Se vidare, Lifos, 161110, Lifos 38443.

²⁴⁴ Syrienkännare vid ISW, 160217/Lifos 38443.

²⁴⁵ Militärrådgivare vid COI, 160113; samtal med syrisk medarbetare vid ambassad i Damaskus, 150831; tidigare FN-medarbetare i Syrien, 151208/Lifos 38443.

²⁴⁶ Militärrådgivare vid COI, 160113/Lifos 38443.

²⁴⁷ Tidigare FN-medarbetare i Syrien, 151208; syrisk medarbetare vid ambassad i Damaskus, 150831/Lifos 384433.

²⁴⁸ Militärrådgivare vid COI, 160113/Lifos 384433.

²⁴⁹ Intervju med advokat verksam i Damaskus, Damaskus, 160907/Lifos 38443.

²⁵⁰ Militärrådgivare vid COI, 160113; Balanche, 160210/Lifos 38443.

²⁵¹ Militärrådgivare vid COI, 160113/Lifos 38443.

²⁵² Belhadj, 160113/Lifos 384433.

”bättre” placeringarna, varför de som lyckas få en sådan också generellt aktivt sökt sig dit. En sådan tjänstgöring kan nämligen också föra med sig andra ”fördelar” både under och efter att den genomförts.²⁵³ Sammantaget är det i princip ingen som tvingas göra värnplikt inom säkerhetstjänsterna.²⁵⁴ Alla underrättelsetjänster behöver dock element från alla delar av samhället för att i sin tur kunna rekrytera informatörer i alla delar av samhället. En kurd i Qamishli litar kanske t.ex. inte på en alawit med ursprung någon annanstans, varför informationsinhämtningen kan bli svår. Det behövs således även kurdiska officerare som bearbetar lokalmiljön. Följaktligen, även om det är vanligt att officerare i säkerhetstjänsterna är alawiter (och inte ovanligt att höga chefer är sunniaraber), så tillhör många i lägre ställning också andra samfund.²⁵⁵

Avseende andra elitförband, kan noteras att den absoluta majoriteten av dem som tjänstgör inom det Republikanska gardet är alawiter, men att värnplikt där, till skillnad från säkerhetstjänsterna, inte anses vara lika attraktivt i och med att det innebär mycket hård träning. Där hamnar alltså en hel del som inte aktivt sökt sig dit. Grovt sett gäller detsamma för 4:e armédivisionen. I sammanhanget kan även noteras att det finns möjlighet att studera vid militärakademi från 16 års ålder och genomföra obligatorisk värnplikt under studietiden eller efter examination. Vederbörande blir då generellt underofficer redan i samband med militärtjänsten. Man kan även söka sig till yrkesmilitärkarriär efter värnplikten.²⁵⁶

3.1.3. Värnplikt inom polisen, läkare, ingenjörer m.m

Sett till antalet anställda (varav de flesta sunniter) är den reguljära poliskåren mycket stor i Syrien, med allt från kriminalunderrättelsetjänst och kravallpolis till narkotekarotell, ordningspolis/administrativ polis/”kvarterpolis”, trafikpolis, migrations- och passpolis samt en rad andra enheter som sorterar under [inrikesministeriets](#) flera olika direktorat.²⁵⁷ Den som vid ca. 16 års ålder, dvs. före inkallelse till obligatorisk värnplikt söker sig till någon av landets polisakademier,²⁵⁸ vilka naturligt också sorterar under Inrikesministeriet och i huvudsak utbildar s.k. civila poliser, och således påbörjar den karriärvägen innan militärtjänst, har normalt möjlighet att inte göra den annars obligatoriska värnplikten inom den reguljära armén utan istället inom polisen.²⁵⁹ Lifos har inte tagit del av information som indikerar att dessa förhållanden skulle ha ändrats trots arméns manskapsproblem under kriget. Gissningsvis skulle vederbörande dock bli inkallad till armén om polisutbildning inte fullföljdes till examination och tjänstgöring.²⁶⁰ Poliser uppges generellt inte få pass utfärdade åt sig under konflikten. De får särskilda ID-kort och kan fräntas sina civila ID-kort.²⁶¹

²⁵³ Balanche, 160210/Lifos 38443.

²⁵⁴ Ibid; Syrienkännare vid ISW, 160217/Lifos 38443.

²⁵⁵ Balanche, 160210/Lifos 38443.

²⁵⁶ Ibid.

²⁵⁷ Militärrådgivare vid COI, 160329; intervju med Syrienspecialist vid OHCHR, 130926; Lifos, 161110, Lifos 38443.

²⁵⁸ Bl.a. en i Qaboun, Damaskus och Khan al-Asal Police Academy i Aleppo, den senare dock under rebellkontroll delar av konflikten (Syria:direct, “Victory at Khan al-Asal may mark rebel resurgence in Aleppo”, 130724, [länk](#)).

²⁵⁹ Tidigare FN-medarbetare i Syrien, 161130.

²⁶⁰ Lifos kommentar.

²⁶¹ Advokat verksam i Damaskus, 160907.

Det finns också möjlighet att göra hela militärtjänsten som läkare eller ingenjör inom armén. Enligt lag, finns även möjlighet att göra värnplikt vid civil statlig myndighet.²⁶² I vilken utsträckning detta sker idag är osäkert.

3.1.4. Militärbok, militärkort och andra militära handlingar

Militärboken ger normalt god insyn i individens situation och historia.²⁶³ Den är ett centralt dokument för syriska män, som är skyldiga att bära med sig denna bok för att kunna redovisa tjänstgöringsstatus.²⁶⁴ Man bär dock inte alltid boken på sig om det finns andra handlingar som visar tjänstgöringsstatus etc.²⁶⁵ Militärboken utfärdas av en särskild mobiliseringsmyndighet, sorterande under [Försvarsdepartementets](#) myndighet för militärtjänstgöring, till alla rekryter innan militärtjänstgöring påbörjas. Varje man måste personligen uppsöka rekryteringsmyndigheten för att få en militärbok, helst innan 18-årsdagen, senast vid 19 års ålder. Av boken framgår bl.a. när tjänstgöring ska påbörjas och om värnplikt fullgjorts.²⁶⁶ I fall vederbörande erhåller beslut om uppskov och utresetillstånd, noteras även detta i militärboken.²⁶⁷ De som har anstånd/uppskov med militärtjänst får också ett annat papper från militära myndigheter som visar att de har uppskov. Detta papper uppges kunna uppvisas i militära vägspärrar etc. istället för militärboken.²⁶⁸ Soldaten måste annars bevara militärboken inför senare potentiell inkallelse för repövning eller som reservist.²⁶⁹ Förlust av militärbok betraktas som allvarligt, och medför enligt lag böter om 1000 syriska pund innan en ny bok kan utfärdas.²⁷⁰ Militärboken är densamma under hela den militära ”karriären”. Den förvaras hos militära myndigheter även vid fall där en person går vidare på en längre professionell militär karriär. En sådan person får visserligen ut förnyat militärt ID-kort som motsvarar vederbörandes rank och position, dvs. som också förnyas vid ändringar.²⁷¹ Militärboken har en pärmutsida med skrift i fyra eller fem rader ovanför statsvapnet på framsidan samt ett emblem på baksidan, allt framställt med offset. I vissa fall har handlingarna dokumentnumret tryckt i höjtryck någonstans på framsidan av pärmen. Färgen på pärmutsidan varierar och hittills kända färger är: grön, gul, vit, rosa och orange. Inlagan består av 48 sidor och har ett bottenmönster bestående av skrift och ett emblem i gult vilket är framställt i offset. I vissa äldre militärböcker saknas detta bottenmönster. I båda fall har de svart ledtext framställd med offset. Fotografi av innehavaren samt personuppgifter ska återfinnas på uppslag 6-7.²⁷²

Militärkortet, som är en fotoförsedd ID-handling,²⁷³ utfärdas vid starten av militärtjänstgöringen. Kortet erhåller rekryten i utbyte mot sitt civila ID-kort och militärbok, som förvaras hos mobiliseringsmyndigheten under tjänstgöringen. Det kan dock ibland ta några månader innan soldaten får sitt militära ID-kort. Under tiden bär han normalt ett temporärt tjänstgöringsbevis/papper. Efter att militärtjänstgöringen avslutats ska militärkortet återlämnas i utbyte mot det civila

²⁶² Art. 28, lagdekret N° 30, 2007.

²⁶³ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017.

²⁶⁴ Lifos 27766.

²⁶⁵ Säkerhetsansvarig vid en ambassad i Damaskus, 150831.

²⁶⁶ Lifos 27766.

²⁶⁷ *Ibid*; Migrationsverket, Asylprövningen, 141124.

²⁶⁸ Säkerhetsansvarig vid en ambassad i Damaskus, 150831.

²⁶⁹ Syrisk oppositionsaktivist/Reutersfotograf, 141018.

²⁷⁰ Art. 114, lagdekret N° 30, 2007.

²⁷¹ Advokat verksam i Damaskus, 160907.

²⁷² Migrationsverket, ID-enheten, 131014./Lifos 33559. Kopia syrisk militärbok i 27766.

²⁷³ Bild: [syriskt militärkort](#).

ID-kortet och militärboken.²⁷⁴ Enligt uppgift från militärrådgivare vid COI och medarbetare vid UNHCR i Beirut förekommer uppgifter om att en del av dem som fått sin obligatoriska militärtjänstgöring förlängd frångått sina militära ID-kort i syfte att förebygga deserteringar.²⁷⁵ Under tiden soldaten kvarhålls i reserven, kvarhålls även vederbörandes militära ID-handlingar, varför somliga bara har sina militärbrickor eller inget alls att identifiera sig med, såvida de inte har körkort.²⁷⁶ Det är i princip omöjligt att röra sig någonstans i Syrien utan ID-handlingar.²⁷⁷ Yrkesmilitärer erhåller särskilda militära ID-kort, som förnyas i takt med rank och position, och bär därefter inte längre militärbok eller civila ID-handlingar. Dock förekommer även en form av militär familjebok.²⁷⁸ Officerare bär som regel ett militärt (plast-)ID-kort, medan värnpliktiga ibland kan bära militära handlingar av enklare beskaffenhet, ibland laminerade, utfärdade av vederbörandes förband. De kan se olika ut och variera i färg beroende på vilken verksamhetsgren man tjänstgör i, t.ex. signalförband eller säkerhetstjänst etc.²⁷⁹

3.1.5. Undantag/befrielse och anstånd/uppskov

Det militära regelverket ger möjligheter till befrielse från värnplikt för den som är ende son eller den ende ”friske sonen” i familjen, p.g.a. allvarlig fysisk²⁸⁰ eller psykisk sjukdom eller permanent funktionshinder,²⁸¹ alternativt om man redan fullgjort militärtjänst i ett annat land.²⁸² En syrisk oppositionsföreträdare noterar 2013 att det under krisen trots allt ska ha förekommit att personer som är ende son i familj inkallats. Även medarbetare vid UNHCR i Beirut hade tagit del av sådana uppgifter.²⁸³ Enligt uppgift från militärrådgivare vid COI och en syrisk advokat verksam i Damaskus hade man dock 2014 inte frångått den lagstadgade regeln om befrielse från militärtjänst för ende sonen i familjen.²⁸⁴ I januari 2015 uppger även välinformerade källor i Beirut att regeln om undantag för ende sonen i en familj fortfarande gäller, men att det i Damaskus pågår diskussioner om att den snart kan komma att ändras mot bakgrund av allt högre mobiliseringsbehov.²⁸⁵ I september samma år uppger välinformerade källor att undantaget för ende son i familj i princip fortfarande gäller, men att regeln kan upphävas vid minsta administrativa misstag, för sent inlämnad ansökan etc., eller om vederbörande anträffas utan alla papper i ordning.²⁸⁶ Detta uppges i större utsträckning kunna drabba internflyktingar i och med att de i vissa fall har större svårigheter än andra att se till att deras ärenden handläggs i tid. Att uttryckligt rucka på denna policy, att ändra regelverket, skulle dock förmodligen orsaka problem mellan regering och befolkning.²⁸⁷ 2016 framhåller företrädare för syriska myndigheter att samma principer som tidigare gäller, dvs. (temporära) uppskov till den dag vederbörandes

²⁷⁴ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; Lifos 27766.

²⁷⁵ Militärrådgivare vid COI, 141017; UNHCR, Beirut, 141014.

²⁷⁶ UNHCR, Beirut, 141014.

²⁷⁷ Militärrådgivare vid COI, 141017; Analytiker vid Carnegie MEC, 141017. Se vidare, Landinfo, 151111, [Lifos 36138](#).

²⁷⁸ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; advokat verksam i Damaskus, 160907.

²⁷⁹ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

²⁸⁰ Ett exempel på medicinskt tillstånd som kan ge ”frisedel” är HIV (Al-Monitor, 141027).

²⁸¹ Lagdekret N° 30, 2007; syrisk analytiker vid OCHA, 130930.

²⁸² Lagdekret N° 30, 2007.

²⁸³ ACU, 130412; UNHCR, Beirut, 141014.

²⁸⁴ Militärrådgivare vid COI, 141017; advokat verksam i Damaskus, 141016.

²⁸⁵ Cedoca, 150119.

²⁸⁶ Common Space Initiative, Beirut, 150904; IOM, Amman, 150907; UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907.

²⁸⁷ Common Space Initiative, Beirut, 150904; IOM, Amman, 150907, m.fl.

mor uppnår 50 års ålder (då hon ej längre väntas vara fertil), varefter befrielse som regel kan permanentas (– och pass med sex års giltighetstid kan utfärdas, dessförinnan som regel max två års giltighetstid för män upp till 42 års ålder). Förtydligas bör att regelverket kring uppskov/undantag från militärtjänst för ”ende son i familj” endast är kopplat till vederbörandes mor. Det bedöms i sammanhanget irrelevant om vederbörandes far t.ex. gifter om sig och får fler söner, dvs. att den sökande får halvbröder.²⁸⁸ Enligt initierade oberoende interlokutörer våren 2017, undantas ende son i familj fortfarande.²⁸⁹ Är vederbörande ende familjeförsörjare krävs utdrag ur familjeregistret samt dödsintyg (avseende den som annars skulle ha försörjt familjen). Är personen svårt sjuk eller funktionshindrad krävs läkarintyg o.s.v.²⁹⁰

Annars reglerar artikel 10 i lagdekret N° 30/2007 på vilka grunder man normalt kan få anstånd/uppskov. Ansökan inges till rekryteringsmyndigheten som i sin tur skickar den till [Försvarsdepartementets](#) administrativa avdelning (Department of Organisation and Administration) för beslut. Ett uppskov gäller normalt i ett år i taget, varefter man måste ansöka på nytt. Är sökanden studerande krävs intyg från läroanstalten i fråga. Beslut om uppskov ska framgå av militärboken.²⁹¹ I och med dekret 33 av den 6 augusti 2014 justeras regelverket något, bl.a. avseende ekonomisk kompensation som ska betalas av personer som lever utomlands och/eller passerat åldersgränsen för inkallelse. Samtidigt förtydligas att statsanställda som inte inställer sig för tjänstgöring ska förlora sin anställning. Mest väsentligt, ändras antalet söner per familj som kan få uppskov med militärtjänstgöring. Tidigare kunde endast en son per familj erhålla uppskov. Nu gällande regelverk stipulerar följande. En son kan få uppskov under förutsättning att två till fyra bröder genomfört/genomför obligatorisk militärtjänst, frivillig tjänst eller reservtjänstgöring. Två söner kan få uppskov om fem till åtta bröder tjänstgjort. Tre kan få uppskov om nio eller fler bröder tjänstgjort.²⁹² Lagen ger vidare möjlighet till ett års förnyelsebart uppskov för studerande. För motsvarande högstadium/kortare gymnasiestudier finns denna möjlighet upp till 21 års ålder, för gymnasiestudier och kortare universitetsutbildning till 24 års ålder, för fyraåriga universitetsstudier till 26 års ålder, för femåriga universitetsstudier till 28 års ålder och för den som doktorerar, till 30 års ålder. Anstånd för universitetsstudier kan normalt inte förlängas för den som inte avklarat första årets universitetskurser inom en tvåårsperiod. Tidsramen kan dock förlängas med ett år om studierna i fråga bedrivs på ett främmande språk. Noteras bör att arméchefen i krigstid (som rådande) kan besluta om att alla anstånd p.g.a. studier upphävs.²⁹³

HRW i Beirut uppgav 2014 hade det blivit väsentligt svårare att få uppskov med militärtjänst, även mot betalning. Enligt militärrådgivare vid COI tenderade det att bli allt svårare och dyrare att muta sig till någon form av förmån från armén.²⁹⁴ Det gick dock fortfarande gå att få och förlänga uppskov på basis av universitetsstudier,²⁹⁵ medan t.ex. vissa individer som nyss avslutat universitetsprogram också kunnat få fortsatt ettårigt uppskov på basis av

²⁸⁸ Syrien, MoI, Dept. for Migration and Passports, Damaskus, 160907.

²⁸⁹ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

²⁹⁰ Sveriges ambassad i Amman, 120603.

²⁹¹ Sveriges ambassad i Amman, 120603.

²⁹² SANA, 140806.

²⁹³ Art. 10, lagdekret N° 30, 2007.

²⁹⁴ HRW, Beirut, 141015/Lifos 33559; militärrådgivare vid COI, 141017.

²⁹⁵ Militärrådgivare vid COI, 141017; Al-Monitor, 141027.

vidareutbildning.²⁹⁶ 2015 uppges universitetsstudenter med uppskov mer aktivt uppsökas för kontroll av om de närvarade på alla sina kurser, kunde redovisa kurspoäng etc. Om inte, så riskerade de att omgående dras in i militärtjänst.²⁹⁷ Enligt uppgift våren 2017, stipulerar en militärorder att de studenter som ej går på specialiserade utbildningsprogram nu inte längre kan få/förlänga sina uppskov. Utbildning måste fortgå inom vederbörandes program/specialinriktning, inte vilken som helst.²⁹⁸

Enligt statliga uppgifter 2014 skulle det även vara möjligt att få uppskov om man befinner sig utomlands och betalar en avgift.²⁹⁹ Enligt uppgift våren 2017, finns fortfarande möjlighet för dem som befinner sig utomlands att erhålla uppskov mot avgift.³⁰⁰

Som framgått, uppges det vidare under konflikten i praktiken kunnat vara möjligt för vissa av dem som enrollerar sig i statssanktionerad milis att erhålla uppskov från reguljär militärtjänst om de uppvisar sina kontrakt för militära myndigheter.³⁰¹ Enligt danska Udlændingestyrelsens källor förutsätter tillåtelse för tjänstgöring i t.ex. NDF att vederbörande gått med där innan han inkallats till den reguljära armén. Män som värvats till milis uppges kunna erhålla dokumentation som gör det möjligt att passera militära vägspärrar etc.³⁰² Ovan (och nedan) redovisade uppgifter indikerar dock sammantaget att armén i praktiken kan avvakta med att verkställa inkallelser av de rekryter som kan bevisa att de tjänstgör i milis, men att många av dem som ingår i milis i själva verket är sådana som redan fullgjort obligatorisk värnplikt³⁰³ (se vidare avsnitt 4.). Generellt har emellertid rekryteringen blivit mer aggressiv, varför den i vapenför ålder som inte kan lämna en legitim förklaring till varför han inte tjänstgör dras in tämligen omgående.³⁰⁴

3.1.6. Pass/RD, utreseförbud och vägspärrar

Enligt regelverk kan fortfarande pass/RD utfärdas med upp till två års giltighetstid till män i vapenför ålder (18-42) som inte fullgjort militärtjänst. Från år 2014 tills nyligen kunde också pass med endast ett års giltighetstid utfärdas till den kategorin, men rutinen har nu återgått till det normala, dvs. generellt två års giltighetstid. Giltighetstiden blir vanligen också två år för ungdomar, t.ex. en 17-åring, som närmar sig tjänstgöringsålder, medan t.ex. en 12-årig pojke kan få fem års giltighetstid i och med att det i det läget ser ut att vara fem år kvar till värnplikten.³⁰⁵ Vederbörande behöver dock enligt uppgift dels tillstånd från militära myndigheter, t.ex. på basis av giltigt uppskov, dels erlägga en avgift om

²⁹⁶ Advokat verksam i Damaskus, 141016.

²⁹⁷ Common Space Initiative, Beirut, 150904.

²⁹⁸ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 2017-05-08.

²⁹⁹ Av dekret 33 av den 6 augusti 2014 framgår att den ekonomiska kompensationen för personer som levit över fyra år utomlands ska vara 8000 USD, medan personer födda i ett arabland eller [annat] utland [och bort där] till året de fyller 18 år ska vara 2500 USD. Vidare stipuleras att de som inte genomfört obligatorisk militärtjänst och passerat åldersgränsen för inkallelse ska betala en kompensationssumma om motsvarande 8000 USD (SANA, 140806).

³⁰⁰ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

³⁰¹ Militär rådgivare vid COI, 141017; analytiker vid Carnegie MEC, 141017.

³⁰² Udlændingestyrelsen (Danmark) och Danish Refugee Council, september 2015, s. 13.

³⁰³ Lifos kommentar.

³⁰⁴ Common Space Initiative, Beirut, 150904.

³⁰⁵ Syrien, MoI, Dept. for Migration and Passports, Damaskus, 160907.

100 USD³⁰⁶ utöver själva passavgiften. Män i vapenför ålder som inte fullgjort obligatorisk värnplikt kan dock ha svårt att lämna Syrien legalt då generell en form av utreseförbud gäller för dem. Med lagdekret N° 3/2017 tillförs i och för sig ändringar i artiklarna 48 och 49 av lagdekret N° 30/2007, innebärande att män mellan 17 och 42 år kan tillåtas resa utomlands om de inhämtat godkännande från värnpliktskontoret/den militära rekryteringsmyndigheten ("the General Conscription Directorate") och efter att ha erlagt borgen om 50000 SYP. Regelverket undantar bl.a. civil-/offentliganställda personer, personer som har frisedel, personal som tjänstgör i armé och säkerhetsstyrkor [med tillstånd] samt personer som av regeringen sänds på officiellt uppdrag eller studier från att erlägga borgen.³⁰⁷ Redan före nämnda dekret (och kriget) fanns i och för sig ett antal undantag: Enligt gängse regelverk kan medlemmar i ett sportlag, vetenskapligt eller kulturellt sällskap ges möjlighet att lämna landet om de lämnar tillräckliga garantier. I andra fall tillåts vederbörande endast resa under förutsättning att han lämnar borgen eller om en högt uppsatt tjänsteman agerar garant. Nivån på den säkerhet (kontanter eller egendom) som ska lämnas avgörs av rekryteringskontoret baserat på den värnpliktiges rank och syftet med utlandsresan. Några kategorier har möjlighet att spendera längre perioder utomlands efter överenskommelse med rekryteringskontoret, bl.a. personer på regeringsuppdrag, personer som måste utföra ett utlandsuppdrag för ett syriskt företag och studenter med tillstånd för utlandsstudier. En yrkessoldat eller person i militärtjänst kan endast lämna landet på basis av beslut av arméns generalstab eller tjänstgöring vid säkerhetstjänst.³⁰⁸

Vidare undantar dekret 33 av 6 augusti 2014 individer som passerat åldersgränsen för reservtjänstgöring från att betala borgen för att erhålla utresetillstånd.³⁰⁹ Uppgifter från Migrationsverkets asylprövning, baserade på utredningar av ett betydande antal syriska ärenden, gör också gällande att de som erhållit uppskov med militärtjänst i många fall i praktiken samtidigt kunnat ansöka om och erhålla utresetillstånd utan särskilda krav eller garantier. Vidare uppges de som beviljats uppskov från militärtjänst ha kunnat erhålla hemlandspass eller resedokument med två års giltighetstid. Vid fall där sådan giltig resehandling finns, uppges vederbörande inte heller alltid ha behövt visa upp militärbok i samband med utresa, med hänsyn till att innehav av aktuell och giltig resehandling implicerar utresetillstånd från försvarsmakten.³¹⁰ Som framgått ovan, kan de som har uppskov med militärtjänst också få ett annat bevis från militära myndigheter som visar att de har uppskov. Detta uppges kunna uppvisas i militära vägspärrar och utresekontroll istället för militärboken.³¹¹

I sammanhanget kan noteras att det, liksom i övriga delar av landet, är många vägspärrar att passera mellan Damaskus och den libanesiska gränsen (Jdeidet Yabous/al-Masna'a).³¹² Strax efter Mezze väst på väg ut ur Damaskus finns vanligen en stationär vägspärr med ambitiös bevakning av armé och/eller den militära säkerhetstjänstens egna styrkor. Därefter, strax efter avfarten mot Yafour,

³⁰⁶ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

³⁰⁷ SANA, "President al-Assad issues law regarding injured military personnel who succumb to wounds as martyrs", 2017-01-05, [länk](#)

³⁰⁸ Lagdekret N° 30, 2007.

³⁰⁹ SANA, 140806.

³¹⁰ Migrationsverket, Asylprövningen, 141124. Lifos har inte kunnat få dessa uppgifter bekräftade via andra källor.

³¹¹ Säkerhetsansvarig vid en ambassad i Damaskus, 150831.

³¹² Ang. gränskontroller i norra delarna av landet, se t.ex. OCHA, "Turkey-Syria: Border Crossings Status", 170207, [länk](#)

en stationär vägspärr där mycket rigorösa kontroller utförs av den 4:e armédivisionen. Efter det kan ett par ytterligare armévägspärrar upprättas innan en mer stationär kombinerad armé-/tullkontroll nära avfarten mot Zabadani, varefter ytterligare en armévägspärr brukar vara upprättad ca. en km innan migrations-/gränspolisens kontroll strax före själva utresekontrollen vid Jdeidet Yabous, som också bevakas av både gräns-/migrationsadministration och flera andra polisiära och militära grenar (varav de flesta vanligen mindre synliga).³¹³ Vid utresa i maj 2017 finns också ytterligare en armévägspärr i det s.k. no-mans-land mellan syrisk och libanesisk gräns.³¹⁴ Det finns alltså definitivt risk att åka fast. Enligt uppgift från källor i Syrien blev t.ex. en 42-årig chaufför anställd av Unicef stoppad vid den syrisk-libanesiska gränsen och omgående förd till reservtjänstgöring.³¹⁵

Avseende vägspärrar generellt i landet, bör samtidigt påpekas att de olika delarna av säkerhetsapparaten inte alltid är fullt samordnade, inte ens nödvändigtvis olika grenar inom samma huvudgren. Det kan t.ex. hända att namn på efterlysta finns listade hos militärpolis eller en gren inom den militära säkerhetstjänsten, men inte hos en annan. Den ökade korruptionen uppges även kunna medföra att det trots allt finns möjligheter även för dem i vapenför ålder att lämna Syrien genom att muta sig ut även om vederbörandes namn finns listat.³¹⁶ Vidare är situationen på många håll mycket dynamisk både vad avser flygande vägspärrar som upprättas mer eller mindre temporärt av diverse olika aktörer, och att det även i mer permanenta vägspärrar varierar vem, av inte sällan flera olika militära och/eller paramilitära grenar som delar på en vägspärr, som utför kontroller. I många delar av landet har armén också närmast överlåtit helt åt miliser att sköta vägspärrar i utbyte mot möjlighet till extrainkomster. Detta sagt, uppges ”vanligt folk”, dock långt ifrån alla, och på individuell basis, ha möjlighet att resa över landet och passera de flesta olika former av vägspärrar, såvida det inte rör sig om rent belägrade områden. Även i sådana områden kan i och för sig lokala ”krigsherrar” se till så att nästan vadsomhelst kommer igenom, bl.a. ammunition.³¹⁷ Soldater som bemannar vägspärrar är heller inte alltid online, men har ofta tillgång till ”listor” (laptop) över eftersökta. Till de grenar som uppges vara online alltid hör kriminalunderrättelsetjänsten (Criminal Intelligence Department/CID) och gränspolis vid alla gränskontroller. Om man är eftersökt av en säkerhetstjänst så är det inte nödvändigtvis så att man fastnar i en annan grens vägspärr. Man lär dock enligt uppgift löpa hög risk att åka fast vid passage av gränskontroll eller om man skulle anträffas av just CID.³¹⁸

3.1.7. Värnpliktsvägran och desertering

Lagdekret No. 61, 27 februari 1950 (Militära strafflagen) i 1973 års ändrade lydelse reglerar påföljder för att inte hörsamma inkallelse till militärtjänst och desertering.³¹⁹ Den rekryt som i fredstid inte inställer sig för värnplikt inom 30 dagar efter inkallelsedatum kan dömas till fängelse från en till sex månader, följt av tjänstgöring. Den rekryt som frivilligt inställer sig för värnplikt inom 30 dagar efter

³¹³ Syrier anställd vid en ambassad i Damaskus, 150831 (jämte Lifos egna observationer, i augusti/september 2015 och september 2016).

³¹⁴ Lifos egna observationer, maj 2017.

³¹⁵ OCHA, Damaskus, 150831.

³¹⁶ HRW, Beirut, 150903.

³¹⁷ UNDSS, Damaskus, 150831; Common Space Initiative, 150904; HRW, Beirut, 150903.

³¹⁸ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907

³¹⁹ Lifos 27766, bilaga 2; UNHCR, februari 2017, IV, 3-4, [länk](#); lagdekret No. 61, 27 februari 1950 (Militära strafflagen) i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, februari 2017, [länk](#)

inkallelsedatum kan få påföljden reducerad till hälften.³²⁰ I juni 2012 deklarerade president Assad att Syrien är i krig.³²¹ Straffskalan i krigstid för en person som inkallats men inte inställt sig, eller hoppar av efter att ha inställt sig men innan han anslutit sig till den enhet han stationerats vid, varierar mellan en månad och fem års fängelse, beroende på tid som förlöpt mellan inkallelse och inställelse, och på om soldaten inställt sig frivilligt eller anträffats på annat sätt. Enligt lag innebär detta:

- en till sex månaders fängelse om inställelse inom sju dagar efter given tidpunkt,
- fyra månader till två år om arresterad inom sju dagar efter given tidpunkt,
- sex månader till två år om inställelse inom tre månader efter de sju dagarna,
- ett till tre år om arresterad inom tre månader efter de sju dagarna,
- tre till fem år om frivillig inställelse tre månader senare,
- temporärt frihetsberövande följt av tre till fem års fängelse om vederbörande påträffas/arresteras efter att tre månader passerat. Vidare ska den som inte inställt sig i tid också genomföra militärtjänst³²² (efter avtjänat straff).

Enligt en rad Syrienspecialister kommer den som inte inställer sig i tid för militärtjänst i sedvanlig ordning att uppsökas och efterfrågas i hemmet (och andra platser) av militärpolis och/eller militär säkerhetstjänst. De som inte fullgjort militärtjänst och försöker lämna landet den legala vägen riskerar att stoppas vid gränsen eller i någon av de många militära vägspärrarna på väg dit.³²³ Enligt en [rapport](#) från UNHCR blir män som återvänder från utlandet konsekvent kontrollerade för om de fullgjort militärtjänst. Vidare framkommer av rapporten att den syriska regeringen betraktar värnpliktsvägran som ett uttryck för politiskt oliktankande och ovilja att skydda hemlandet mot "terrorister". Värnpliktsvägrare riskerar därmed arrestering och förvar med varierande tidsutdräkt innan de placeras vid sitt förband. Under förvarsperioden finns det risk för tortyr eller andra övergrepp, enligt rapporten.³²⁴ Utöver detta framhålls att regeringen kan uppfatta en ansökan om asyl utomlands som ett uttryck för politiskt oliktankande, med risk för inhuman behandling och fängelse efteråt. Det råder dock, enligt i rapporten konsulterade källor, delade meningar om huruvida så "per automatik" och systematik skulle vara fallet, eller om också vissa statstjänstemän kan ha förståelse för att människor lämnar landet av andra skäl [än politiska]. Oaktat detta bedöms konflikten överlag ha ökat misstänksamheten, samtidigt som information om förhållanden före dess indikerade att en asylansökan utomlands, om känd för myndigheter, t.ex. genom tvångsverkställighet, skulle ha betraktats som ett uttryck för oppositionell uppfattning, med risk för frihetsberövande vid ett återvändande.³²⁵

Enligt källor Lifos samtalat med, riskerar personer som reser tillbaka till Syrien eller reser mellan rebell- och regeringskontrollerade områden i Syrien att hamna i säkerhetsscreening. I sådan framkommer bl.a. om vederbörande inte gjort militärtjänst.³²⁶ Om en rekryt fastnar i t.ex. en vägspärr så förs han som regel först till den säkerhetstjänst som finns närvarande vid spärren, "alltid någon". Därefter

³²⁰ Art. 98, lagdekret No. 61, 27 februari 1950, i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, februari 2017, IV, 3.

³²¹ AFP, "Assad Says Syria 'in a State of War'", 120627, [länk](#)

³²² Art. 99, lagdekret No. 61, 27 februari 1950, i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, februari 2017, IV, 3; Lifos 27766, bilaga 2.

³²³ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; militärrådgivare vid COI, 141017; medarbetare vid UNHCR, 141014; medarbetare vid Frankrikes ambassad i Beirut, 141013; samfällt källor 150831-150907.

³²⁴ UNHCR, februari 2017, IV, 3.

³²⁵ UNHCR, februari 2017, IV, 5.

³²⁶ Medarbetare vid OCHA, Beirut, 141014.

förs en del till förvar, där vissa utsätts för misshandel, medan vissa ”försvinner”. De allra flesta förs dock tämligen omgående till armén, enligt militärrådgivare vid COI.³²⁷ Enligt en libanesisk journalist som bevakar Syrien straffas den som inkallats men inte inställt sig i tid för militärtjänst först med lagenlig påföljd och får därefter göra militärtjänst.³²⁸ Samtidigt uppges, som framgått, finnas ett inte obetydligt antal syrier som de facto hållit sig undan militärtjänst mer eller mindre långa perioder, men vid anträffande, t.ex. återvändande från Libanon till Syrien, i princip dragits rätt in i militärtjänst. Enligt medarbetare vid UNHCR i Beirut, som intervjuat ett stort antal värnpliktsvägrare fram till oktober 2014, dras de som undanhållit sig militärtjänst, genom att inte inställa sig i tid för tjänstgöring och/eller genom att ha lämnat landet och senare ertappas i landet eller i samband med återvändande till landet, i princip direkt in i armén. Det är därmed inte alla som drabbas av annan påföljd än militärtjänsten i sig.³²⁹ Enligt Syrienbevakare vid OHCHR och HRW efterlyses även vissa av dem som inte inställt sig för militärtjänst. Alla efterlyses inte formellt, men kan i princip närsomhelst fastna i en vägspärr om de inte kan redovisa att de gjort militärtjänst. Säkerhetstjänster och militärpolis gör också husräder för att leta efter personer som inte gjort militärtjänst. Samtliga som anträffas eller överlämnar sig själva utreds/”screenas” av säkerhetstjänst. Vissa förs till förvar, där de också löper risk att behandlas illa, andra kan sändas direkt till armén efter screening. Sammantaget behandlas dock värnpliktsvägrare generellt mildare än desertörer, visserligen helt beroende på vad som i övrigt finns i ”personakten”, vad som står på ID-kortet, var man kommer ifrån, vilken familj man tillhör etc. I många fall kan, enligt uppgift, hända att vederbörande förs till armén utan påföljd för att tidigare inte ha inställt sig.³³⁰

Uppgifterna bekräftas hösten 2016 bl.a. av en oppositionsföreträdare i Damaskus, som framhåller att det generellt inte betraktas som ett ”politiskt brott” att ha försökt undvika militärtjänst. Den som anträffas blir som regel förd till rekryteringskontor, därefter snar militärtjänst, och riskerar generellt inte något annat kännbart straff.³³¹ En annan initierad interlokutör i Damaskus våren 2017 framhåller dock att de som tidigare försökt hålla sig undan tjänstgöring kan straffas med ”dubbel tjänstgöring” och flyttas från ett förband till nästa etc. Det kan också hända att de utsätts för våld, beroende på lokalt befäl eller gren. En bekant till källan som försökt undvika tjänstgöring arresterades i en vägspärr 2013 och har inte hörts av sedan dess. Att man undanhållit sig betraktas dock inte nödvändigtvis i sig som ett uttryck för oppositionell politisk uppfattning. Samtidigt finns en risk att ett ”case byggs” mot någon, och att det inte alltid går som förväntat. Fortfarande har dock inte alla förband involverats i strid p.g.a. brist på förtroende. Det är också en av anledningarna till att man satt in sådana förband man litar på, t.ex. 4:e armédivisionen, det Republikanska gardet m.fl., ”överallt”³³² trots att de egentligen ska säkra huvudstaden. Vidare framhålls att den som ansökt om asyl utomlands generellt inte anses ha gjort sig skyldig till något brott. Det skulle i sig inte anses vara en så pass kontroversiell handling att det skulle rendera i ett särskilt stort intresse från myndigheters sida. Däremot, om det bedrivits något som kan betraktas som politisk aktivitet, beroende på vad som finns i personakten, kan risker uppstå.

³²⁷ Militärrådgivare vid COI, 141017.

³²⁸ Libanesisk journalist, Beirut, 141017.

³²⁹ Medarbetare vid UNHCR, Beirut, 141014.

³³⁰ HRW, Beirut, 141015; OHCHR, Beirut, 141016.

³³¹ Oppositionsföreträdare i Damaskus, 160908.

³³² Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

Personer med aktivitet och personer med hemvist i ”förstörda områden” och vars aktivitet är känd tillhör dem som löper risker³³³ (se vidare ”amnestier” nedan).

Desertering

Enligt militär strafflag kan militär personal som deserterar inne i landet i fredstid dömas till mellan ett och fem års fängelse. Enligt lag dubblas påföljder för desertering i krigstid, och desertörer som dessutom flyr landet ska dömas till mellan fem och tio års fängelse i fredstid och femton år i krigstid.³³⁴ Desertering i fält (”inför fienden”) kan dock rendera i livstids fängelse om det sker under strid och dödsstraff för den som går över till fienden.³³⁵ Redan 2012 fanns uppgift om att soldater som vägrat lyda order utan dröjsmål skjutits ihjäl av sina överordnade.³³⁶ Det rapporterades även att familjemedlemmar arresterats eller dödats i avskräckande syfte, samt att desertörer som infångas utsatts för tortyr och/eller ”försvinnande”.³³⁷ Även av UNHCR:s rapport framkommer att individer som vägrat lyda order att skjuta, deserterat eller anklagats för att ha planerat att desertera i många fall utsatts för frihetsberövande *incommunicado*, tortyr och utomrättslig avrättning, medan andra, efter utredning, beordrats att återvända till sina förband. Vidare framkommer fler uppgifter om att även familjemedlemmar till desertörer drabbats i samband med razzior i områden som uppfattas som rebelliska, samt att det förekommit att desertörers egendomar förstörts.³³⁸ Militärrådgivare vid COI framhåller att vissa av de desertörer som infångas ställs inför militärdomstol, medan andra helt enkelt ”försvinner”. Deras familjer löper också stora risker. De officerare som först hoppade av och etablerade ”Free Syrian Army” fick sina hem och i princip hela deras byar nedbrända. På senare tid reagerar armén normalt inte med samma kraft, men bestraffning av familjemedlemmar fortsätter. P.g.a. det försöker en del av dem som deserterar att få det att se ut som att de dödats i strid eller kidnappats.³³⁹ Syrienspecialist vid Carnegie MEC pekar också på att det i synnerhet i de fall där vederbörande är känd kan rendera i repressalier mot desertörens familj, varför också många högrankade officerare sett till att deras familjer lämnat landet innan de själva hoppat av.³⁴⁰ Enligt HRW straffas desertörer tveklöst hårt om de anträffas. Ett betydande antal av de fångar som sitter i Sednaya ökända militärfängelse är desertörer.³⁴¹ Även medarbetare vid UNHCR i Beirut understryker att desertörer drabbas väsentligt hårdare än värnpliktsvägrare. Om de inte straffas med döden så riskerar de åtminstone inhuman behandling och, om de överlever den, därefter att sändas tillbaka till militärtjänst.³⁴²

Syrienbevakare vid OHCHR i Beirut pekar samtidigt på att många som tidigare deserterat gjort det mest p.g.a. att de inte sett något avslut på sin tjänstgöringstid. Det är svårt att säga säkert hur alla dessa skulle behandlas vid ett anträffande i och med att förhållandevis få desertörer infångas idag. Fenomenet desertering var

³³³ Oppositionsföreträdare i Damaskus, 160908.

³³⁴ Art. 100-101, lagdekret No. 61, 27 februari 1950 (Militära strafflagen) i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, 170216, [länk](#); Lifos 27766, bilaga 2.

³³⁵ Art. 102-103, lagdekret No. 61, 27 februari 1950, i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, 170216; Lifos, 120525.

³³⁶ Lifos, 120525.

³³⁷ Sveriges ambassad i Amman, 130314.

³³⁸ UNHCR, februari 2017, IV, 4.

³³⁹ Militärrådgivare vid COI, 141017.

³⁴⁰ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017.

³⁴¹ HRW, 141015.

³⁴² UNHCR, Beirut, 141014.

överhuvudtaget vanligare i början av konflikten.³⁴³ Enligt uppgift från medarbetare vid UNHCR hösten 2014 förekom då fortfarande att personer lämnade militären i samband med ett par dagars permission för att träffa familj.³⁴⁴ Enligt en syrisk advokat var det dock (redan 2014) mycket svårt att få permission.³⁴⁵ Av allt att döma har det med tiden blivit mycket svårare att desertera från den syrisk armén dels p.g.a. omorganisation, ökade restriktioner och kontroll, dels p.g.a. att kriget pågått så länge nu att man i många fall inte längre skulle mottas bland rebeller. Militäråtgivare vid COI menar att det nu är för sent att desertera från armén och gå över till motståndet. Ingen kommer lita på desertören i fråga, varför vederbörande i sådant fall omgående måste ta sig utomlands³⁴⁶ (se vidare ”amnestier” nedan).

3.2. Värnplikt för palestinier i Syrien

Statslösa palestinska flyktingar registrerade³⁴⁷ som bosatta i Syrien har i grunden i princip samma rättigheter och därmed i princip samma skyldigheter som syrisk medborgare i fråga om värnplikt.³⁴⁸ Palestinska unga män som avslutat sina studier gör därför i allmänhet värnplikt inom något av arméns PLA-förband³⁴⁹ (avsnitt 2.1.3 ovan). Alla palestinier måste dock göra sin obligatoriska värnplikt i PLA, och har inte möjlighet att göra den i milis istället, varken i Liwa al-Quds eller någon annan. Enligt lag kan man efter två och ett halvt års tid också bli inkallad som reservist i PLA,³⁵⁰ vilket, enligt vissa bevakare, också i vissa fall ska ha förekommit under krisen.³⁵¹ Som regel rör det sig dock om två års värnplikt, varefter man också – till skillnad från syrisk medborgare – som regel tillåts mucka.³⁵² Enligt några interlokutörer vid UNRWA i Damaskus hålls dock, i likhet med syrisk värnpliktiga, även palestinska värnpliktiga soldater kvar i tjänst i nuläget. Det som skiljer sig från syrierna uppges främst vara att man hittills inte inkallat de palestinska reserverna.³⁵³ Även enligt andra källor vid UNRWA i Damaskus är just detta den stora skillnaden, dvs. att palestinier som regel inte inkallas som reservister. De ska idag tjänstgöra i upp till två och ett halvt år om de saknar utbildning, två år om de har en baccalaureat, och ett och ett halvt år om de ligger på en utbildningsnivå motsvarande master upp till doktorsgrad. Något osäkrare uppgifter till UNRWA gör samtidigt gällande att även vissa palestinier nu fått sin tjänstgöringstid förlängd på obestämd tid. Man kan dock som regel

³⁴³ Syrienbevakare vid OHCHR, Beirut, 141016.

³⁴⁴ UNHCR, Beirut, 141014.

³⁴⁵ Advokat verksam i Damaskus, 141016.

³⁴⁶ Militäråtgivare vid COI, 141017.

³⁴⁷ Palestinska flyktingar i Syrien är som regel registrerade både hos UNRWA och GAPAR. Det finns emellertid flera olika kategorier av palestinier i Syrien: 1948 års ”Palestinaflyktingar”, 1956, -67, -70/71, -91, och 2003 års ”fördrivna personer” etc. De som registrerats av UNRWA och GAPAR år 1948 och deras ättlingar har i princip samma rättigheter och skyldigheter som syrierna. De som registrerats efter Suezkrisen 1956 kan ibland få ID-kort och resedokument, men har inte samma civilstatus och har inte samma rättigheter – eller skyldigheter – som syrisk medborgare. T.ex. gör de inte militärtjänst, trots att de generellt finns registrerade hos GAPAR (UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508).

³⁴⁸ UNRWA Front Office, Damaskus, 170508; art. 123, lagdekret N° 30, 2007.

³⁴⁹ Advokat verksam i Damaskus, Beirut, 130925; palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618; UNRWA, Damaskus, 160907; APRF, Damaskus, 160907.

³⁵⁰ APRF, Damaskus, 170510.

³⁵¹ Ibid; palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618; PHRO, Beirut, 130926.

³⁵² APRF, Damaskus, 160907.

³⁵³ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508.

fortfarande få uppskov för studier upp till 27 års ålder, varefter man måste göra militärtjänst oavsett. Avseende ”ende son ” i familj, gäller samma regelverk om undantag för palestinier som för syriska medborgare. Vidare, om det finns två söner i en familj förväntas bara en i taget tjänstgöra. Vid tveksamheter kring hälsotillstånd, kan man erbjudas tjänst som kock eller administratör – alternativt, om allvarigare tillstånd, erhålla frisedel.³⁵⁴ Enligt initierad medarbetare vid UNDSS i Damaskus har dock palestinier generellt inte drabbats av samma förlängda tjänstgöring som de syriska medborgarna. De har inte heller inkallats som reservister i någon större omfattning. I och med att också många palestinier flytt för att undvika militärtjänst, bedöms PLA ha kanske färre än 4-5000 manna att tillgå idag. Armén uppges vilja undvika att PLA krymper ytterligare, varför man i nuläget tenderar att hålla kvar fler i tjänstgöring över längre tid. Man går nu generellt efter principen om ”dussin för dussin, dvs. när man rekryterar ett dussin kan man släppa ett dussin”. Det är dock fortfarande ovanligt att reservister inkallas – och att personer över 42 års ålder inkallas. Det har emellertid undantagsvis inträffat att någon i 45-årsåldern har återinkallats.³⁵⁵ Notifiering om inkallelse sker generellt skriftligen/på papper, varefter rekryten normalt har tio dagar på sig att inställa sig. För det fall att reserver skulle inkallas gäller samma process.³⁵⁶

Enligt en välinformerad palestinsk tidigare FN-medarbetare initieras palestiniernas militärtjänst som regel med 30 dagars samlings-/introduktionskurs vid en PLA-bas i Masyaf, knappt fem mil väster om Hama (nordväst om Homs). Dit kallas normalt palestinier från alla delar av landet för träning, därefter indelning i lätt infanteri, artilleri, pansar, luftvärn, kommunikation, sjukvård, administrativa uppgifter etc. De som väljs ut att bli plutonchefer (ca. 120 av totalt 2-3000 rekryter) blir vanligen först kvar i Masyaf för en och en halv till två månaders ”specialstyrkeutbildning”, medan de som placeras som beväringar inom artilleriet generellt förflyttas till bas i Aleppo efter 30 dagar. De som placeras i pansar eller luftvärn förflyttas generellt till Homs. De som placeras inom kommunikation förflyttas generellt till Nabeq utanför Damaskus. Även de som placeras inom sjukvårdstrupp tjänstgör generellt vid medicinfakultet utanför Damaskus. Denna period pågår vanligen i sex månader. Palestinska meniga och underofficerare tjänstgör som regel resten av värnplikts tiden inom något av PLA-förbanden (*Adjnadin*-, *Hittin*- och *al-Qadissiyah*styrkorna, avsnitt 2.1.3) Vissa undantag förekommer. För rekryter med medicinsk utbildning eller ingenjörsutbildning finns också möjlighet att göra resten av militärtjänsten i syriskt förband. Tidigare kunde palestinier också vidareutbildas och söka högre positioner inom den syriska försvarsmakten, även inom flygvapnet, men denna möjlighet reducerades redan under Hafez al-Assads tid.³⁵⁷

Enligt uppgift 2015, framhålls vidare att det fortfarande finnas palestinska officerare, med särskilda kvalifikationer, bl.a. ingenjörer, i andra delar av den reguljära syriska armén. Systemet uppges också fortfarande vara öppet för palestinier som vill göra professionell militär karriär. Det ska dock inte röra sig om särskilt stora antal. PLA-förbanden ska också ha använts i strid, men inte i de palestinska lägren. Man ska bl.a. ha satt in PLA-förband i försvaret av Suweida flygplats och en annan flygplats i söder. Straffen för att undvika militärtjänst eller desertera uppges vara desamma för palestinier som dem som gäller för syrier.³⁵⁸ Enligt uppgift från UNRWA-medarbetare i Damaskus 2016, finns dock en risk att

³⁵⁴ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907

³⁵⁵ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

³⁵⁶ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 170508.

³⁵⁷ Palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618.

³⁵⁸ APRF, Damaskus, 150902.

palestinier som försöker undvika militärtjänst blir värre behandlade än syrier som försöker. Både vid anträffande och vid förvar/utredning, därefter ev. även vid själva tjänstgöringen. Anledningen till det kan i så fall vara att man anser att vederbörande borde ha velat "betala tillbaka för alla år av gästfrihet mot palestinerna" i landet etc.³⁵⁹ Det är inte heller ovanligt att "oskyldiga", dvs. sådana som det egentligen saknas ett ärende emot, t.ex. personer med undantag från militärtjänst men som för tillfället inte kan uppvisa bevis på det, också frihetsberövas. De kan i sådana fall i slutändan släppas fria om de kan styrka sitt ärende, men har man väl "sugits in och kvarnarna börjat mala" så kan det ibland ta mycket lång tid innan man kommer ut, ibland årtal.³⁶⁰

3.3. Reservtjänstgöring (*khidmat al-ihdiyat*)

Efter fullgjord värnpliktstjänstgöring överförs syriska män som regel (på papperet) som resurs till den nationella reserven.³⁶¹ Alla som fullgjort värnplikt kan inkallas till reservtjänst (*khidmat al-ihdiyat*).³⁶² Under de senaste årens konflikt har det förekommit att reservister inkallats för att fylla arméleden. Enligt Syrian Observatory for Human Rights har man sedan juli 2014 börjat inkalla reservister i större skala. I bl.a. Tartous uppgavs militärpolisen sommaren 2014 ha uppmanat tusentals som redan fullgjort sin värnplikt att inställa sig.³⁶³ I slutet av oktober 2014 rapporterar också källor i Damaskus att syriska säkerhetsstyrkor och militärpolis mer aktivt än tidigare börjat eftersöka män som redan har fullgjort värnplikt för att mobilisera dem i arméreserven. Ett typexempel som i det läget presenterats är en 27-årig man som fullgjort värnplikt 2010 men nyss mottagit telefonsamtal från en av Damaskus militära grenar som instruerat honom att utan dröjsmål infinna sig vid sitt rekryteringskontor i al-Midan. Vidare rapporteras om ökad kontroll på arbetsplatser och i Damaskus vägspärrar, särskilt av män i 24-35 års ålder. I vissa fall uppges unga män ha tvingats av lokalbussar för kontroll och därefter frihetsberövats av militärpolis. I andra fall uppges razzior utföras i vissa bostadsområden.³⁶⁴

De reserver som normalt först aktualiseras för inkallelse vid en given tidpunkt är generellt de som relativt nyligen, upp till fem år tidigare, fullgjort sin militärtjänst. I krigstid kan de inkallas på obestämd tid. Den kategori som aktualiseras efter det är generellt de som fullgjort sin militärtjänst fem till tio år tidigare, och som normalt redan varit inkallade för repmånad. Även dessa kan i krigstid inkallas för en tidsperiod som bestäms av armékommandot. Tredje linjens reservister utgörs av dem som fullgjort militärtjänst tio till femton år tidigare, och därmed normalt redan varit återinkallade i någon form. Dessa reservister kan normalt inkallas för en tidsperiod om maximalt ett år i krigstid. Utöver dessa finns, vid fall av väpnad konflikt och då ovanstående kategorier redan inkallats, även lagstöd för inkallelse av alla män upp till 42 års ålder som gjort eller inte fullgjort militärtjänst, baserat på försvarsmaktens behov. Enligt lag ska man efter 42 års ålder inte längre finnas listad som reserv.³⁶⁵ Enligt syriska oppositionskällor är denna åldersgräns dock i dagspraktiken inte ristad i sten. Det uppges finnas exempel på 45-åringar som gör

³⁵⁹ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907.

³⁶⁰ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907.

³⁶¹ Invisible Dog, juni 2013.

³⁶² Advokat verksam i Damaskus, 141016.

³⁶³ SOHR/The Daily Star Lebanon, 140724.

³⁶⁴ Al-Monitor, 141027.

³⁶⁵ Lagdekret N° 30, 2007.

reservtjänst 2014.³⁶⁶ Även enligt militärrådgivare vid COI inkallas vissa som avslutat sin värnplikt för länge sedan, dock inte alla i samma åldersgrupp. Det är svårt att se tydliga mönster.³⁶⁷ Enligt syriska analytiker hos OCHA är det i praktiken generellt inte främst den åldersgrupp man tillhör som avgör vilka som inkallas till reservtjänstgöring under rådande kris, utan snarare vilket vapenslag, t.ex. "alla" inom flygvapnet. Behovet, vapenslaget, positionen etc. är vanligen mer centrala faktorer än ålder. Om man är över 42 år gammal så ska man dock generellt inte längre vara aktuell för inkallelse i den nationella reserven.³⁶⁸ Man kan därefter dock komma att betraktas som del i den "territoriella reserven"³⁶⁹, dvs. till lokal milis. Enligt dekret 33 av 14 augusti 2014 undantas individer som passerat åldersgränsen för reservtjänst från att betala borgen för utresetillstånd.³⁷⁰ Vidare ska minst en av bröderna i en syskonskara undantas från reservtjänstgöring om andra bröder tjänstgör i reserven.³⁷¹

Enligt uppgift förekommer det främst att reservister (likt värnpliktiga) inkallas via traditionell skriftlig delgivning,³⁷² men också via annonsering i statliga medier (TV, radio och tidningar), varefter vederbörande förväntas inställa sig vid sitt lokala inskrivningskontor. Den som inte inställer sig självmant när tidsfrist löpt ut riskerar att bli efterlyst. Enligt en analytiker vid Carnegie MEC baseras inkallelser av reservister under 2015 på att en specifik armédivision gjort en framställan till det militära registreringskontoret (*Idarat al-Sajalat al-Askariya*) i Damaskus med begäran om ett antal personer eller ett antal personer med särskilda kvalifikationer. Myndigheten sätter därefter samman en lista över potentiella rekryter/reservister som bor i ett visst område till det lokala rekryteringskontoret (*Sho'bat al-Tajneed*), varefter lokal polis normalt ombeds att kontakta aktuella personer för delgivning. Om vederbörande då inte är hemma, ombeds anhöriga att signera delgivningsbrevet, men normalt överlämnas varken original eller kopia. P.g.a. rådande situation/behov av manskap kan alltså även reservister utan särskilda kvalifikationer inkallas. Huvudregeln om att man inte inkallas efter 42 års ålder uppges grovt sett följas, och de flesta reservister som inkallas uppges vara i spannet 30-40 år gamla, men det kan även ha förekommit att vissa personer över 42 års ålder inkallats.³⁷³ Även potentiella reservister i så pass hög ålder och anställda av FN kan riskera att föras direkt reservtjänstgöring. Enligt uppgift från källor i Syrien blev t.ex. en 42-årig chaufför anställd av Unicef 2015 stoppad vid den syrisk-libanesiska gränsen och omgående förd till reservtjänstgöring.³⁷⁴

I september 2015 utfärdar så president Assad lagdekret No 38, 2015 (som justerar paragraferna 2-3 i artikel 74 i militärtjänstlagen) avseende alla statsanställda som är i reservtjänstgöring sedan 3 augusti 2014. Paragraferna stipulerar att tillsvidareanställda eller temporärt anställda inom staten som inkallats till reservtjänstgöring medges en betald semester under tjänsteperioden och att de även erhåller all kompensation de erhöll innan inkallelse. Vidare att alla statsanställda

³⁶⁶ Syrisk oppositionsaktivist/Reutersfotograf, 141018.

³⁶⁷ Militärrådgivare vid COI, 141017.

³⁶⁸ Syrisk analytiker vid OCHA, 130930.

³⁶⁹ Invisible Dog, juni 2013.

³⁷⁰ SANA, 140806.

³⁷¹ Advokat verksam i Damaskus, 141016.

³⁷² OCHA, Damaskus, 150831; Common Space Initiative, Beirut, 150904; IOM Amman, 150907.

³⁷³ Udlændingestyrelsen (Danmark) och Danish Refugee Council, september 2015, s.15; IOM, Amman, 150907; OCHA, Damaskus, 150831.

³⁷⁴ OCHA, Damaskus, 150831.

och de som arbetat i privat eller övergränsande sektor har rätt att återvända till sina arbeten efter att de fullgjort sin reservtjänstgöring under förutsättning att de då inställer sig på sitt arbete inom femton dagar därefter.³⁷⁵ 20 nov. 2015 publicerar Zaman Al Wasl vad de uppger vara en [lista](#) (arabiska) över de knappt 55 000 personer som ska ha inkallats för reservtjänstgöring 2014-2015.³⁷⁶ Av allt att döma ser många av de personer som aktualiseras där ut att vara födda på 1980- och 90-talen, och en av de äldsta vara född år 1973 (dvs. ca. 42 år gammal i det läget).³⁷⁷ Som framgått, i samband med att de tidigare rebellkontrollerade östra delarna av Aleppo stad läggs under regerings-/lojaliststyrkors kontroll i december 2017, uppger samma rapportör att de tillgängliggör en ”[sökmotor](#)” (arabiska) över 66 000 personer från Aleppo som efterfrågas för militärtjänst, samt att de tidigare fått tillgång till en lista från militärdomstolen över 500 000 syrier som efterfrågas för värnplikt och reservtjänstgöring.³⁷⁸ Enligt uppgifter i rysk media under samma period ”kommer ett antal reservister gå in i armén för att skydda de säkra områdena utan att delta i strider...”³⁷⁹ Strax därefter rapporterar initierad syrisk media att armén/”the Syrian Arab Army High Command” utfärdat en nationell inkallelse av det största antalet reserver sedan [Oktoberkriget mot Israel] år 1973. Många av reserverna ska då enligt uppgift sannolikt sättas in i östra Aleppo och västra Damaskus, vilket möjliggör att ett större antal befintliga arméenheter kan förflyttas till andra instabila frontlinjer.³⁸⁰ Som framgått ovan, kan vidare noteras att i slutet av mars florerar bl.a. uppgifter om att ”arbetare” i Tartous födda åren 1967 till 1992 (dvs. ca. 25-50-åriga) ”efterfrågas” för tjänstgöring i ”Femte legionen” (5th Corps). Enligt uppgifter i slutet av april tenderar ”efterfrågan” att öka och breddas bland akademiker och studenter.³⁸¹

3.4. Amnestier

Uppgifter om olika former av presidentdekret publiceras vanligen i sammanfattning via den statliga nyhetsbyrån SANA.³⁸² Sedan krisens inledning har president Assad utfärdat en rad dekret som medger amnestier för värnplikts- och reservtjänstvägrare samt desertörer.³⁸³ Assads tal i juli 2015, ”Syria belongs to those who defend her...”, och lagdekret No. 32, 2015³⁸⁴ indikerade att de män i vapenför ålder (18-42) som tidigare hållit sig undan värnplikt och/eller reservtjänstgöring och självmant skulle inställa sig för tjänstgöring främst riskerar just tjänstgöringen i sig.³⁸⁵ Dekretet uppges medge undantag från tillämpning av de påföljder som stipuleras i artiklarna 100-101 syrisk militär strafflag för dem som hållit sig undan eller deserterat. Den amnestin ska dock inte ha omfattat dem som

³⁷⁵ SANA, ”Legislative Decree amending article 74 of Military Service Law”, 150913, [länk](#)

³⁷⁶ Zaman Al Wasl, ”55 000 people required for reserve service in Syria: view the list”, 151120, [länk](#)

³⁷⁷ Lifos kommentar.

³⁷⁸ Zaman Al Wasl, 161212, [länk](#)

³⁷⁹ Sputnik International, ”Reservists to Join Army for Protection of Safe Areas in Syria”, 161215, [länk](#)

³⁸⁰ AMN, ”Syrian Army calls on largest amount of reserves since 1973”, 161219, [länk](#)

³⁸¹ Lifos kommentar.

³⁸² SANA, ”Decrees and Laws”, [länk](#)

³⁸³ UNHCR, februari 2017, IV, 3.

³⁸⁴ SANA, ”Decree granting amnesty on deserters”, 150725, [länk](#)/Lifos, ”Syrien ger amnesti åt desertörer”, 150728, [Lifos 35269](#).

³⁸⁵ HRW, Beirut, 150903; Common Space Initiative, 150904; IOM, Amman, 150907.

deserterat och vänt sina vapen mot armén,³⁸⁶ och det har rått delade meningar om i vilken utsträckning den i realiteten applicerats. I synnerhet huruvida den i realitet och praktik även omfattat regelrätta desertörer (från pågående tjänstgöring). I och med att vissa amnestier som tidigare utfärdats under krisen (bl.a. 2014 angående frigivande av interner i syriska fängelser som inte fängslats p.g.a. "terrorbrott" och justering av "säkerhetsstatus" för personer som vänder sig till polis och erkänner oppositionell aktivitet) i praktiken inte infriats, uppges ha rått tämligen utbredd skepsis även mot den i det läget aktuella.³⁸⁷ Försvarsmakten har dock länge varit i trängande behov av manskap, vilket, i kombination med amnestier, indikerar att potentiella rekryter inte straffas för att ha hållit sig undan i sig, men att de måste tjänstgöra länge. Problemet är därmed att man (på goda grunder) i många fall fortfarande inte vill rycka in.³⁸⁸

I februari 2016 utfärdade president Assad lagdekret No 8, 2016 som medger generell amnesti för "militära desertörer i och utanför landet" och de brott som begåtts före 17 februari 2016, innebärande full amnesti genom undantag från tillämpning av de påföljder som stipuleras i artiklarna 100-101 i lagdekret No. 61, 27 februari 1950 (militära strafflagen) i 1973 års ändrade lydelse. Dekret No 8, 2016 omfattade dock inte "dem som flytt rättvisan" om de inte överlämnade sig själva inom 30 dagar om de befann sig i landet och 60 dagar om utanför.³⁸⁹

I juli 2016 utfärdade president Assad så lagdekret No 15, 2016 som även medger amnesti för dem som lägger ner sina vapen och överlämnar sig själva till ansvariga myndigheter och dem som på ett säkert sätt friger personer som hållits kidnappade.³⁹⁰ I februari 2017 förlängdes sedermera den amnestin (genom dekret No 11, 2017) till att gälla t.o.m. 30 juni 2017. De som aktualiseras ska undgå straff.³⁹¹ Perioden efter att dekret No 15, 2016 utfärdats till dags dato uppger [främst regim- eller regimlojala] källor att ett betydande antal tidigare väpnade oppositionselement i olika [främst tidigare långtidsbelägrade] delar av landet, bl.a. i Aleppo, Homs, Wadi Barada, Damaskus och Dara'a, valt att ta del av amnestin och ingå s.k. försoningsavtal genom att "reglera sin rättsliga status" visavi syriska myndigheter. Enligt uppgift från Homs polischef, generalmajor Khaled Hilal, har t.o.m. slutet av april 2017 ca. 1000 personer reglerat sin "rättsliga status" där. De som inte gjort det har i många fall istället valt att låta sig evakueras till Idlib under överinseende av rysk militärpolis, Syriska Rödalehvmånen (SARC), rysk militärpolis och syriska säkerhetsstyrkor. Uppskattningsvis ca. 12000 personer bara från al-Wa'er, Homs.³⁹² Det finns också en rad andra exempel på där

³⁸⁶ Middle East Eye, "Assad grants amnesty for draft dodgers, defectors: Syrian state media", 150725, [länk](#); The Telegraph (Reuters), "Assad announces amnesty for Syrian draft dodgers to bolster army", 150726, [länk](#).

³⁸⁷ Syria Deeply/Ahmad al-Dimashqi, "Syrians Risk 'Disappearing' While Applying for 'Amnesty'", 150828, [länk](#); källor i Damaskus, Beirut och Amman, 150831-150907.

³⁸⁸ HRW, Beirut, 150903; Common Space Initiative, 150904; IOM, Amman, 150907; oppositionsföreträdare i Damaskus, 160908; medarbetare vid UNDSS, 170508.

³⁸⁹ UNHCR, februari 2017, IV, 4; SANA, "President al-Assad grants general amnesty", 160217, [länk](#).

³⁹⁰ SANA, "Presidential decree on granting amnesty for those who lay down arms and turn themselves in to authorities", 160728, [länk](#); AMN, "Syrian government ready to grant amnesty to militants", 170109, [länk](#).

³⁹¹ SANA, "Amnesty Decree No. 15 extended till June 30, 2017", 170205, [länk](#); TASS, "Militants pardoned by Damascus join Syria's government forces", 170306, [länk](#).

³⁹² SANA, "463 gunmen and some of their families leave al-Waer neighborhood, Homs", 170430, [länk](#); SANA, "936 gunmen and some of their families leave al-Waer", april 2017, [länk](#); TASS Russian News Agency, "Over 2,600 militants lay down arms in Syria's

regeringssidan gör ansträngningar att ”rehabilitera” f.d. rebeller genom att inkorporera dem (t.ex. ”Golanregementet”) i lojalistmiliser på incitament som avlöning och att slippa tvångsfördrivning – inte minst i södra Syrien och Damaskusområdet.³⁹³

Enligt en rapport från UNHCR saknas dock information om hur amnestidekreten faktiskt implementeras och hur många som de facto kunnat dra nytta av dem under krisens gång. Man framhåller också i rapporten att MR-bevakare kritiserat amnestierna för otillräcklighet och brist på transparens.³⁹⁴ Vidare noterar Lifos att kontexten bakom de olika lokala vapenstillestånds- och evakueringsavtal som äger rum mellan lokala stridande parter (med stöd av bl.a. Ryssland och regionala aktörer) ter sig mycket komplicerad.³⁹⁵ Lifos har i skrivande stund inte heller tillgång till välunderbyggda eller detaljerade informationer om den totala innebörden av att ”reglera sin rättsliga status”, de exakta procedurer som gäller för de män som aktualiseras för amnesti och är i vapenför ålder. Av information i bl.a. rysk media att döma förefaller processerna – i vissa fall – ha faciliterats av det ryska ”Centrum för försoning mellan de stridande parterna i Syrien” och ”äldste”, varefter en del av dem som klarerats av säkerhetstjänst ska ha värvas till den syriska armén eller lojalistmilis/lokala ”självförsvarsenheter”.³⁹⁶

Enligt oberoende källor i Damaskus inkallas i alla fall en del av dem som ”reglerat sin rättsliga ställning” i samband med ”försoningsavtal” tämligen omgående till militärtjänst, medan en del av dem inkallas efter sex till tolv månader (t.ex. en del från Wadi Barada), en del återgår till civilt liv och andra tas i förvar. Oaktat det är det en förutsättning att man ”klareras från alla grenar” för att det ska fungera, samtidigt som varierande hantering på olika ställen, i olika vägsärrar etc. gör situationen svårförutsebar. I ett fall där en person från ett konfliktområde lyckats ”reglera sin ställning” visavi de fyra säkerhetsgrenarna, arresterades vederbörande ändå i samband med att han försökte resa ut via flygplatsen.³⁹⁷ Vidare understryker medarbetare vid UNHCR i Damaskus att FN inte är part i dessa lokala ”försoningsarrangemang”, som snarare bygger på initiativ från den syriska regimen. Detta sagt, framhålls att man generellt erbjuder uppskov med värnplikt över en fastställd period, varefter vederbörande förväntas inställa sig och sedan generellt tjänstgöra i närhet till hemtrakten. Arresteringar ska ha ägt rum, men inte många i det sammanhanget. Exempelvis arresterades bara två-tre personer av några tusen i samband med att Darayya evakuerades. Det förefaller vara viktigt för myndigheterna att det hela ska fungera smidigt, så att andra väpnade element attraheras. Därför är man också generellt mycket noggranna med att evakueringskonvojer är välorganiserade och skyddade etc. Mot samma bakgrund respekteras också generellt de avtal som ingås, på basis av temporära amnestier som utfärdats. Det bekräftas av HCR:s advokater. Samtidigt kan ändå sägas att problem kan uppstå om ”säkerhetsflaggning” finns/uppstår, men om en persons

Damascus province”, 170126, [länk](#); SANA, “89 wanted persons have their legal status settled in Daraa”, 170105, [länk](#); SANA, “Legal files of 200 gunmen settled in Damascus Countryside”, 170105, [länk](#); Al-Alam, “Over 160 Ex-Militants Granted Amnesty in Homs, Syria”, 161024, [länk](#)

³⁹³ Jfr Al-Monitor, 170403; Bellingcat, 170429.

³⁹⁴ UNHCR, februari 2017, IV, 3.

³⁹⁵ Se t.ex. Al-Monitor, “Why was deal to evacuate Syrian towns brokered by Qatar and Iran?”, 170407, [länk](#)

³⁹⁶ TASS, 170306; TASS, 170126.

³⁹⁷ Medarbetare vid UNDSS, Damaskus, 170508.

”rättsliga status” bedömts vara klarerad så ska det också innebära att ”filen rensats”,³⁹⁸ vilket i och för sig i realiteten torde vara ovanligt, enligt Lifos mening.

Även det Iranstödda initiativet [Local Defence Forces](#) (LDF) ser ut att kunna innebära att de som enrollerar sig där åtminstone temporärt erhåller amnesti/får sitt ärende visavi myndigheter/tjänster utrett (*taswiyat al-wad'*) såtillvida att man inte riskerar påföljd under den tid man tjänstgör i LDF. Det förefaller emellertid inte per automatik innebära att vederbörande permanent undantas från att [i något läge senare] inkallas till reguljär obligatorisk militärtjänst, som värnpliktig eller reservist, utan snarare en form av uppskov – trots att LDF samtidigt uppges betraktas som en del av SAA (till skillnad från NDF, som betraktas som ”stödrupp”).³⁹⁹

I tillägg uppges regimföreträdare emellanåt försöka rekrytera fängslade personer. Exempelvis ska polischefen i Suwayda, generalmajor Farouq Umran, ha besökt Suwayda centralfängelse 12 april för att möta ett antal interner och erbjuda dem möjligheten att gå med i armén, lokala, iranska eller irakiska miliser. Enligt uppgift ska fängelseadministrationen i sammanhanget ha gått med på att släppa dem som avtjänar straff p.g.a. mord, narkotikabrott eller stöld etc. I juni 2016 uppges också representanter för en ”säkerhetskommitté” ha besökt Adra centralfängelse utanför Damaskus med samma erbjudande, dvs. att släppa de interner som gick med på att gå med i regimstyrkor – dock inte dem som sitter på politisk grund.⁴⁰⁰

4. Rekrytering till lojalistmiliser i Syrien och Libanon

Som framgått, tenderar mer lokalt förankrade lojalistmiliser att bli ett mer attraktivt alternativ för unga syriska män i vapenför ålder. De rekryterar i första hand personer som redan gjort militärtjänst och mot avlöning.⁴⁰¹ Regelrätt tvångsrekrytering ser inte ut att vara norm.⁴⁰² Syrienspecialist hos Carnegie MEC pekar på följande skäl till att syriska män enrollerar sig: För att undvika reguljär militärtjänst, för att kunna tjänstgöra nära hemorten istället för på ett fjärran slagfält, för avlöning och bonus i form av krigsbyten, samt för större flexibilitet än arméns. Militärrådgivare vid COI ger en likartad bild.⁴⁰³ Det förekommer dock även att NDF-förband opererar en bra bit från hemområdena tillsammans med andra element inom armé eller miliser.⁴⁰⁴ Enligt medarbetare vid HRW kan det förekomma socialt tryck att försvara byar och heder etc. Det vore dock inte rationellt att tvångsrekrytera uttryckligt ovilliga. I enlighet med ovanstående, uppges medlemskap främst bygga på lojalitet, förtroende, lokal förankring, släktskap och vänskap. Detta gäller i många fall även på rebellsidan.⁴⁰⁵ Syrienbevakare hos OHCHR tillägger att en del kriminella även här rekryterats i utbyte mot frihet. De är inte nödvändigtvis alltid vältränade men får vapen i

³⁹⁸ Medarbetare vid UNHCR, Damaskus, 170509.

³⁹⁹ Aymenn Jawad al-Tamimi, “Administrative Decisions on Local Defence Forces Personnel: Translation & Analysis”, 170503, [länk](#)

⁴⁰⁰ Syrian Network for Human Rights (SN4HR), “The Syrian Regime Uses Detainees as Recruits: The Disgraceful Deal”, 170429, [länk](#)

⁴⁰¹ UNHCR, Beirut, 141014.

⁴⁰² UNHCR, Beirut, 141014; syrisk oppositionsrepresentant, Beirut, 141015.

⁴⁰³ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; militärrådgivare vid COI, 141017.

⁴⁰⁴ HRW, Beirut, 141015; Syrisk oppositionsrepresentant, Beirut, 141015.

⁴⁰⁵ HRW, Beirut, 141015.

händerna och bemannar vägspärrar, bl.a. i Homs och Hama.⁴⁰⁶ Enligt al-Tamimi förefaller en del kristna också hellre rekryteras till t.ex. the Syrian Socialist Nationalist Party (SSNP), bl.a. i Homs provins (i viss friktion med NDF).⁴⁰⁷ En syrisk advokat verksam i Damaskus och en syrisk interlokutör vid IOM i Amman framhåller att det egentligen inte är möjligt att göra sin militärtjänst i paramilitära organisationer istället för militärtjänst, utan att även dem som redan tjänstgör i milis förr eller senare också blir inkallade till armén. Detsamma uppges gälla dem som redan fullgjort militärtjänst och senare inkallas till reservtjänst.⁴⁰⁸ I kontrast till det framhåller andra konsulterade bedömare att nämnda miliser visserligen inte erbjuds som en formell valmöjlighet för värnplikt, men att de som redan tjänstgör i NDF eller liknande normalt inte blir inkallade till armén, alternativt inte riskerar att dras in i praktiken.⁴⁰⁹ Enligt vad analytiker vid Carnegie MEC erfar, kan de ungdomar som gått med i milis uppvisa sina kontrakt för militära myndigheter för att få uppskov med reguljär militärtjänst.⁴¹⁰

4.1. Rekrytering till palestinska miliser

Innan krisen hade de palestinska fraktionerna i Syrien inga betydande stående väpnade styrkor inne i lägren, endast mindre vaktstyrkor i stort sett begränsade till de olika partikontoren. Med tiden har syriska myndigheter uppmanat palestinerna att själva ta bättre hand om säkerheten och ”bekämpa terrorister” i lägren, men samtidigt också använt lägren för att bekämpa terrorismen. Mot den bakgrunden har även palestinerna fått ta till vapen och bl.a. bekämpa JaN/JFSH och IS m.fl. Till skillnad från vanliga fraktionsmedlemmar, erhåller de som strider avlöning. Rekryteringsmetodiken kan skilja sig lite mellan olika palestinska fraktioner, men enligt talesperson för APRF sker ingen tvångsrekrytering till någon av de palestinska. Även om inte alla medlemmar nödvändigtvis strider, så är de som strider för palestinska miliser som regel också medlemmar.⁴¹¹ Rekrytering i palestinska läger till pro-syriska miliser och grupperingar är dock ingen ny trend utan något som skett/sker kontinuerligt och på individuell basis, av varierande skäl från fall till fall – vanligen ekonomiska.

Till de organisationer som praktiserat en slags ”anmälningsplikt” hör enligt uppgift *Liwa al-Quds*, men främst för att sätta upp skydd för palestinska läger i Aleppo.⁴¹² Rekrytering till *Liwa al-Quds* och andra mer nyetablerade miliser sker annars också på basis av kontrakt och avlöning. F.n. samordnas processen bl.a. med hjälp av Ryssland, som, inom ramen för det syrisk-ryska ”Joint Command” i Aleppo, förser milisen med logistiskt och materiellt stöd.⁴¹³ Såvitt känt även för övriga konsulterade källor, sker ingen regelrätt tvångsrekrytering till PFLP-GC eller annan palestinsk milis i Syrien.⁴¹⁴ Enligt medarbetare vid UNRWA i Damaskus uppges dock grupper som PFLP-GC, Fatah Intifada och Saiqa bedriva ”stark övertalning” att enskilda ska förena sig med ”styrkorna”, i synnerhet visavi individer som har

⁴⁰⁶ Syrienbevakare vid OHCHR, Beirut, 141016.

⁴⁰⁷ Al-Tamimi, 140729.

⁴⁰⁸ Syrisk advokat verksam i Damaskus, 141016; IOM, Amman, 150907.

⁴⁰⁹ Syrisk oppositionsrepresentant, 141015; libanesisk journalist, 141017.

⁴¹⁰ Carnegie MEC, 141017.

⁴¹¹ APRF, Damaskus, 150902.

⁴¹² APRF, Damaskus, 160907.

⁴¹³ APRF, Damaskus, 170510.

⁴¹⁴ UNRWA Lebanon Field Office, 141013; palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618; analytiker vid ICG, Beirut, 141013 och 150903, m.fl.

någon form av problem, dvs. som man har en hållhake på. Utan djupare insyn i dessa förhållanden, är således ett visst mått av ”tvång” trots allt inte uteslutet.⁴¹⁵

Rekrytering i palestinska läger i Libanon

UNRWA, som visserligen inte patrullerar eller utför några ”polisiära uppgifter” i de palestinska lägren i Libanon,⁴¹⁶ är välunderrättade om situationen: Det finns mycket vapen i omlopp i de palestinska lägren i landet – i synnerhet i Ain el-Hilweh, Baddawi och Burj el Barajneh, och generellt gör libanesiska myndigheter vad som står i deras makt för att inte intervensera. Rekrytering till diverse miliser förekommer kontinuerligt.⁴¹⁷ Enligt APRF kan metodiken skilja sig mellan olika palestinska organisationer, men den rekrytering som sker, sker som regel på frivilligbasis. PFLP-GC har t.ex. rekryterat en del i palestinska läger i Libanon under Syrienkrisen, medan t.ex. PPSF inte gjort det.⁴¹⁸ Enligt en annan källa finns PFLP-GC fortfarande representerade i flera palestinska läger, driver egna militärbaser utanför (bl.a. ovannämnda an-Na’ameh) under Hizbollahs beskydd. I någon mån försörjer man GC i Syrien med rekryter vid behov, dock främst mot betalning och, såvitt känt, inte under tvång. Våren 2014 uppges man bl.a. ha sett till så att unga Libanonregistrerade palestinier transporterats till Sbeineh Camp nära Sayyida Zeinab, Damaskus för någon form av fortbildning.⁴¹⁹

Analytiker vid ICG och UNRWA noterar att det visserligen inte är osannolikt att det kan finnas ett visst socialt tryck i kombination med ekonomiska incitament från PFLP-GC eller andra fraktioner mot vissa palestinska familjer att ta fram rekryter. Samtidigt präglas lägren av laglöshet, med en mångfald av väpnade aktörer, varför det är svårt att generalisera. Den politiska och säkerhetsmässiga situationen ser också väldigt olika ut i olika palestinska läger: Där situationen över tid är mest komplex, i Ain el-Hilweh, konkurrerar de starkaste aktörerna, al-Fatah och Hamas, med en rad mer extrema element både i och utanför de Popular Committees (PC) som styr lägret (reglerar konflikter och skipar ”rättvisa”, men i praktiken begränsat skydd), medan t.ex. Dbayeh, som är ett kristet läger saknar PC och är mer integrerat med omgivningen. Det bedöms dock som osannolikt att det skulle ske rekrytering på basis av rent tvång för att delta i strider i Syrien. Det skulle vara farligt att sätta vapen i händerna på rent ovilliga rekryter för att strida sida vid sida med syrisk trupp. Vidare bygger milis undantagslöst på avlöning.⁴²⁰

Medarbetare hos UNRWA har dock inte tagit del av information om vare sig omfattande rekrytering eller förekomst av tvångsrekrytering bland palestinier i palestinska läger i Libanon för att strida för lojalistmilis i Syrien.⁴²¹ UNRWA försöker följa fenomenet, men informationen är svår att samla in. Det är oftare fråga om att associeras med en grupp och utföra enklare tjänster, snarare än att få ett vapen i handen. Rekryteras någon som är minderårig betraktas det dock per definition som tvångsrekrytering, och medarbetare vid UNRWA har mött unga som var barn när de rekryterades och nu återvänt från strider i Syrien.⁴²²

⁴¹⁵ UNRWA Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 160907

⁴¹⁶ Se vidare [UNRWA Lebanon](#); [Beddawi Camp](#); [Burj Barajneh Camp](#); [Burj Shemali Camp](#); [Dbayeh Camp](#); [Ein El Hilweh Camp](#); [El Buss Camp](#); [Mar Elias Camp](#); [Mieh Mieh Camp](#); [Nahr el-Bared Camp](#); [Rashidieh Camp](#); [Shatila Camp](#); [Wavel Camp](#)

⁴¹⁷ UNRWA Lebanon Field Office, 170512.

⁴¹⁸ APRF, Damaskus, 150902.

⁴¹⁹ Palestinsk tidigare FN-medarbetare, 140618.

⁴²⁰ Analytiker vid ICG, Beirut, 141013 och 150903.

⁴²¹ UNRWA Lebanon Field Office, 170512, 150903 och 141013.

⁴²² UNRWA Lebanon Field Office, 170512.

4.2. Rekrytering till Hizbollah och andra libanesiska miliser

Enligt libanesiska källor pågår egentligen ingen betydande rekrytering till några andra Assadlojala miliser än Hizbollah i Libanon, och Hizbollah rekryterar främst enligt gängse mönster, med den skillnaden att man skruvat upp tempot. Snabbutbildade styrkor, även dem i första hand shiiter, rekryteras till Sarayya al-Muqaawama (the Resistance Brigades). De som strider för Hizbollah i Syrien har dock främst kommit ur de egna vältränade Hizbollahleden. Hizbollah är en mycket välorganiserad ”stat i staten”, och har ett gott rekryteringsunderlag. ”Detta är ett existentiellt krig för shiiterna och Hizbollah”, varför man nu t.o.m. uppges ha fler att välja bland än man tidigare haft i krig mot Israel.⁴²³ Även medarbetare vid UNRWA, som har mycket kontakt med Hizbollah bl.a. i södra Libanon, uppger att det saknas konkreta bevis för att regelrätt tvångsrekrytering äger rum hos Hizbollah – eller någon annan libanesisk milis. Påverkan/socialt tryck och radikalisering av unga är dock ett växande problem.⁴²⁴ Även analytiker vid ICG i Beirut framhåller att rekrytering till Hizbollahs officiella militära gren, the Islamic Resistance, av allt att döma fortfarande sker på basis av en tämligen noggrann urvalsprocess och avlöning. Rekryterna uppges också i första hand komma från lojala shiitiska miljöer i Libanon.⁴²⁵ Kontexten som lyfts fram av libanesiska analytiker är ett ”society of resistance”, där ett libanesiskt barns värld långt före det beslutar sig för att gå med eller inte gå med i en specifik fraktion redan formats av fraktionen i fråga, utan direkt tvång. Mer eller mindre passivt eller aktivt lär barnet informeras om att dess samhällsgrupp är ”den enda rättfärdiga, en att vara tacksam för...”⁴²⁶ – kanske i synnerhet i fallet Hizbollah. Daningen och förberedelserna fortgår sedan under hela ungdomen. Detta gäller i och för sig många samfund och fraktioner, varav åtskilliga i den libanesiska kontexten har väpnade element. En annan av dem som också har stridit på regimsidan i Syrien är t.ex. Syrian Social Nationalist Party (SSNP). Som i alla sammanhang bedriver de flesta politiska fraktioner kampanjer för att locka till sig och manipulera sympatisörer efter sitt narrativ. Ju mer isolerade och eftersatta miljöer, desto lättare. Libanon sticker dock ut såtillvida att staten generellt misslyckas med att erbjuda en konkurrenskraftig sammanhängande identitet eller ens en relativt gemensam syn på den nationella historien, vilken, enligt uppgift, traderas olika beroende på i vilken parti- eller sektenklav en invånare befinner sig. Detta samtidigt som cementeringen av politiska block som driver motstridiga agendor underminerar landets styre och uppvisar olika samhällssegment mot varandra. Vidare driver Libanons vittrande ekonomi unga människor att antingen emigrera eller söka medlemskap i fraktioner. Fraktionernas inflytande och tillväxt är både orsak till, och resultat av, statens svaghet.⁴²⁷

The Lebanese Resistance Brigade rekryterar i och för sig även kristna och sunniter, men dessa förband uppges generellt vara mindre vältränade, mer odisciplinerade och främst satta att vakta Hizbollahdominerade områden i Libanon, dock inte att strida i Syrien. Detta sagt, så är Hizbollah definitivt i behov av ytterligare soldater, varför man också ökat de ekonomiska incitamenten och även rekryterar i yngre åldersgrupper än tidigare, även minderåriga. På senare tid har t.ex. förekommit att 15-16-åriga Hizbollahsoldater dödats i Syrien, vilket i och för sig kanske inte är så

⁴²³ Libanesisk journalist, 141017.

⁴²⁴ UNRWA Lebanon Field Office, 170512.

⁴²⁵ Analytiker vid ICG, Beirut, 141013.

⁴²⁶ Chamseddine, A.F., ”The Cocoon: Incubating Lebanons Future”, 170320, [länk](#)

⁴²⁷ Ibid.

överbaskande i en samhällskontext där 14-åringar ofta betraktas som ”vuxna”. Hizbollah och många andra libanesiska aktörer organiserar också barnläger där man får fysiskt träning, lär sig att marschera etc., dock vanligen inte direkt vapenträning. För en person som rekryterats på sådant sätt i unga år, därefter gått med i Hizbollahs väpnade gren, erhållit vapenträning, avlöning etc., kan det naturligtvis sedan vara svårt/kontroversiellt att bryta sig loss. Med hänsyn till all indoktrinering som äger rum, skulle det åtminstone innebära ett socialt stigma och en utsatt ekonomisk situation för vederbörande och hans familj. Detta sagt, bedöms Hizbollah ändå inte direkt tvinga någon att strida i Syrien. Systemet bygger snarare på en kombination av indoktrinering, ära och avlöning. Det bedöms dock finnas risk att en tjänstgörande Hizbollahsoldat som skulle vilja lämna organisationen skulle bli dödad innan ”den dåliga nyheten” läckte ut i och med att desertering skulle betyda alltför dålig publicitet.⁴²⁸

Rekryter som ställer sig till direkt förfogande för att strida för det iranska Revolutionsgardet i Syrien uppges erhålla ”rejäl lön”, medan rekryter till sekulära SSNP uppges erhålla avlöning i nivå med Hizbollahkrigare. The Resistance Brigades opererar till dags dato inte i Syrien. Grenen etablerades 2009 av Hizbollah i syfte att rekrytera allierade sunniter, men enligt uppgift också i syfte att penetrera andra icke-shiitiska miljöer. 2013 uppges Hizbollah ha reducerat antalet soldater i brigaderna från ca. 500 man till ca. hälften. På senare tid uppges emellertid nyrekryteringen av både sunniter, kristna och druser i östra Libanon ha ökat – i syfte ”att möta hotet från IS” och likasinnade på libanesiskt territorium.⁴²⁹ Enligt analytiker vid ICG fyller grupper som the Resistance Brigades egentligen främst ett syfte för Hizbollah att ge bilden av att deras linje även har legitimitet hos delar av sunnibefolkningen i landet. Brigaderna är ett helt och hållet Hizbollahstyrt projekt, men de som ansluter sig, shiiter, sunniter, kristna, gör det vanligen inte av tvång.⁴³⁰

5. Miliser i de kurddominerade områdena

De kurddominerade städerna och byarna i norra och nordöstra Syrien, ”Rojava” (”Västra Kurdistan”, i kurdisk terminologi)⁴³¹ kontrolleras/domineras av [Partiya Yekîtiya Demokrat \(PYD\)](#)/Democratic Union Party och dess väpnade gren Yekîneyên Parastina Gel (YPG)/People’s Defence Corps/Units. Vid mitten av 2014 uppgav YPG att de hade ca. 50 000 soldater att tillgå, medan oberoende källor uppskattade antalet till ca. 30 000. Oavsett vilken av siffrorna som då låg närmast sanningen, så ökade antalet stridande för YPG markant under hösten 2014⁴³² och ser ut att ha fortsatt att göra det 2015-17. I praktiken har YPG sedan 2014 även varit nära allierade (mot IS) med element ur den arabiska rebellrörelsen. Sedan hösten 2015 har YPG än tydligare markerat denna allians genom offentliggörandet av koalitionen [”Syrian Democratic Forces”](#) med allierade Burkan al-Furat, arabiska klaner och syrianska miliser.⁴³³ I vissa områden i ”Rojava” är situationen mer sammansatt än andra. Invånarna i storstaden Qamishli i nordost utgörs av en mix

⁴²⁸ Analytiker vid ICG, Beirut, 150903.

⁴²⁹ An-Nahar/The Daily Star Lebanon, 141112.

⁴³⁰ Analytiker vid ICG, 141013.

⁴³¹ Det f.n. expanderande ”Rojava” har (av PYD med allierade) indelats i tre lokalstyrda ”kantoner”: Êfrîn (’Afrin), Kobanê (’Ain al-’Arab) och Cezîre (al-Jazirah) (Lifos, *Förhållanden i syriska områden under PYD-kontroll*, 150520, [Lifos 34781](#)).

⁴³² Lifos 34781.

⁴³³ Ekurd Daily, ”Syrian Kurds, Arabs form joint military force, called ‘Syrian Democratic Forces’”, 151012, [länk](#)

av kurder (majoritet), araber och kristna assyrier eller syrianer (från minst sju olika samfund)⁴³⁴ jämte internflyktingar från bl.a. Aleppo, Homs, Deir al-Zor och al-Raqqa. Olika distrikt kontrolleras av olika styrkor, från kurdiska [Asayish](#)/säkerhetsstyrkor under PYD/YPG⁴³⁵ och reguljära regeringsstyrkor till NDF och syrianska miliser.⁴³⁶ I och med YPG:s rötter i PKK⁴³⁷ kan sägas att man har drygt trettio års erfarenhet av gerillakrigföring och strikt militär disciplin att bygga vidare på, till skillnad från många andra miliser i inbördeskrigets Syrien. YPG har också pö om pö institutionaliserats till en närmast reguljär värnpliktsarmé med militärakademi och ledningsstab i form av ett högre militärråd baserat i Dêrik/al-Malikiyah. I YPG ingår också kvinnoförbandet Yekîneyên Parastina Jinê (YPJ)/Women's Protection Units. Vid sidan av dessa trupper finns också bl.a. säkerhetsstyrkorna/-tjänsten Asayish, som uppgavs uppgå till ca. 25 000 personer för ett par år sedan. Deras främsta ansvar är att svara för säkerhet i städerna, har ett antal polisstationer bl.a. i 'Afrin, 'Ain al-'Arab och al-Jazirah, och driver även fängelser/långtidsförvar.⁴³⁸

5.1. Rekrytering till militärtjänst i de kurddominerade områdena

Den syriska försvarsmakten uppges i princip ha upphört med att gå ut med inkallelser till militärtjänst i kurddominerade områden i samband med att PYD/YPG tog över kontrollen i mitten av 2012. Invånare i de områdena (som enrollerat sig hos YPG eller utför s.k. självförsvarsplikt) ska därmed i praktiken vara undantagna från militärtjänst sedan dess.⁴³⁹ Enligt bedömare vid UNAMI:s regionkontor i Arbil var det dock för några år sedan oklart om den syriska försvarsmakten helt slutat rekrytera värnpliktiga eller reservister i områdena.⁴⁴⁰ Under hösten 2014 förekom åtminstone uppgifter om att man vänt sig till personer under 42 års ålder anställda vid ett antal statliga myndigheter i de kurddominerade områdena för att de skulle göra sig tillgängliga som reservister, med varning om att de annars riskerade uppsägning.⁴⁴¹ Vidare uppger medarbetare vid UNHCR i Arbil i mars 2015 att syriska flyktingar anför risk för rekrytering till syrisk militärtjänst

⁴³⁴ Av de 11 kyrkorna i Qamishli är fyra syrisk-ortodoxa, två assyriska, en romersk-katolsk, en kaldeisk (katolsk), en armenisk-katolsk, en armenisk-apostolisk och en protestantisk. Majoriteten av de kristna i staden definierar sig som etniska assyrier/syrianer.

⁴³⁵ Jfr Al-Monitor, 170130, [länk](#); ARA News, "Rojava security forces discuss defence system against 'Iranian project' in a meeting in Syria's Qamishli", 170530, [länk](#)

⁴³⁶ Bl.a. *Sutoro*, bildad av Syriac Union Party (SUP). Qamishli stad är delad mellan YPG och regim/säkerhetstjänst jämte regimlojala miliser, bland dem NDF och dess allierade syrianska *Sootoro*/"Syriac Protection Office" (Lifos 34781). *Sutoro/Sootoro* är de första stavelserna i de assyriska orden "skydds- och försvarsstyrkor" (Al-Monitor, 151020). I mars 2015 framhåller representant för ADO i National Coalition of Syrian Revolution and Opposition Forces att assyrierna i Jazirah militärt nu är delade i tre: Ett antal strider i regimlojala miliser, en del med YPG medan många nu också ingår i egna miliser, bl.a. "Byarnas väktare". YPG kontrollerar i praktiken mycket av landsbygden i Hasakah provins, med stöd av nämnda grupper, al-Shammar och andra klanelement. Kurdiska Asayish kontrollerar centrala delar av städer/byar i området, lokalt i samordning med NDF, här i form av en ca. 500 man stark milis från de arabiska klanerna al-Sharabiyin och al-Taie från Qamishli och Hasakah. Armén håller fortfarande ställningar vid Qamishli flygplats samt delar av stadskärnorna i Qamishli och Hasakah (Lifos 34781).

⁴³⁷ Partiya Karkarane Kurdistan/Kurdistan Workers' Party.

⁴³⁸ Lifos 34781.

⁴³⁹ Analytiker vid Carnegie MEC, 141017; militärrådgivare vid COI, 141017.

⁴⁴⁰ Lifos 34781.

⁴⁴¹ KurdWatch, "Al-Hasakah: Regime wants to call up reservists", 141208, [länk](#).

även i kurdiska områden.⁴⁴² Lifos bedömning är att eventuella rekryteringsförsök i så fall möjligen äger rum i de små regeringskontrollerade enklaverna och i så fall i första hand riktas mot andra kategorier än kurder.

Avseende YPG/J och Asayish kan i korthet sägas att de tillhör de få väpnade aktörer i Syrien som, åtminstone lokalt och periodvis, tillämpat mer eller mindre systematisk tvångsrekrytering. Det ser dock inte ut som kvinnor/flickor tvångsrekryteras i någon betydande omfattning – även om deras aktiva deltagande i försvar av kurdiska områden starkt uppmuntras. Det har också förekommit att man rekryterat minderåriga, vilket visserligen både YPG och Asayish redan för några år sedan sagt sig ha ambition att avveckla.⁴⁴³ Sedan 2014 har man också infört ett reglerat generellt värnpliktsystem med ”självförsvarspflicht ([Duty of self-defense](#))”. Enligt KurdWatch, stipulerar regelverket bl.a. att varje familj ”erbjuder” en frivillig rekryt mellan 18 och 30 år att tjänstgöra i sex månader i YPG. Kurder i al-Jazirah (Cizire) som inte inställer sig på denna ”frivilligbasis” riskerar att tvångsrekryteras. Senare har samma system även införts i ’Afrin och ’Ayn al-’Arab (Kobani). Dokument publicerade vid den tidsperioden inkallar personer födda mellan 1986 och 1998 att inställa sig vid rekryteringscentra i juni 2016, och annars riskera påföljd. Saken uppges sannolikt främst gälla manliga rekryter – även om kvinnliga rekryter också [inte sällan] förekommer, fast på irreguljär basis. Tidigare kurdisk rekryteringsmodell har i hög grad byggt på frivillighet (samtidigt visar uppgifter att mer än 50% av YPG:s rekryter inte kommer från Syrien utan från Turkiet).⁴⁴⁴

Enligt uppgift ska de betydande väpnade aktörer i Syrienkonflikten, utöver den syriska armén och YPG, som i vissa områden applicerat systematisk tvångsrekrytering, vara IS⁴⁴⁵ (åtminstone en son i varje familj i de områden man kontrollerar i Dier ez-Zour provins, av allt att döma även i Raqqa⁴⁴⁶), Jabhat al-Nusra (Jabhat Fatah al-Sham) och vissa andra extremistelement.⁴⁴⁷ Uppgifter om tvångsrekrytering till [Jaish al-Islam](#) (Islams Armé) i Douma, östra Ghouta har också förekommit.⁴⁴⁸ Fler undantag kan finnas. Det förekommer t.ex. också uppgifter om att rekryteringen till vissa [Iranstyrda shiamiliser](#) i praktiken kan innehålla ett mått av tvång.⁴⁴⁹ Enligt en syrisk analytiker vid Common Space Initiative varierar rekryteringsmönstret både inom och mellan olika väpnade oppositionsgrupper i landet, men rebellers möjlighet att rekrytera styrs i högre grad av förmåga att avlöna rekryter. Studier visar att de flesta som går med i en rebellgrupp gör det av någon form av ”övertygelse”, men ungefär en tredjedel av de stridande uppges göra det av främst ekonomiska skäl. 25-30% av den arbetsföra befolkningen i rebellkontrollerade områden är beroende av rebellgrupper för överlevnad. Ca. 20% bedöms vara direkt eller indirekt involverade i striderna och

⁴⁴² Lifos 34781.

⁴⁴³ Se vidare, Lifos 34781, s. 15 ff; Udlændingestyrelsen (Danmark), *SYRIA: Military Service, Mandatory Self-Defence Duty and Recruitment to the YPG*, 150226, [länk](#); och Udlændingestyrelsen (Danmark) och Danish Refugee Council, *SYRIA: Update on Military Service, Mandatory Self-Defence Duty, and Recruitment to the YPG*, 1509, [länk](#), s.21 ff.

⁴⁴⁴ KurdWatch, “New document: Memo on forced recruitment in the Kobani Canton”, 2016-06-30, [länk](#) (inkl. “Duty of self-defense”, [länk](#)). Fler KurdWatch-notiser på temat: [länk](#); [länk](#); [länk](#); [länk](#); [länk](#).

⁴⁴⁵ Syrisk oppositionsrepresentant, Beirut, 141015.

⁴⁴⁶ COI, 150813, III, B. s.7, [länk](#); Lifos 35891.

⁴⁴⁷ HRW, 141015.

⁴⁴⁸ Oppositionell aktivist, Damaskus, 150831.

⁴⁴⁹ The Washington Institute, “Iran's Afghan Shiite Fighters in Syria”, 140603, [länk](#).

tjäna sin inkomst på detta sätt. De som lämnar rebellgrupper uppges ofta göra det medan de är i Turkiet för att få vård eller semester.⁴⁵⁰ Ett inte obetydligt antal har också lämnat de grupper som inte kunnat betala och gått vidare till dem som kan.⁴⁵¹ Ekonomins/utkomstens betydelse för rekrytering avhandlas även bl.a. i en studie från Carnegie MEC.⁴⁵²

Lifos avslutande kommentar/slutsatser

Oaktat att inga hela syriska arméförband gått över till rebellsidan eller hoppat av, och även antalet individer som lyckas desertera tenderat att minska över tid, så är 2017 års syriska försvarsmakt väsensskild från 2011 års. En förhållandevis stor sunnidominerad värnpliktsarmé har med tiden förvandlats till en mix av decimerad reguljär armé, hybrider och paramilitära förband samt en allt längre rad utländska stödelement. Sammantaget kan den vara mer ändamålsenlig för modern urban krigföring och skydd av regimens kärnområden, men har uppenbarligen också lidit stora förluster och är därmed fortsatt i stort behov av manskap. Detta i synnerhet för det fall att regeringssidan verkligen skulle ha ambition att återta kontrollen över landet. Mot denna bakgrund inkallas fortfarande i princip alla myndiga manliga invånare (medborgare och Palestinaflyktingar) i regeringskontrollerade områden, oavsett religiös eller etnisk tillhörighet, till obligatorisk värnplikt i den reguljära armén. Tjänstgöringstiden för dem som genomför sin obligatoriska värnplikt har sedan länge i praktiken förlängts på obestämd tid. Försvarsmaktens ambition att försöka verkställa inkallelser ser också ut att öka i folktäta regeringskontrollerade områden. Försöken att verkställa inkallelser i områden där SDF/YPG har ett starkt inflytande och själva rekryterar uppges dock sedan flera år tillbaka i princip ha upphört. Lagrum för ”frisedel” eller anstånd/uppskov appliceras annars också fortfarande, men svängrummet för det sistnämnda tenderar i praktiken att krympa. Exempelvis uppges en militärorder stipulera att de studenter som inte läser på specialiserade utbildningsprogram nu inte längre kan få/förlänga sina uppskov. Utbildning måste fortgå inom vederbörandes program/specialinriktning. Det uppges i vissa fall även ha förekommit att unga män med uppskov p.g.a. studier har förts till militärtjänst om de inte burit beviset med sig när de kontrollerats i militär vägspärr. Även reservister i olika åldrar inkallas idag i större omfattning än tidigare, i första hand sådana som relativt nyligen tjänstgjort, i vissa fall också personer över 40 år gamla, vanligen beroende på kompetens/behov. I samband med att de tidigare rebellkontrollerade östra delarna av Aleppo stad föll under regerings-/lojaliststyrkors kontroll i december 2017 uppgavs tiotusentals unga män efterfrågas för obligatorisk värnplikt. Inte långt därefter rapporteras att armén gått ut med en nationell inkallelse av det största antalet reserver sedan år 1973.

Som framgått, framhålls av en del rapportörer att den syriska regeringen betraktar värnpliktsvägran och asylansökan utomlands som ett uttryck för politiskt oliktankande. Andra konsulterade källor, bl.a. vissa oppositionsföreträdare och FN-medarbetare i Damaskus, framhåller dock att det inte finns fog för det antagandet, att det generellt inte betraktas som ett ”politiskt brott” att ha försökt undvika militärtjänst i sig, och att den som ansökt om asyl utomlands som regel inte heller anses ha gjort sig skyldig till brott på basis av den handlingen i sig. Risken för säkerhetsutredning vid återvändande bedöms dock vara klar, vilket i sin tur medför

⁴⁵⁰ Noteras bör att befolkningen i rebellkontrollerade områden har sjunkit flera miljoner under konfliktens gång (Common Space Initiative, Beirut, 150904).

⁴⁵¹ Al-Monitor, 141120.

⁴⁵² Carnegie Middle East Center, “For Money or Liberty? The Political Economy of Military Desertion and Rebel Recruitment in the Syrian Civil War”, 151124, [länk](#).

en risk-/osäkerhetsfaktor i sig med hänsyn till varierande hantering i sådana sammanhang, samtidigt som risker eskalerar markant i fall där det framkommer att det tidigare bedrivits politisk aktivitet eller där det, t.ex. vid fall av ofrivilligt återvändande, framkommer att något annat kontroversiellt finns i personakten. Rådande amnesti indikerar visserligen att både de som tidigare hållit sig undan värnplikt eller reservtjänstgöring och de som deserterat och självmant skulle inställa sig främst riskerar just tjänstgöringen i sig (förr eller senare). Lifos bedömning är i och för sig att de som deserterat och deras anhöriga fortsatt löper större risk vid ett eventuellt återvändande till/påträffande i Syrien.

Parallellt tenderar ”hybrider” och lojalistmiliser att fylla de tomrum som arméns militärvägrare och dödsoffer efterlämnat, och har i praktiken också blivit ett mer attraktivt tjänstgöringsalternativ. Sammantaget förefaller ett sådant alternativ dock i första hand vara aktuellt för personer som tidigare redan fullgjort obligatorisk värnplikt. Försvarsmakten ser alltså inte ut att systematiskt medge uttryckligt anstånd/undantag för dem som enrollar sig i milis om de är aktuella för obligatorisk värnplikt. Uttryckligt anstånd uppges dock kunna förekomma för dem som kan bevisa att de nu tjänstgör i milis men annars skulle ha inkallats som reservister, eller för dem som drar nytta av rådande amnesti och reglerar sin ”rättsliga ställning/rensar filen” visavi myndigheter. Vidare finns vissa indikatorer på att anstånd med reguljär militärtjänst skulle kunna beviljas för dem som rekryteras till specifikt det iranska initiativet Local Defence Forces.

Rekryteringsmetodiken till miliser kan säkert variera något över landet och mellan olika miliselement, men sammantaget ser lojalitetsprinciper och avlöning ut att vara norm – inte regelrätt tvångsrekrytering. Avseende YPG kan dock sägas att de tillhör de få betydande väpnade aktörer i Syrienkonflikten (utöver försvarsmakt och vissa extremistgrupper) som periodvis anklagats för att, mer eller mindre systematisk, tillämpa tvångsrekrytering, inklusive rekrytering av minderåriga. Åtminstone sedan 2014 har man dock börjat införa ett alltmer reglerat, dvs. mindre godtyckligt, ”värnpliktssystem” med ”självförsvarsplikt” för ”Rojava”.

Källor och referenser

Muntliga källor/möten

Advokat verksam i Damaskus, Damaskus, 2016-09-07

Alliance of Palestinian Resistance Forces (APRF), Damaskus, 2015-09-02, 2016-09-07 och 2017-05-10

Analytiker vid Carnegie Middle East Center (MEC), Beirut, 2014-10-17

Analytiker vid Common Space Initiative, Beirut, 2016-03-01

Balanche, Fabrice, The Washington Institute for Near East Policy, (Skype) 2016-02-10

Belhadj, Souhaïl, Post-Doctoral Researcher, The Graduate Institute Genève, 2016-01-13

Militärrådgivare vid den Oberoende internationella undersökningskommissionen om Syrien (COI), Genève, 2016-01-13; uppföljande korrespondens 2016-03-29

NGO i Damaskus, 2016-09-05 och 2017-05-11

Oppositionsföreträdare i Damaskus, 2016-09-08 och 2017-05-09

Palestinsk tidigare FN-medarbetare i Syrien, Norrköping, 2015-12-08; uppföljande samtal och korr 2016-11-30 samt 2017-04-11.

Rådgivare i FN-sändebudet Staffan de Misturas team, Damaskus, 2016-09-06

Specialist vid ("Hd-") Centre for Humanitarian Dialogue, Beirut, 2016-09-08

Syrien, MoI, Dept. for Migration and Passports, Damaskus, 2016-09-07

Syrien, MoLSA, General Authority for Palestine Arab Refugees (GAPAR), 2015-09-02 och 2017-05-09

Syrisk medarbetare vid ambassad i Damaskus, 2015-08-31

UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Beirut, 2013-09-26

UN Department of Safety and Security (UNDSS), Damaskus, 2017-05-08

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Damaskus, 2017-05-09

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) Front Office, Syria Field Office, Damaskus, 2016-09-07 och 2017-05-08

UNRWA Lebanon Field Office, Beirut, 2014-10-13, 2015-09-03 och 2017-05-12

Tryckta källor och referenser

Belhadj, Souhaïl, *La Syrie de Bashar al-Asad: Anatomie d'un régime autoritaire*, Belin, 2013, ISBN 978-2-7011-6467-0.

Human Rights Watch (HRW)/Middle East Watch, *Syria Unmasked: The Suppression of Human Rights by the Asad Regime*, 1991, ISBN 0-300-05115-8.

Lund, Aron, *Syrien brinner: Hur revolutionen mot Assad blev ett inbördeskrig*, 2014, Silc förlag, andra uppdaterade utgåvan, ISBN 978-91-979833-3-4.

Seale, Patrick, *Asad of Syria: The Struggle for the Middle East*, University of California Press, 1988 (rev. 1995), ISBN 978-0-520-06976-3.

Elektroniska källor och referenser

Agence France Presse (AFP), "Assad Says Syria 'in a State of War'", 2012-06-27, <http://bit.ly/2k5Kgv0>

Al-Alam, "Over 160 Ex-Militants Granted Amnesty in Homs, Syria", 2016-10-24, <http://en.alalam.ir/news/1876747> (According to Amnesty Law No. 15 for 2016)

Al-Karama Press (arabiska), "Syrien och 'Hittinstyrkan'!", 2012-03-13, <http://www.karamapress.com/arabic/?Action=PrintNews&ID=8706>

Al-Masdar News (AMN), "Syrian Army preparing massive offensive inside Deir Ezzor", 2017-03-30, <https://www.almasdarnews.com/article/syrian-army-preparing-massive-offensive-inside-deir-ezzor/>

Al-Masdar News (AMN), "Russian-trained 5th Legion soldiers complete rigorous training camp", 2017-03-15, <https://www.almasdarnews.com/article/russian-trained-5th-legion-soldiers-complete-rigorous-training-camp/>

Al-Masdar News (AMN), "Syrian government ready to grant amnesty to militants", 2017-01-09, <https://www.almasdarnews.com/article/syrian-government-ready-grant-amnesty-militants/>

Al-Masdar News (AMN), "Syrian Army calls on largest amount of reserves since 1973", 2016-12-19, <https://www.almasdarnews.com/article/syrian-army-calls-largest-amount-reserves-since-1973/>)

Al-Masdar News (AMN), "Over 4,000 fresh Syrian Army soldiers graduate officer training school", 2016-11-14, <https://www.almasdarnews.com/article/4000-fresh-syrian-army-soldiers-graduate-officer-training-school/>

Al-Monitor, "Why was deal to evacuate Syrian towns brokered by Qatar and Iran?", 2017-04-07, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/iran-russia-qatar-conflict-syria-deal-turkey.html>; <http://almon.co/2uft>

Al-Monitor, "How these Syrians went from opposition fighters to pro-regime militiamen", 2017-04-03, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/syria-south-opposition-defection-army-israel.html#ixzz4dyCSIlly>; <http://almon.co/2ucn>

Al-Monitor, "Residents of Syria's Deir ez-Zor fear IS massacre", 2017-02-24, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/02/syria-deir-ezzor-islamic-state-fighting.html#ixzz4ZyduRQxt>

Al-Monitor, "Does Syria really want to reconcile with Kurds?", 2017-01-30, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/01/turkey-syria-kurds-are-working-to-build-a-state.html>

Al-Monitor, "Hope and fear for Syria's Kurds", 2017-01-27, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/01/northern-syria-kurds-rojava-ypg-turkey-kurdistan.html>

Al-Shabaka/Samar Batrawi, *Palestinians and the Syrian War: Between Neutrality and Dissent*, 2017-01-29, <https://al-shabaka.org/wp->

content/uploads/2017/01/Batrawi_PolicyBrief_Eng_Jan2017.pdf?utm_source=Al-Shabaka+announcements&utm_campaign=375c60d304-PolicyBrief_Palestinians_Syria_Jan2017&utm_medium=email&utm_term=0_a9ca5175dc-375c60d304-416242589

Al-Tamimi, Aymenn Jawad, "Administrative Decisions on Local Defence Forces Personnel: Translation & Analysis", 2017-05-03, <http://www.aymennjawad.org/2017/05/administrative-decisions-on-local-defence-forces>

Al-Tamimi, Aymenn Jawad, "Liwa al-Mukhtar al-Thiqfi: Syrian IRGC Militia", 2017-03-08, <http://www.aymennjawad.org/19724/liwa-al-mukhtar-al-thiqfi-syrian-irgc-militia>

Al-Tamimi, Aymenn Jawad, "Fawj Maghawir al-Badiya: A Military Intelligence Branch Militia", 2016-08-30, <http://www.aymennjawad.org/19151/fawj-maghawir-al-badiya-a-military-intelligence>

Al-Watan (arabiska), "'Palestine Liberation Army' strider på femton platser...", 2015-09-21, <http://alwatan.sy/archives/20982>

ARA News, "Rojava security forces discuss defence system against 'Iranian project' in a meeting in Syria's Qamishli", 2017-05-30, <http://aranews.net/2017/05/rojava-security-forces-discuss-defence-system-against-iranian-project-in-a-meeting-in-syrias-qamishli/>

Arab Centre for Research & Policy Studies/Salah Hassan, *Palestinians in Syria and the Syrian Uprising*, oktober 2012, <http://english.dohainstitute.org/file/get/42bbd969-e593-45be-a4ff-cc55113be56c.pdf>

Bellingcat/Cody Roche, *Factions Fighting in the Syrian Civil War*, 2017-04-29, <https://www.bellingcat.com/news/mena/2017/04/29/factions-syrian-civil-war/>

Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, *Second-Class': The Grievances of Sunni Officers in the Syrian Armed Forces*, 2015-08-04, <http://dx.doi.org/10.1080/01402390.2015.1053604>

Carnegie Middle East Center (MEC)/Kheder Khaddour, "The Syrian Army is Geo-localized", 2017-02-14, <http://carnegie-mec.org/2017/02/14/syrian-army-is-geo-localized-pub-68032>

Carnegie MEC/Kheder Khaddour, *Strength in Weakness: The Syrian Army's Accidental Resilience*, 2016-03-16, http://carnegieendowment.org/files/ACMR_Khaddour.pdf

Carnegie MEC/Kheder Khaddour, *Assad's Officer Ghetto: Why the Syrian Army Remains Loyal*, 2015-09-30, http://carnegieendowment.org/files/ACMR_Khaddour_Syria_Eng_final.pdf

Carnegie MEC, "Assads Palestinians", 2013-11-16, <http://carnegie-mec.org/diwan/53556>

Chamseddine, Aya Fatima, "The Cocoon: Incubating Lebanon's Future", 2017-03-20, <http://www.synaps.network/the-cocoon>

Der Spiegel/Spiegel Online, "Gangster's Paradise: Assad's Control Erodes as Warlords Gain Upper Hand", 2017-03-08, <http://www.spiegel.de/international/world/assad-power-slips-in-syria-as-warlords-grow-more-powerful-a-1137475.html>

Global Security.org, "Syrian Arab Army - Order of Battle", u.å., <http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/army-orbat.htm>

Global Security.org, "Syrian Arab Air Force (SAAF)", u.å. (uppdaterad 2017), <http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/airforce.htm>

Global Security.org, "Syrian Arab Air Force – Order of Battle", u.å.,
<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/airforce-orbat.htm>

Global Security.org, "Syrian Airfields", u.å.,
<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/airfields.htm>

Global Security.org, "Syrian Arab Navy", u.å (uppdaterad 2017),
<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/navy.htm>

Global Security.org, "Syria – Navy Bases", u.å.,
<http://www.globalsecurity.org/military/world/syria/navy-bases.htm>

Global Security.org, *Palestine Liberation Army (PLA)*, 2011-11-07,
<http://www.globalsecurity.org/military/world/para/pla.htm>

Human Rights Watch (HRW), "*By All Means Necessary!*": Individual and Command Responsibility for Crimes against Humanity in Syria, 2011-12-15,
https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/syria1211webwcover_0.pdf

Institute for the Study of War (ISW), *An Army in All Corners: Assad's Campaign strategy in Syria*, april 2015,
<http://understandingwar.org/sites/default/files/An%20Army%20in%20All%20Corners%20by%20Chris%20Kozak%201.pdf>

Institute for the Study of War (ISW), Middle East Security Report 8, *The Assad Regime: From Counterinsurgency to Civil War*, mars 2013,
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/TheAssadRegime-web.pdf>

Institute for the Study of War (ISW), *The Syrian Army: Doctrinal Order of Battle*, februari 2013, <http://www.understandingwar.org/sites/default/files/SyrianArmy-DocOOB.pdf>

International Encyclopedia of Uniform Insignia Around the World 2013, "Rank Insignia - Army land Forces, Syrian Army", 2013-03-10,
http://www.uniforminsignia.org/?option=com_insigniasearch&Itemid=53&result=1466;
-“, "Rank Insignia - Air Forces & Aviations, Syrian Air Force,
القوات الجوية العربية السورية - *al-Quwwat al-Jawwiya al-Arabiya as-Souriya*", 2013-03-10,
http://www.uniforminsignia.org/?option=com_insigniasearch&Itemid=53&result=1071;
-“, "Rank Insignia - Navy & Coast Guard, Syrian Navy", 2013-03-10,
http://www.uniforminsignia.org/?option=com_insigniasearch&Itemid=53&result=1073

IRIN/Aron Lund, "Eastern Aleppo under al-Assad", 2017-04-12, <http://www.irinnews.org/analysis/2017/04/12/eastern-aleppo-under-al-assad>

Jamestown Foundation/Heras, Nicholas A., O'Leary, Carole A., *The Tribal Factor in Syria's Rebellion: A Survey of Armed Tribal Groups in Syria*, 2013-06-27, Terrorism Monitor Volume: 11 Issue: 13, <http://www.refworld.org/docid/51cd4b024.html>

KurdWatch, "New document: Memo on forced recruitment in the Kobanî Canton", 2016-06-30, <http://www.kurdwatch.org/?e3883> (inkl. "Duty of self-defense",
http://www.kurdwatch.org/pdf/KurdWatch_D035_en_ar.pdf)

Landinfo (Norge), *Syria: Identitetsdokumenter og pass*, 2016-11-11,
http://www.landinfo.no/asset/3464/1/3464_1.pdf

Lifos, *Syriens minoriteter, del 1: alawiter*, 2017-03-15 (Lifos 39099),
<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=39099>

Lifos, *Syrien: Medborgarskap och officiella dokument*, 1.1, 2017-01-26, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=37642>

Lifos, *Syriens säkerhetsapparat*, 2016-11-10 (Lifos 38443), <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38443>

Lifos, *Reguljär och irreguljär syrisk militärtjänst 2.0*, 2015-12-04, Lifos 36329 (avställd).

Liveuamap, "Map of Syrian Civil War", <https://syria.liveuamap.com/>

Memory at Work (arkiv rikt på bl.a. nyhetsartiklar från tiden för inbördeskriget i Libanon): <http://www.memoryatwork.org/index.php/itemYear/1/2385/10915/1984/4/3>

Middle East Eye, "Who are the pro-Assad militias in Syria?", 2015-09-25, <http://www.middleeasteye.net/news/who-are-pro-assad-militias-syria-2030619965>

Palestine Liberation Army (PLA)/Facebook, <https://ar-ar.facebook.com/tahrer.pal/>

Refugee Review Tribunal Australia, Research Response, SYR33579, 2008-09-05, https://www.ecoi.net/file_upload/1930_1303125794_syr33579.pdf

Syrian Arab News Agency (SANA), "Decrees and Laws", <http://sana.sy/en/?cat=531>

SANA, "463 gunmen and some of their families leave al-Waer neighborhood, Homs", 2017-04-30, <http://sana.sy/en/?p=105209>

SANA, "936 gunmen and some of their families leave al-Waer", april 2017, <http://sana.sy/en/?p=103358>

SANA, "Amnesty Decree No. 15 extended till June 30, 2017", 2017-02-05, <http://sana.sy/en/?p=99553>

SANA, "89 wanted persons have their legal status settled in Daraa", 2017-01-05, <http://sana.sy/en/?p=97601>

SANA, "Legal files of 200 gunmen settled in Damascus Countryside", 2017-01-05, <http://sana.sy/en/?p=97630>

SANA, "President al-Assad issues law regarding injured military personnel who succumb to wounds as martyrs", 2017-01-05, <http://sana.sy/en/?p=97639>

SANA, "Presidential decree on granting amnesty for those who lay down arms and turn themselves in to authorities", 2016-07-28, <http://sana.sy/en/?p=83828>

SANA, "President al-Assad grants general amnesty", 2016-02-17, <http://sana.sy/en/?p=69730>

SANA, "Legislative Decree amending article 74 of Military Service Law", 2015-09-13, <http://sana.sy/en/?p=54528>

South Front, "Syrian Army's Tiger Forces: History and Capabilities", 2017-02-14, <https://southfront.org/syrian-armys-tiger-forces-history-and-capabilities/>

South Front, *The Syrian Air Force: History and Capabilities*, (editors choice) 2016-11-02, <https://southfront.org/the-syrian-air-force-history-and-capabilities-2/>

Sputnik International, "Reservists to Join Army for Protection of Safe Areas in Syria", 2016-12-15, <https://sputniknews.com/middleeast/201612151048615931-syria-reservists-protection/>

Sveriges ambassad i Amman, *Svar på förfrågan angående militärtjänst i Syrien m.m.*, 120603, inklusive bilagor: 1) Military Service Law; 2) kopia av militärbok; 3) [Militär strafflag av 1950 (/lagdekret No. 61, 27 februari 1950), i 1973 års ändrade lydelse/] "Military Felonies and Misdemeanors" (åtkomstbegränsning), [Lifos 27766](#)

Syria Comment/Joshua Landis, "Why the U.S. Should Team Up with the Kurds & Not Turkey to Take Raqqa and Destroy the Islamic State", 2017-03-17, <http://www.joshualandis.com/blog/u-s-not-team-turkey-take-raqqa-destroy-islamic-state/>

Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, "Liwa Al-Jabal: A New Loyalist Militia Unity Initiative In Suwayda", 2017-01-19, <http://www.joshualandis.com/blog/liwa-al-jabal-new-loyalist-militia-unity-initiative-suwayda/>

Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, "Quwat Dir' Al-Qalamoun: Shifting Militia Links", 2017-01-17, <http://www.joshualandis.com/blog/quwat-dir-al-qalamoun-shifting-militia-links/>

Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, "Local Loyalist Militias of Suwayda': Katibat Jalamid Urman (Dir' al-Jabal)", 2017-01-03, <http://www.joshualandis.com/blog/katibat-jalamid-urman-dir-al-jabal-loyalist-militia-suwayda/>

Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, "The Fifth Legion: A New Auxiliary Force", 2016-12-24, <http://www.joshualandis.com/blog/fifth-legion-new-auxiliary-force/>

Syria Comment/Aymenn Jawad Al-Tamimi, "Overview of some pro-Assad Militias", 2015-09-01, <http://www.joshualandis.com/blog/overview-of-some-pro-assad-militias/>

Syrian Network for Human Rights (SN4HR), "The Syrian Regime Uses Detainees as Recruits: The Disgraceful Deal", 2017-04-29, <http://sn4hr.org/blog/2017/04/29/39375/>

Syrien, lagdekret N° 30 avseende allmän värnplikt (*Qanoun raqm 30 al-mutalaq bi khidma al-alam*), 2007 [inofficiellt översatt i de avsnitt den refereras till ovan], <http://www.syriatoday.ca/law-30-army.htm>

Syrien, lagdekret No. 18, 2010-07-07, tillägg till Militärtjänstlagen (*Qanoun al-khidma al-askariya*), 2003-04-21 (bilaga [inofficiellt översatt i de avsnitt den refereras till ovan]), <http://www.syrianbar.org/index.php?news=150>

Syrien, lagdekret No. 61, 27 februari 1950 (Militära strafflagen) i 1973 års ändrade lydelse/UNHCR, 2017-02-16, <http://www.refworld.org/docid/58a5e1b34.html>

Syrien, Ministry of Defense (arabiska), <http://www.mod.gov.sy/index.php?node=554&cat=805>

TASS Russian News Agency, "Militants pardoned by Damascus join Syria's government forces", 2017-03-06, <http://tass.com/world/934115>

TASS Russian News Agency, "Over 2,600 militants lay down arms in Syria's Damascus province", 2017-01-26, <http://tass.com/world/927405>

The Syrian Observer, "Syrian Army is Geo-localised: Syrian Expert", 2017-02-14, http://syrianobserver.com/EN/Interviews/32330/Syrian_Army_Geo_localised_Syrian_Expert

The Syrian Observer/Carnegie MEC/Kheder Khaddour, "The Syrian Army Remains Central to the Regime's Survival", 2017-02-13, <http://carnegie-mec.org/2017/02/13/syrian-army-remains-central-to-regime-s-survival-pub-68031>

The Washington Institute for Near East Policy/Fabrice Balanche, "Military Situation in the Badia Region: May 26, 2017", <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/growing-risk-of-international-confrontation-in-the-syrian-desert>; karta, <http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Maps/Syria%20Conflict/military-situation-badia-region-syria-May2017.pdf>

The Washington Post, Middle East, "New recruitment drive indicates deep manpower problems in Syria's army", 2016-11-22, https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/syrian-army-announces-new-volunteer-force-to-fight-terrorism/2016/11/22/d7a8aea2-b0bd-11e6-bc2d-19b3d759cfe7_story.html?utm_term=.c9b8ea03e411

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Relevant Country of Origin Information to Assist with the Application of UNHCR's Country Guidance on Syria: "Illegal Exit" from Syria and Related Issues for Determining the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Syria*, February 2017, <http://www.refworld.org/docid/58da824d4.html>.

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), "Turkey-Syria: Border Crossings Status" 170207, https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/turkey_syria_border_crossing_status_update_20170207_en.pdf

YouTube (arabiska), video av en överste Qahtan Tabasha m.fl. som deserterar från bataljon 421, "Special Forces" och går över till rebellgruppen Liwa Ahrar Horan, 2012-09-06, <https://www.youtube.com/watch?v=hmPkiMUOCtA>; YouTube (ara), video till minne av samme överste efter att han fallit i strid mot regimstyrkor, 2012-10-05, <https://www.youtube.com/watch?v=Gb0ruE3MjIk>

YouTube (ara), video av en överste Khaled Hassan som identifierar sig som bataljonschef för bataljon 421, "Special Forces", och även namnger ett antal andra officerare (främst löjtnanter) och underställda som uppges ha deserterat samtidigt, 2013-04-01, <https://www.youtube.com/watch?v=5HOAZzB-DwQ>

YouTube (ara), video över PLA-personal som deserterar och formerar ett "Free PLA" under FSA-paraplyet, under ledning av en överste Khaled al-Hassan, 2013-08-31, <https://www.youtube.com/watch?v=ktC13XDm1oE>

Zaman Al Wasl, "Youth of Aleppo wanted for conscription: check Zaman's search engine", 2016-12-12, <https://en.zamanalwsl.net/news/21181.html>

Zaman Al Wasl (arabiska), "Mordet på överste Abdelnaser Makari, chef för bataljon 982, Adjnadinbrigaden (under den syriska arméns 7 division) i Yarmouk läger", 2012-02-28, <https://www.zamanalwsl.net/news/25352.html>

Övriga referenser

Ur Lifos 36329 (avställd):

Muntliga källor/möten

Common Space Initiative, Beirut, 150904.

Human Rights Watch (HRW), Beirut, 150903.

International Crisis Group (ICG), Beirut, 150903.

International Organization for Migration (IOM), Amman, 150907.

Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Amman, 150907.

Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Damaskus, 150831.

Office of the UN Special Envoy for Syria, Damaskus, 150901.

Oppositionell aktivist, Damaskus, 150831.
Säkerhetsansvarig vid en ambassad i Damaskus, 150831.
United Nations Department of Safety and Security (UNDSS), Damaskus, 150831.
United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) Beirut Field Office, 150903.
UNRWA, Damaskus, 150901.
World Food Programme (WFP), Damaskus, 150901.
World Health Organization (WHO), Damaskus, 150831.

Analytiker vid Carnegie MEC, Beirut, 141017.
Frankrikes ambassad i Beirut, 141013.
HRW, Beirut, 141015.
ICG, Beirut, 141013.
Internationell humanitär organisation, Beirut, 141015.
Libanesisk journalist, Beirut, 141017.
Militärrådgivare vid COI, Beirut, 141017.
OCHA, Beirut, 141014.
OHCHR, Beirut, 141016.
Palestinsk tidigare FN-medarbetare, Sverige, 140618.
Syrisk advokat verksam i Damaskus, Beirut, 141016.
Syrisk oppositionsaktivist/Reutersfotograf, Beirut, 141018.
Syrisk oppositionsrepresentant, Beirut, 141015.
UNHCR, Beirut, 141014.
UNRWA Lebanon Field Office, Beirut, 141013.

Kurdish National Council (KNC), Arbil, 130413.
Kurdistan Regional Government (KRG), presidentrådgivare i Syrienfrågor, Arbil, 130414.
OHCHR, Beirut, 130926.
Palestinian Human Rights Organization, Mar Elias Camp, Beirut, 130926.
Syrian National Coalition's Assistance Coordination Unit (ACU), Gaziantep, 130412.
Syrisk advokat verksam i Damaskus, Beirut, 130925.
Syrisk analytiker vid OCHA, Amman, 130930.
Syrisk armédesertör, Mardin, 130417.
Syrisk f.d. student/värnpliktsvägrare, Mardin, 130417.
Säkerhetsansvarig vid företag med produktion i Syrien, Gaziantep, 130412.
UNRWA Lebanon Field Office, Beirut, 130925.

Publicerat material (elektroniska och tryckta källor)

Agathocle de Syracuse, "SDF/YPG offensive in East Hasakah (Nov 5, 2015)", [länk](#).
Agathocle de Syracuse, "Syria Conflict Interactive Map (2 Nov 2015)", [länk](#).
Al-Monitor, "Iran hedges its bets in Syria", 151120, [länk](#).
Al-Monitor, "What will control over Aleppo's military base mean for Assad?", 151115, [länk](#).
Al-Monitor, "Has Syria been a military success for Iran?", 151111, [länk](#).
Al-Monitor, "After Iranian, Russian military advances Syrian opposition suffers setback in Aleppo", 151030, [länk](#).
Al-Monitor, "The Russian, Iranian, Hezbollah military triangle", 151102, [länk](#).
Al-Monitor, "Syrian Christian militias liberate Hasakah", 151020, [länk](#).
Al-Monitor, "Syrian regime pursues draft dodgers", 141222, [länk](#).
Al-Souria Net/The Syrian Observer, "Who's Who: Suheil Al-Hassan", 151125, [länk](#).
Carnegie EFIP, Syria in Crisis/Aron Lund, «Strategic Implications of Assad's Victory at Kweiris», 151110, [länk](#).
Carnegie Middle East Center/Kheder Khaddour, "Assad's Officer Ghetto: Why the Syrian Army Remains Loyal", 150930, [länk](#).
Carnegie Middle East Center, "For Money or Liberty? The Political Economy of Military Desertion and Rebel Recruitment in the Syrian Civil War", 151124, [länk](#).
Ekurd Daily, "Syrian Kurds, Arabs form joint military force, called 'Syrian Democratic Forces'", 151012, [länk](#).
Heras, Nicholas A./The Jamestown Foundation/Militant Leadership Monitor, November 2015 Issue, "The Syrian Regime's Answer to the Islamic State: Major General Muhammad Khaddour", 1511, [länk](#).
Human Rights Watch (HRW), *Torture Archipelago: Arbitrary Arrests, Torture, and Enforced Disappearances in Syria's Underground Prisons since March 2011*, 120703, [länk](#).
HRW, "No One's Left": Summary Executions by Syrian Forces in al-Bayda and Baniyas, 130913, [länk](#).

HRW, "By All Means Necessary!": Individual and Command Responsibility for Crimes against Humanity in Syria, 111215, [länk](#).

Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic (COI), *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic*, 150813, [länk](#).

Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic (COI), *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic*, 140212, [länk](#).

Institute for the Study of War (ISW), *An Army in All Corners: Assad's Campaign strategy in Syria*, Middle East Report 26, 1504, [länk](#).

ISW, *The Assad Regime Under Stress: Conscription and Protest among Alawite and Minority Populations in Syria*, 141215, [länk](#).

ISW, *The Assad Regime: From Counterinsurgency to Civil War*, Middle East Security Report 8, 1303, [länk](#).

ISW, *The Syrian Army: Doctrinal Order of Battle*, 1302, [länk](#).

KurdWatch, "Law on compulsory military service passed", 141222, [länk](#).

KurdWatch, "Duty of self-defense", 'Amudah, 13 juli 2014 (lag om självförsvarsplikt, engelsk översättning), 141222, [länk](#).

KurdWatch, "Al-Hasakah: Regime wants to call up reservists", 141208, [länk](#).

Le Caisne, Garance, *Opération César: Au coeur de la machine de mort syrienne*, Stock, 151007, ISBN 978-2-234-07984-7.

Landinfo, *Syria: Identitetsdokumenter og pass*, 151111, [Lifos 36138](#).

Lifos, *Baathpartiet i Syrien*, 150525, [Lifos 34847](#).

Lifos, *Förhållanden i syriska områden under PYD-kontroll*, 150520, [Lifos 34781](#).

Lifos, *Lägesanalys: Syrien*, 151014, [Lifos 35891](#).

Lifos, *Syrien: Utfärdande av pass, resedokument och andra officiella handlingar*, 150907 (åtkomstbegränsning), [Lifos 35953](#).

Middle East Eye, "Assad grants amnesty for draft dodgers, defectors: Syrian state media", 150725, [länk](#).

Syria Comment, "Footnotes on the SSNP – Comments from Nouhad Samaan, Head of SSNP in Homs", 150102, [länk](#).

Syria Deeply/Ahmad al-Dimashqi, "Syrians Risk 'Disappearing' While Applying for 'Amnesty'", 150828, [länk](#).

Syrian Arab News Agency (SANA), "Decree granting amnesty on deserters", 150725, [länk](#)/Lifos, "Syrien ger amnesti åt desertörer", 150728, [Lifos 35269](#).

The Carter Center, *Syria Conflict Update*, 151030, [länk](#).

The Carter Center, *Syria Frontlines Update*, 151009, [länk](#).

The Carter Center, *Russia's Intervention October 8, 2015*, 151008, [länk](#).

The Daily Star Lebanon, "Mobilization efforts on the rise in Syria's war of attrition", 150130, [länk](#).

The Telegraph (Reuters), "Assad announces amnesty for Syrian draft dodgers to bolster army", 150726, [länk](#).

The Washington Institute for Near East Policy/Fabrice Balanche, "Ethnic Cleansing Threatens Syria's Unity", 151203, [länk](#).

The Washington Institute for Near East Policy/Fabrice Balanche, "Military Situation in Syria: 30 November 2015", [länk](#).

The Washington Institute/Philip Smyth, "Iran's Afghan Shiite Fighters in Syria", 140603, [länk](#).

The Washington Post, "Desperate for soldiers, Assad's government imposes harsh recruitment measures", 141228, [länk](#).

Udlændingestyrelsen (Danmark) och Danish Refugee Council, *SYRIA: Update on Military Service, Mandatory Self-Defence Duty, and Recruitment to the YPG*, september 2015, [länk](#).

Udlændingestyrelsen (Danmark), *SYRIA: Military Service, Mandatory Self-Defence Duty and Recruitment to the YPG*, 150226, [länk](#).

UNSC, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolutions 2139 (2014), 2165 (2014) and 2191 (2014)*, 150910, [länk](#).

Zaman Al Wasl, "55 000 people required for reserve service in Syria: view the list", 151120, [länk](#); [själva listan](#) (på arabiska).

Zaman Al Wasl, "Syrian intelligence issued 28,000 warrants against Palestinians: archive", 151101, [länk](#).

Ur Lifos 33559 (avställd):

AFP/Your Middle East, "Syrian Regime executes Free Syrian Army colonel", 120130, [länk](#).

Al-Akhbar, "Syrian men of military age on edge as army steps up reserve measures", 141120, [länk](#).

Al-Monitor, "Syrian youth worry about draft", 141027, [länk](#).

Al-Monitor, "Syrian Alawites horrified by rising death toll", 140805, [länk](#).

Al-Monitor, "Pro-regime Syrians take risks to dodge draft", 140728, [länk](#).

Al-Monitor, "Pro-regime Sunni fighters in Aleppo defy sectarian narrative", 140314, [länk](#).

Al-Monitor, "Syrian Baath militia commander goes rags-to-riches", 131120, [länk](#).

Al-Tamimi, A.J./Syria Comment, "Minority Dynamics in Syria", 140729, [länk](#).
 Al-Tamimi, A.J., "A Case Study of 'The Syrian Resistance', a Pro-Assad Militia Force", 130922, [länk](#).
 Al-Tamimi, A.J., "The Desert Falcons: An Elite Pro-Assad Force", 140408, [länk](#).
 An-Nahar/The Daily Star Lebanon, "Hezbollah recruiting non-Shiites for ISIS fight: report", 141112, [länk](#).
 ANSAmед, "Syria: regime calls up reservists, declares state of alert", 130312, [länk](#).
 AP, "Syria crisis causes spike in draft-dodging", 120606, [länk](#).
 Asharq al-Awsat, "Al-Assad attempts to win back defectors with general amnesty", 120503, [länk](#).
 Brookings Doha Center/Charles Lister, "Dynamic Stalemate: Surveying Syria's Military Landscape", 1405, [länk](#).
 Caerus, *Mapping the Conflict in Aleppo, Syria*, 140201, [länk](#).
 Carnegie MEC/Yezid Sayigh, "Syria's Strategic Balance at a Tipping Point", 130607, [länk](#).
 Cedoca – Documentation and research unit – Desk Menasia, (e-post) 150119.
 Geerdink, Frédérique/Beaconreader.com, "Syrian Kurds pledge to end use of child soldiers", 140705, [länk](#).
 CIA, *The World Fact Book*, "Syria", "Military Branches" (2013), [länk](#).
 GlobalSecurity.org, Military, "Syrian Arab Army", u.å, [länk](#).
 GlobalSecurity.org, Military, "Syrian Arab Air Force", u.å, [länk](#).
 GlobalSecurity.org, Military, "Syrian Arab Navy", u.å, [länk](#).
 Heras, Nicholas A., O'Leary, Carole A./Jamestown Foundation, *The Tribal Factor in Syria's Rebellion: A Survey of Armed Tribal Groups in Syria*, 130627, Terrorism Monitor Volume 11, Issue 13, [länk](#).
 ICG, *Flight of Icarus? The PYD's Precarious Rise in Syria*, 140508, [länk](#).
 IISS, *The Military Balance 2014*, [länk](#).
 Invisible Dog, "The System of Power in Syria: the Armed Forces", juni 2013, [länk](#).
 Lifos, *Centrala aktörer bakom aktuella MR-brott i Syrien*, 131213, [Lifos 31432](#).
 Lifos, *Aktuellt ang. syrisk militärtjänstgöring*, 120525 (åtkomstbegr.), [Lifos 27597](#).
 Lund, Aron/Carnegie EFIP, "Assad's Palestinians", 131116, [länk](#).
 Lund, Aron/Syria Comment, "Gangs of Latakia: The Militiafication of the Assad Regime", 130724, [länk](#).
 Migrationsverket, Asylprövningen, 141124.
 Migrationsverket, ID-enheten, 131014.
 Refugee Review Tribunal (Australien), Research & Information Services Section, Research Response, Syria, 080905 [SYR33579], [länk](#).
 Reuters, "Strained Syrian army calls up reserves, some flee", 120904, [länk](#).
 SANA, "President al-Assad issues legislative decree amending mandatory military service law", 140806, [länk](#).
 State of Palestine, Permanent Observer Mission to the United Nations, "Palestine Liberation Army", u.å., [länk](#).
 Sveriges ambassad i Amman, "Värnplikt i Syrien", (e-post) 130314.
 Syria Deeply/Ahmad Khalil and Karen Leigh, "YPG's Mandatory Military Service Rattles Kurds", 140827, [länk](#).
 Syrian Network for Human Rights (SNHR), *Syrian Security Branches and Persons in Charge*, u.å, [länk](#).
 Syrien, lagdekret N° 30, 2007 ("Qanoun raqm 30 al-mutalaq bi khidma al-alam"), [länk](#).
 The Daily Star Lebanon, "Losses for Syrian regime rise sharply", 140724, [länk](#).
 The New York Times, "Palestinians in Syria Are Reluctantly Drawn Into Vortex of Uprising", 120630, [länk](#).
 The New York Times, "Syrian Navy Joins Attack on Key Rebellious Port City", 110814, [länk](#).
 The Syrian Arab Republic/SANA, *The Constitution of the Syrian Arab Republic*, approved on February 27, 2012 in popular referendum, [länk](#).
 Today's Zaman, "PKK calls on Turkish Kurds to fight ISIL in Kobane", 140918, [länk](#).
 War Resisters' International, "Syria shortens military service", 110412, [länk](#).
 World Net Daily/Aaron Klein, "Official: Syria debating full military mobilization", 120810, [länk](#).

Annex

Försvarsministrar, generalstabschefer och högre befälhavare/officerare i den syriska försvarsmakten 2000-2011⁴⁵³

Försvarsministrar åren 2000-2011:

general Mustafa Tlas (sunnit),
general Hassan Turkmani (sunnit),
general 'Ali Habib (alawit),
general Dawoud Rajha (kristen),
general Fahd al-Furayj (sunnit).

Generalstabschefer åren 2000-2011:

general Hikmat Shihabi (sunnit),
general Hasan Turkmani (sunnit),
general Dawoud Rajha (kristen),
general Fahd Jasim (sunnit),
general 'Ali Ayyoub (alawit).

Chefer för Militära säkerhetstjänsten (MID) 2000-2011:

generalmajor Hasan Khalil (alawit),
generalmajor Asif Shawkat (alawit),
generalmajor 'Abd al-Fattah Qudsiyya (alawit),
generalmajor Rafiq Shihada (alawit).

Chefer för Flygvapensäkerhetstjänsten (AFI) 2000-2011:

generalmajor Ibrahim Huwayji (alawit),
generalmajor 'Izz al-Din Isma'il (alawit),
generalmajor 'Abd al-Fattah Qudsiyya (alawit),
generalmajor Jamil Hasan (alawit).

Chefer för flygvapnet och luftvärnet åren 2000-2011:

generalmajor 'Ali Mahmud (alawit),
Hazim al-Khadra (sunnit),
generalmajor Ahmad al-Hattab (alawit),
generalmajor 'Abd al-Salam Lahham (sunnit),
generalmajor 'Isam Hallaq (sunnit),
generalmajor Ahmad Ballul (alawit).

Befälhavare för det Republikanska gardet 2000-2011:

generalmajor 'Ali Hasan (alawit),
generalmajor Nur al-Din Naqqar (alawit),
generalmajor Shu'ayb Sulayman (alawit),
generalmajor Badi 'Ali (alawit).

Befälhavare för 4:e armé-/pansardivisionen 2000-2011:

generalmajor Mahmud 'Ammar (alawit),
generalmajor 'Ali 'Ammar (alawit),
generalmajor Muhammad 'Ali Dargham (alawit).

Befälhavare i försvarsmakten (per division) vid krisens utbrott 2011:

SAA, 1 division, generalmajor Yusuf al-Asad (befälhavare, alawit),
SAA, 3 division, generalmajor Na'im Sulayman (befälhavare, alawit) och
generalmajor Salim Rashid Barakat (alawit),
SAA, 4 division, generalmajor 'Ali 'Ammar (befälhavare, alawit) och generalmajor Muhammad 'Ali Dargham (biträdande befälhavare, alawit),
SAA, 5 division, generalmajor Suhayl al-Hasan (befälhavare, alawit) och brigadgeneral 'Ali 'Ammar (biträdande befälhavare, alawit),
SAA, 7 division, generalmajor Muhammad Khayrat (befälhavare, sunnit),
SAA, 9 division, generalmajor Mudar Yusuf (befälhavare, alawit) och brigadgeneral Ahmad Yunis al-'Uqda (alawit),
SAA, 10 division, generalmajor 'Umar Rib'awi (befälhavare, sunnit),

⁴⁵³ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 2015-08-04, [ANNEX](#)

SAA, 11 division, generalmajor Jihad Sulaytin (befälhavare, alawit) och generalmajor Nasib Abu Mahmud (biträdande befälhavare, alawit),
SAA, 14 division, generalmajor Husayn Husayn (befälhavare, alawit) och generalmajor Muhammad Suwaydan (biträdande befälhavare, alawit),
SAA, 15 division, generalmajor 'Ali Yusuf (befälhavare, alawit) och brigadgeneral Ramadan Ramadan (biträdande befälhavare, alawit),
SAA, 17 division, generalmajor Isbir 'Abbud (befälhavare, alawit) och generalmajor Badr 'Aqil (biträdande befälhavare, alawit),
SAA, 18 division, generalmajor Wajih Mahmud (befälhavare, alawit) och generalmajor 'Azzam al-Misri (sunnit),
SyAAF (flygvapnet), generalmajor Ahmad Ballul (alawit),
SAN (flottan), admiral Muhammad al-Ahmad (alawit).

Befälhavare för Specialstyrkorna 2000-2011:

general 'Ali Habib (alawit),
generalmajor Subhi al-Tayyib (sunnit),
generalmajor Ra'if Dallul (alawit),
generalmajor Juma 'al-Ahmad (alawit),
generalmajor Fu'ad Hammuda (alawit).

Befälhavare för Luftburna specialstyrkor 2000-2011:

generalmajor 'Ali Sulayman (alawit),
generalmajor Muhammad Husayn al-Husayn (alawit).

Specialstyrkornas brigadgeneraler (per förband) vid krisens utbrott 2011:

35 regementet [15 armédivisionen],⁴⁵⁴ brigadgeneral Muhsin al-Qabawi (befälhavare, alawit),
41 regementet [fristående], brigadgeneral 'Adnan Dib (befäl, alawit) och brigadgeneral Haytham Ibrahim (bitr, alawit),
45 regementet [fristående], brigadgeneral Ghassan 'Afif (befäl, alawit) och brigadgeneral Muhammad Ma'ruf (bitr, alawit),
46 regementet [fristående], brigadgeneral Halim 'Allush (befäl, alawit) och brigadgeneral Akram Yusuf (bitr, alawit),
47 regementet [fristående], brigadgeneral Wahib Haydar (befäl, alawit) och brigadgeneral 'Adnan al-Fayy (bitr, alawit),
48 regementet, brigadgeneral Muhammad Mayya (befäl, alawit),
53 regementet [fristående], brigadgeneral Zuhayr Sulayman (befäl, alawit) och brigadgeneral Hamza Nawfal (bitr, alawit),
147 regementet, brigadgeneral Ihsan Ahmad (befäl, alawit).

Luftburna specialstyrkors brigadgeneraler (per förband) vid krisens utbrott 2011:

554 regementet [14 armédivisionen], brigadgeneral Sulayman al-'Awaji (befäl, sunnit) och brigadgeneral Muhammad al-Hajal (bitr, alawit),
556 regementet [14 armédivisionen], brigadgeneral Tamim 'Ali (befäl, alawit) och brigadgeneral Ahmad Sa'ouf (bitr, alawit),
636 regementet, brigadgeneral Nayif Mashhadani (befäl, sunnit) och brigadgeneral Usama Sa'd (bitr, alawit),
Artilleri, brigadgeneral Muhammad Habib (befälhavare, alawit).⁴⁵⁵

⁴⁵⁴ Institute for the Study of War/[Lifos 38443](#)

⁴⁵⁵ Bou Nassif, Hicham/Journal of Strategic Studies, 2015-08-04, [ANNEX](#); [Lifos 38443](#)

Lifos publikationer

Landrapport syftar primärt till att utgöra ett underlag till Migrationsverkets rättsliga styrning. Den kan också ge stöd vid handläggning i migrationsärenden.

Temarapport syftar till att ge landinformation i ett eller flera sammanlänkade teman, alternativt ett tema som berör flera länder.

Lägesanalys syftar till att ge en kortfattad lägesbild av en situation i ett land, inklusive en analys kring möjlig utveckling.

Scenarioanalys syftar primärt till att utgöra ett stöd vid prognosarbete, strategiskt beslutsfattande etc. genom att beskriva ett antal möjliga scenarier samt sannolikheten och konsekvensen av dessa.

Fråga-Svar är sammanställningar av information som svar på frågor från Migrationsverkets anställda.

Om Lifos

Lifos är ett centrum för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan som agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se